דבר
91480
91468
דבר יום שלישי כ"ז בחשון תשנ"ה 1.11.94 גליון 21391
12 עמודים, המחיר 2.90 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 2.40 ש"ח

מאניה שחורה. הסרט זכה להצלחה קופתית אדירה. הביקורת – קוטביות: נלהבות מחד וקטלניות מאידך (עמ' 12)

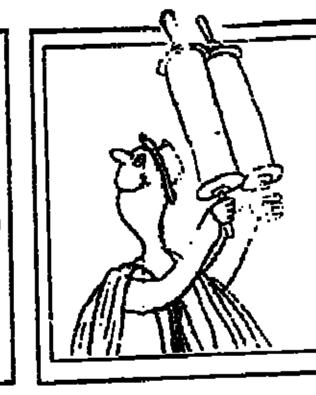

מכניסים טכנולוגיה לא נחוצה למערכת לא מוכנה ומשלמים הרבה מאוד רק כדי ליצור תסכול (חינוך אחר, עמ' 9)

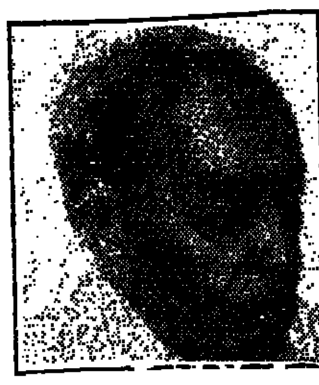

ועידת קזבלנקה לא נועדה לספק צרכים כלכליים ישראליים (עמ' 7)

חדשות חוץ 4
כלכלה 5
ספורט 8
חינוך אחר 9–10
כל דבר 12

שוחט: ועידת קזבלנקה – ההלוויה של החרם הערבי

ההצהרה המסכמת של הוועידה עשויה לכלול סעיף על "מלחמה בקיצוניות ובטרור"; כינוס המדינות התורמות לפלסטינים ייערך החודש; כריסטופר: בכינוס הבא של הליגה הערבית תחול "תזוזה חזקה" לכיוון ביטול החרם

מאת גדעון קויץ ודן אבידן, קזבלנקה

הוועידה הכלכלית למזרח התיכון ולצפון אפריקה תסתיים היום בקזבלנקה בפרסום הודעה משותפת על הקמת מנגנוני קבע כלכליים באזור ועל המשך פעילותה. ההודעה תתייחס כנראה לצורך תמיכה בתהליך השלום על ידי סיוע מוגבר לפלסטינים. מקורות ישראלים, ערבים ואחרים בוועידה הגדירו אותה כ"סימון דה פאקטו של החרם הערבי על ישראל".

שר החוץ של ארה"ב, וורן כריסטופר, אמר אמש כי יש הסכמה רחבה בוועידת קזבלנקה לגבי כך שהחרם הערבי אינו תואם את עצם רעיון הוועידה, וכי ארה"ב מקווה, שבכינוס הבא של הליגה הערבית תחול "תזוזה חזקה" בכיוון ביטול החרם.

כריסטופר, כמו שמעון פרס והנסיך חסן, מסכים כי נושא ירושלים צריך שיעלה על סדר היום בתהליך השלום. הוא הביע דעה זו גם באוזני ערפאת שאותו פגש אתמול. מבחינה כלכלית, ארה"ב לוחצת ללכת לקראת הפלסטינים.

שר האוצר, אברהם שוחט, אמר כי ועידת קזבלנקה היא "ההלוויה של החרם הערבי".

כריסטופר הודיע, כי המפגש הבא של המדינות התורמות, שנדחה כבר פעמים כספר ואמור לאשר את העברת הכספים לאוטונומיה, יתכנס באמצע נובמבר.

בעניין היסוסיה של סעודיה, שניכרו בוועידת קזבלנקה, אמר כריסטופר, כי מנהיגי סעודיה הבטיחו לנשיא קלינטון ולו לתמוך בפועל בתהליך השלום, "אלא שהם עושים זאת בדרכם". לדבריו, נערכו בוועידה פגישות בין אנשי עסקים ישראלים, אמריקאים וסעודים.

כריסטופר ציין את המקורות שלדעת ארה"ב צריכות להכלל בהצהרה הסופית של הוועידה. הן כוללות, מלבד הבטחת המשך התהליך הכלכלי על ידי הקמת בנק אזורי לפיתוח והשקעות, לשכת תיירות, ומשרד סחר אזורי, גם את הצורך לעודד את תהליך השלום על ידי מלחמה בכל צורה של קיצוניות וטרור, ביטול החרם הערבי הנגע של כיצג למכשל הפלסטיני בעזה וביריחו לכונן את עצמו ולקיים את תהליך השלום.

התבטאויות רבין

התבטאויותיו בפתיחת הוועידה של ראש הממשלה, יצחק רבין, בנושא ירושלים והג'יהאד האיסלאמי, נתנו תירוץ למשלחת הסעודית ולאנשי עסקים שמלכתחילה היו מסויגים למדי מהשתתפות בוועידה, לנתק מגע ולהמנע מהשתתפות בוועדות האינטר-אקטיביות. אנשי עסקים סעודיים לא הגיעו למושב הלובי המזרח תיכוני לפעילות כלכלית בפריפריה, שהקים שר הכלכלה שמעון שטרית, למרות שתחילה הודיעו כי ישתתפו. עם זאת דבריו של רבין לא פגעו במפגשים מתוכננים אחרים עם משלחות ערביות אחרות, הגם שאלה הביעו אי-שביעות רצון מהנאום.

אבל לא רק הסעודים "הבריזו" לישראלים. גם ההיפך קרה. ולפעמים "בגדול". חבר הכנסת, רפי אלול, שנקבעה לו על פי בקשתו פגישה עם שר האנרגיה של קטאר, לא הגיע אליה, והניח לשר להמתין לו בלובי של מלונו. גם זה מסימני הנורמליזציה.

סעודת המנהיגים

השולחן שהצליח להרכיב אתמול חסן מלך מרוקו בסעודה החגיגית שערך לבאי הוועידה, מהווה לעצמו איתות ברור בדבר קיצו דה־פקטו של החרם הערבי. ישבו שם יצחק רבין, שמעון פרס לצד יאסר ערפאת, יורש העצר הירדני חסן, שר החוץ המצרי עמרו מוסא, שרים מסעודיה ונסיכויות המפרץ, מזכ"ל הליגה הערבית עסמת עבד אל-מגיד, אנדרי קוזירב, וורן כריסטופר, פיליפה גתולט ואחרים.

המלצרים החליפו את המנות המעולות במהירות. הנסיך חסן "נחטף" ממש על ידי אנשי העסקים הישראליים, שכל אחד מהם רצה להצטלם אתו ביחידות, והוא נענה בסבלנות רבה. כל צרות המליאה נשכחו.

באוהל שליד ניגנה תזמורת, ובחוץ ניצבו תזמורות צבאיות ונציגים צבעוניים של כל שדרות העם כמקובל כאן. המזרח התיכון החדש עובר גם דרך הקיבה.

ישראל תכונן קשרים עם עומאן וקאטאר

(ע). – ישראל תכונן בשבועות הקרובים קשרים רשמיים עם עומאן וקאטאר. כך מסר אתמול חבר המשלחת הישראלית לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית בקזבלנקה.

המקור, שרצה בעילום שם, הוסיף כי "ועידה זו איפשרה התחממות נוספת ביחסים בין ישראל לבין שתי המדינות אלה, ובשבועות הקרובים זה יוביל לכינון קשרים רשמיים. בשלב ראשון קרוב לוודאי ייפתחו משרדי אינטרסים".

הסגר מוסר מהיום בהדרגה; 8,000 פועלי בניין יכנסו לישראל

מאת און לוי ומיכל סלע

הסגר מעל השטחים מוסר מהיום, ופלסטינים יוכלו להכנס לישראל.

ההחלטה על כך התקבלה אתמול בדיון קצר שנערך במערכת הביטחון. הפתיחה תעשה בהדרגה. תחילה ייכנסו עובדי שרותים חיוניים, בעלי מקצועות חופשיים ומובילי תוצרת חקלאית. מכסת הפועלים שיורשו להכנס תגדל בהדרגה מיום ליום.

מערכת הבקורת במעברים בין השטחים לישראל תקפיד בבדיקת היתרי הכניסה לישראל והעבודה בה.

היום ייצאו כ־8,000 פועלי בניין מיהודה שומרון ורצועת עזה, 4,000 מהם מהרצועה והמספר דומה מהגדה. מדובר בבני 30 ויותר, נשואים ובלא רישום בשירות הביטחון הכללי.

יציאת פועלים נוספים תידון במהלך השבוע במערכת הביטחון.

עובדי הוועד הפועל ומועצת הפועלים קיימו אתמול הפגנה סוערת מול בניין הוועד הפועל. בין היתר קראו "רמון – אתה מוביל לאסון" (צילום: אלון רון, ישראל-סאן)

הוקם מסלול נפרד לפלסטינים במסוף הגבול ברפיח

נחתם הסכם הפעלת מעברי הגבול בגשר אלנבי וברפיח

מאת גדעון קויץ ומיכל סלע

האלוף דני רוטשילד ונביל שעת' חתמו אתמול בקזבלנקה על ההסכם להפעלת המעברים בגשר אלנבי וברפיח, ולהסדרת מעמד הפקידים הפלסטינים שם.

המעברים הופעלו מאתמול. אולם מההסכם עולה, כי השאלות – האם יהיה שוטר פלסטיני ודגל פלסטיני על הגשר עצמו ולא רק במסוף הפלסטיני – נשארו פתוחות ויידונו בפגישתם של רבין וערפאת ביום שני הבא. לדברי שעת', ההפעלה תביא לכך שהפלסטינים יוכלו לראות בפועל את תוצאות ההסכם, והביע תקווה כי בתוך שבועיים תיפתר גם בעיית המעברים הפתוחים.

אתמול נכנס לתוקפו ההסדר המאפשר ניהול משותף של מסוף הגבול ברפיח. על פי הסכמי הממשל העצמי ברצועת עזה וביריחו הוקם במסוף הגבול מסלול נפרד למעבר נוסעים תושבי אזור הרשות הפלסטינית באזור עזה ויריחו. במסלול הזה יוכלו לעבור גם תיירים אל אזור הרשות הפלסטינית.

בפגישה שנערכה אתמול במסוף רפיח בין זיאד אל אטרש, ראש ועדת הביטחון הפלסטינית לבין תת אלוף אריה רמות-שיפמן, מתאם הפעולות בשטחים, הוחלט כי מנהל המסוף יהיה ישראלי, ולו יהיו שני סגנים, אחד פלסטיני והשני ישראלי. עם תום התיאומים האחרונים נעמדו דום עשרה שוטרים פלסטינים במדים כחולים וחמושים באקדחים, בעת שהדגל הפלסטיני הונף באגף שנועד להם במעבר הגבול.

במסוף עובדים 28 פלסטינים, שוטרים, אנשי ביטחון, מוכסים ופקידים.

היום אמור להכנס לתוקפו הסדר דומה במסוף גשר אלנבי, בין אזור הגדה המערבית לירדן.

בדיקות המכס והדרכונים של תושבי אזור הרשות הפלסטינית ואורחיהם ייעשו על ידי הפקידים הפלסטינים בפיקוח פקידים ישראלים.

פרס וא־שרע עשויים להיפגש בעוד חודשיים ולחתום על מסמך עקרונות

מאת מאת דן אבידן

שר החוץ, שמעון פרס, עשוי להיוועד בתוך כמה חודשים בארצות-הברית עם עמיתו הסורי פארוק א־שרע – כך מסרו אמש מקורות ערביים לעיתון הסעודי "א־שארק אל אוסאט".

לדבריהם, זו עשויה להיות אחת מתוצאות ביקורו של הנשיא קלינטון בדמשק. המקורות אמרו, כי קלינטון ואסד סיכמו על שורה של "צעדים מביניים" במרוצת נובמבר–דצמבר '94, שמטרתם לסלול את הדרך לחתימת הסכם שלום בין שתי המדינות באביב או בקיץ של '95.

עוד אמרו המקורות, כי המפגש בין פרס לא־שרע אמור להיות פומבי ובמהלכו יחתמו שני האישים על מסמך עקרונות מדיני.

עובדי הוועד הפועל ומועצה"פ הבעירו צמיגים וניסו לפרוץ ללשכת רמון

העובדים האשימו את רמון: הוא מפקיר את העובדים ודואג לעצמו ולמקורבים שלו, חוץ מלנסות לפרק את ההסתדרות לא עשה כלום; גונן: אני שוקל להתפטר אם הדברים יימשכו כפי שהם היום; רמון: זו הפגנה פוליטית

מאת אפרים דוידי

לראשונה מאז הקמת ההסתדרות בשנות ה־20, ערכו אתמול מאות מעובדיה הפגנה סוערת ולפרקים אלימה נגד הנהגת ההסתדרות.

מאות עובדים ממועצות הפועלים באו לבניין הוועד הפועל בתל אביב, ולהם נוספו מאות מעובדי הבניין בהפגנה כאוהדות נגד תוכניות הפיטורים של ההנהגה. השלטים והקריאות התמקדו ביו"ר ההסתדרות, חיים רמון.

בשיחה עם כתב "דבר" האשימו עובדים רבים את רמון בכך "שהוא מפקיר את העובדים ודואג לעצמו ולמקורבים שלו" או "חוץ מלנסות לפרק את ההסתדרות לא עשה כלום". על פי התכנון אמורות היו להתקיים אסיפות הסברה בבניין. בקומה השביעית נועדה להתקיים הפגנה של עובדי הוועד הפועל ובקומה התחתונה, ב"לובי" של הבניין, תוכננה אסיפה של עובדי מועצות הפועלים.

עד מהרה יצאו העובדים אל מרבד הדשא שליד הבניין והפגינו תוך הבערת צמיגים וקריאת סיסמאות. יו"ר הוועד של עובדי מועצות הפועלים, חיים חליווה, פנה אל העובדים וקרא להם שלא להפסיק את המחאה.

"עד עכשיו שמרנו על השקט, אבל אין לפרש זאת כהסכמה עם תוכנית הפיטורים האכזרית. אנו דורשים שלא לפטר ולו עובד אחד, עד שלא נשתתף בהכנת תוכנית הבראה מלאה וכוללת".

עוד הוסיף כי כבר חודשים דורשים עובדים מועצות הפועלים לפתוח במו"מ, אך בקשתם לא נענתה. לדבריו "לא נקבל פיטורים באמצעות פאקס או טלפון כפי שהיה עם העובדים הזמניים".

בפני המפגינים נאם גם יו"ר חבר מזכירי מועצות הפועלים, פיני קבלו, שהוא גם מזכיר מועצת פועלי בית שאן. קבלו עמד במשך השנים בראש הפגנות מהסוג הזה בישובו והסביבה.

קבלו הביע את תמיכת מזכירי מועצות פועלים עם עובדיהן ואמר "זו הפגנה דה־לוקס. אני קורא לכם להילחם ולא לקיים הפגנות דה־לוקס כמו זו. תעמדו יחד איתנו להגנה על העובדים והסיעותיהם. נוביל את המאבק".

חבר הנהגת ההסתדרות, בנימין גונן, מ"הרשימה המשותפת היהודית-ערבית", הביע את תמיכתו בעובדים ואמר שהוא מתנגד לפיטורים המוניים. הוא הדגיש שהוא שוקל להתפטר מתפקידו אם "הדברים בהסתדרות ימשיכו להתנהל כפי שהם מתנהלים היום". יחד עם זאת, קרא גונן להרגעת הרוחות ולפתיחת המו"מ בין הצדדים עד שיגיעו להסכמה.

לאחר העצרת בקומה הראשונה עלו העובדים לקומה החמישית, בה יושב יו"ר ההסתדרות. שומר אחד שניסה לעצור את מאות המפגינים לא הצליח לעוצרם. בעקבות הלחץ נפתחו ונופצו דלתות הזכוכית.

העובדים צרו על לשכתו של רמון ואיימו לפרוץ לתוכה. הם דרשו שהוא יופיע בפניהם. כאשר הרוחות נרגעו, מאות העובדים השתתפו באסיפת מחאה שנערכה באולם שבקומה השביעית. באסיפה הותקפה קשות הנהגת ההסתדרות ודרכה. גונן הבהיר אמש כי "אמנם אני תומך במאבק עובדי הוועד הפועל ומועצות הפועלים, אך אני מגנה שימוש באלימות. ניתן לפתור את כל הבעיות ללא שימוש באלימות".

רמון הגיב על ההפגנה הסוערת ואמר "אני רואה בזה הפגנה פוליטית. חלק מהעובדים באו בתמימות, אך המארגנים הם כולם אנשים פוליטיים, שמנסים להשיג בהפגנה פרועה הסרת מעצורים הישגים פוליטיים ולהמשיך לנהל את החיים המשוגעים שניהלו עד היום על חשבון כספם של העובדים. זה נגמר ב־10 במאי".

עוד האשים יו"ר ההסתדרות את העובדים כ"אחראים למצב ההסתדרות". לדבריו, "92 אחוז מתקציב מועצות הפועלים הלכו למשכורות, ולכן לא נשארו כספים לפעילויות אחרות של המועצות". רמון אמר עוד כי "עלות עובד בהסתדרות היא

(המשך בעמוד 2)

ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל

ישיבת בית נבחרי ההסתדרות [בי"ה]

תתקיים ביום ראשון, ג' בכסלו, 6.11.94, בשעה 15.00* בבית ההסתדרות ברח' ארלוזורוב 93 תל־אביב, באולם הישיבות קומה 7.

על סדר היום:

1. שאילתות והצעות לסדר היום.
2. תוכנית הבחירות מעדי הפועלים.
3. הצגת המבנה החדש של האגף לאיגוד מקצועי ע"י ח"כ עמיר פרץ, יו"ר האגף.
4. הסכם קופ"ח – עדכון.
5. מועד והכנות לועידת ההסתדרות בנושאי הרפורמות.
6. שונות.

ח"כ רן כהן – יו"ר

*ישיבות הוועדות יחלו בשעה 13.30.

הדלק התייקר

אמש בחצות עודכנו מחירי הדלק. בנזין 96 אוקטן התייקר ב־1.4% – ל־2.14 ש"ח לליטר במקום 2.11 ש"ח לליטר. בנזין 95 אוקטן (נטול עופרת) התייקר ב־1.5% – ל־2.08 ש"ח לליטר במקום 2.05 ש"ח לליטר.

מזוט קל לתעשייה – התייקרות בשיעור של כ־3.2%.

מזוט כבד לתעשייה וחברות חשמל – התייקרות בשיעור של כ־5.2%.

נפטא – הוזלה בשיעור של כ־0.8%.

השינויים במחירי מוצרי הדלק נובעים בשינויי מחירים באגן הים התיכון ובשינוי שער החליפין של השקל לעומת הדולר.

שר המשפטים ממליץ לקצוב עונשו של יונה אברושמי

מאת נתן רועי

שר המשפטים פרופ' דוד ליבאי המליץ בפני נשיא המדינה, עזר ויצמן, להקל בעונש מאסר עולם שהוטל על יונה אברושמי, שהורשע ברציחת מותו של איש שלום עכשיו, אמיל גרינצוויג, ולפציעתם של אחרים ב־10 בפברואר 1983.

שר המשפטים המליץ להעמיד את עונשו על 25 שנות מאסר מיום מעצרו.

יונה אברושמי הורשע ברצח בבית המשפט המחוזי בירושלים. ההרשעה היתה ברוב דעות, בנגוד לדעתו החולקת של השופט ביטל, שפסק כי יש להרשיעו בהריגה בלבד.

מאז ועד היום, במשך קרוב ל־12 שנה, לא נקצב עונשו של האסיר. משום כך הוא לא יצא מעולם לחופשה. לא ניתן לו להשתתף בהלוויית אביו ב־1990, לא בהלוויית אמו, שמתה ב־1993 וגם לא בחגיגת הבת מצווה של בתו, שנערכה בפברואר השנה.

השר ליבאי כתב לנשיא כי האסיר ראוי לקציבת תקופת מאסר. "עובדה היא שעבריינים אחרים, שפעלו על רקע אידאולוגי ופגעו בערבים, וכמו אלה המכונים אסירי המחתרת, שוחררו מכבר ממעצרם, גם אם החלו לרצותו אחריו. גם את פשעו של אברושמי ניתן לראות כפשע על רקע אידיאולוגי, שהוא מעשה פלילי חמור".

היום תסתיים חקירת הארועים במוצב צה"ל בדרום לבנון

אלוף פיקוד הצפון: התקרית במוצב בדרום לבנון היתה "כשל נקודתי"

מאת און לוי ונתי קיי זילברמן

היום יסתיימו התחקירים בפיקוד הצפון לחקירת אירועי השבת בה חדרו מחבלי חיזבאללה למוצב צה"ל בתל דבשה שבגזרה המזרחית של אזור הביטחון בדרום לבנון. אלוף פיקוד הצפון, האלוף יצחק מרדכי, אמר אתמול כי "ננקוט בכל הצעדים המתחייבים כנגד חיילים ומפקדים שלא נהגו כמתחייב תחת אש, אם יידרש הדבר".

פורום המטה הכללי עסק אתמול בישיבתו השבועית באירועי סוף השבוע בלבנון ובאירוע החמור במוצב תל-דבשה. גורמי צבא בכירים חזרו ואמרו אמש "מדובר באחד הארועים החמורים שאירעו בשנים האחרונות. התנהגות המפקדים והחיילים במוצב היתה לא מקצועית ולא חיילית, והדבר מחייב הפקת לקחים ומסקנות גם בתחום האישי כנגד חיילים ומפקדים בגזרה".

האלוף מרדכי דוחה מכל וכל את הטענות כי התקרית בשבת, בה כמעט נכבש מוצב של צה"ל בדרום לבנון בידי אנשי החיזבאללה, היתה בזיון, והוא מגדיר זאת ככשל נקודתי בלבד.

"מדובר במוצב אחד בלבד, או ליתר דיוק בגזרה מסוימת באותו מוצב, ששני החיילים שהיו בה לא פעלו כראוי. לחיילי המוצב לא היה חסר דבר, והיו להם די אמצעים וכוח אש כדי להדוף את המחבלים".

האלוף הדגיש כי אין לראות בתקרית תחכום מיוחד של החיזבאללה, אלא צירוף נסיבתי שסייע להם להגיע עד למרחק קטן מאד מהמוצב. האלוף גם דוחה טענות, כאילו התקפות התכופות ונשנות של החיזבאללה בזמן האחרון נגד חיילי צה"ל הן שינוי מדיניות של הארגון. לדבריו, בחודשים האחרונים תוקפים אנשי החיזבאללה את חיילי צה"ל באותה מידה שבה הם תוקפים את חיילי צד"ל.

הוא שב והאשים את סוריה באחריות לפעילות החיזבאללה ודחה אפשרות שהסורים אינם שולטים עוד בארגון. "ברגע שהסורים ירצו, החיזבאללה יפסיקו לפעול בדרום לבנון", אמר האלוף.

אלוף פיקוד הצפון ציין, כי סמל אלמוג

(המשך בעמוד 2)

תוקף התקנה – עד 31 במרס

מהיום – מכוניות פרטיות חייבות להדליק אורות גם בשעות היום

מאת כתב "דבר"

מהיום – חובה על נהגי הרכב הפרטי להדליק אורות בדרך בין־עירונית.

הנוהגים באופנוע, באוטובוס, במשאית (מ־15 טון ומעלה) ובמונית, חייבים להדליק אורות במהלך כל נסיעה, עירונית ובין עירונית. הנוהג ברכב פרטי ומסחרי חייב להדליק אורות במהלך נסיעה בין־עירונית. התקנה תקפה עד ל־31 במארס 1995.

"הדלקת אורות ביום בחורף אינה מבטיחה שהנהג יבחין תמיד בהולך הרגל, למרות שהולך הרגל רואה את הרכב המתקרב. לפיכך, נדרש הנהג להאט בנהיגה בדרך עירונית, ובמיוחד ליד מעברי חצייה, ולאפשר להולכי הרגל החוצים במעבר להשלים את חצייתם בבטחה", אמר עתניאל שנלר, מנהל המינהל לבטיחות בדרכים.

לדבריו, מחזירי אור בשעות הלילה ובגדים בהירים בשעות היום, מבליטים את נוכחותו של הולך הרגל, ומסייעים לנהג להבחין בו.

המעבר לנהיגת חורף מחייב נקיטת משנה זהירות, המתבטאת בהאטת מהירות הנסיעה, המנעות מבלימות פתאומיות ושמירת מרחק של לפחות 3 שניות מהרכב הנוסע לפניך.

בזמן ערפל יש להקטין את מהירות הנסיעה לפי תנאי הראות, לנהוג סמוך ככל האפשר לקו הצהוב ולהימנע מעקיפה. יש להדליק אורות נמוכים (לא אורות חניה ולא אורות מסנוורים). אם הרכב מצויד באורות ערפל, יש להדליקם.

לקראת החורף ממליץ המינהל לבטיחות בדרכים לציבור הנהגים להכין את רכבם לחורף ולבצע במוסך מורשה בדיקת בלמים, צמיגים, אורות, מגבים ומתזים.

מד"ע מאיימת בפרישה מההסכם עם העבודה

מו"מ בין מד"ע לרם להצטרפות הסיעה לקואליציה בהסתדרות

מד"ע: העבודה בהסתדרות – "רשימה משפחתית יתומה" שחבריה דואגים רק לעורם ולא מטפלים בענייני הסיעה

מאת מוחמד חליליה

חבר הנהגת ההסתדרות מטעם המפלגה הדמוקרטית הערבית, שהוא חלק מסיעת העבודה בהסתדרות, רסאן מוקלשה, קרא אתמול למפלגתו לפרוש מסיעת העבודה בהסתדרות, ולהקים סיעה נפרדת.

מוקלשה, שהרצה בפני הוועד הפועל של המפלגה על סיעת העבודה ומד"ע בהסתדרות, אמר שהתמונה בתוך רשימת העבודה בהסתדרות אינה ורודה. הוא כינה את רשימת העבודה כ"רשימה משפחתית יתומה".

בהתייחסו לחברי הנהגת ההסתדרות מהעבודה, אמר שכל מטרתם לשמור על תפקידיהם, הם אינם נוקפים אצבע להגן על הסיעה נוכח התקפות ההולכות ונשנות של יו"ר ההסתדרות חיים רמון. לדבריו, הדבר מעיד על חולשתם, ועל כך ש"איכפת להם רק לפחה את עורם האישי".

"עם מפלגה כ.ר לא מכובד להיות שותף, ועל כן אני מציע שנפרק את השותפות בהסתדרות עם מפלגת העבודה ונקים רשימה עצמאית", אמר מוקלשה.

לכתב "דבר" נודע, שמזה חודשיים מתנהל מו"מ סודי בין אנשי מד"ע בהסתדרות וסיעת רם, כדי לפרוש ממפלגת העבודה ולהצטרף לקואליציה עם רשימתו של חיים רמון, ולקבל תפקיד ביצועי בהנהגת ההסתדרות.

לפני שבוע התקיימה במשרדי מפלגת העבודה ישיבה לליבון הבעיות בין נציגי העבודה ומד"ע. בראש משלחת מפלגת העבודה עמד מזכ"ל המפלגה, ח"כ נסים זוילי. ח"כ עבד אל־והאב דראושה עמד בראש משלחת מפלגתו.

אנשי מד"ע נתנו אולטימטום למפלגת העבודה לממש את כל ההסכם שנחתם בין שתי המפלגות ערב הבחירות להסתדרות. אם תוך חודש לא יומשו כל סעיפי ההסכם, הם יהיו חופשיים לפרוש מהסיעה.

אתמול שיגר מזכ"ל מד"ע, מחמוד קנען, מברק למזכ"ל העבודה זוילי. במברק מציין קנען את ה־10 בחודש כמועד אחרון למימוש ההסכם. אלמלא כן, תראה עצמה מד"ע בלתי מחוייבת להסכם, ותנקוט בצעדים לפרישה מסיעת העבודה ולהקמת סיעה נפרדת בהסתדרות.

סגן אורן אדרי ואמו בבית הדין הצבאי בהמשך משפטו (צילום: אלון רון, "ישראל־סאן")

איש שב"כ העיד: ראשו של אדרי כוסה בשק

ביהמ"ש אישר לסגן אורן אדרי חופשה של 3 ימים לצורך נישואיו ביום שלישי הבא

(ע). "אני לא יכול לשמוע את השקר הזה", אמר אתמול בהתרגשות רבה סגן אורן אדרי, הנאשם בהוצאת נשק מרשות צה"ל. הוא יצא לפתע מאולם בית הדין הצבאי ביפו, כשהוא פורץ בבכי.

היה זה כאשר טען איש השב"כ, שהעיד במשפטו של אדרי, כי אורן לא בכה במהלך החקירה. מאוחר יותר הודה איש השב"כ, כי ראשו של אדרי כוסה בשק.

השופטים הורו לנאשם לחזור לאולם, ורק אחרי שנרגע ושוכנע על ידי אביו, שב לאולם.

בתשובה לחקירה נגדית הודה איש השב"כ, כי במהלך מעצרו של אורן אדרי הובל העצור כאשר שק על ראשו, וכי שוטר בית המעצר היה אחראי לכך. התובע, אבי לוי, התנגד לדברים אלה, וטען כי לא הונח שק על ראשו של אדרי.

במהלך המשפט התקיים "משפט זוטא" בשאלת קבילות ההודאות שנגבו מהנאשם במהלך חקירתו. עו"ד ציון אמיר, סניגורו של אדרי, טען כי ההודאות נגבו ממנו באמצעים פסולים, ולכן אינן קבילות.

בתחילתו של המשפט התקיים דיון על בקשתו של התובע, סגן־אלוף אבי לוי, לנהל את המשפט בדלתיים סגורות, זאת עקב עדויותיהם של חוקרי השב"כ במשפט. התובע טען, כי חשיפת אנשי השב"כ עשויה לפגוע בבטחון המדינה ובעדותם החופשית.

הסניגור הציע, שאנשי השב"כ יעידו מאחורי פרגוד. הוא טען, כי עדות מאחורי פרגוד ללא זיהוי של העדים, לא תפגע באינטרס החשוב של פומביות הדיון.

בית הדין, בראשותו של נשיא בית הדין של פיקוד מרכז, אלוף משנה מרדכי פלד, קבע כי הדיון יתנהל כאשר פרגוד יפריד בין הקהל, שכלל את בני משפחתו של אדרי, חברים ועיתונאים, לבין המתדיינים.

העד המרכזי בדיון זה היה ראש מחלקה בשירות הביטחון הכללי, בעל הדרגה המקבילה לדרגתו של אלוף משנה בצה"ל, אשר כונה לצורך המשפט בשם אודי. הוא טען בעדותו, כי מאורן אדרי לא נשללו שום זכויות, כפי שטוען הסניגור. הוא הדגיש, כי אורן זכה ליחס טוב וקיבל את כל צרכיו בנושא מזון ודת.

איש השב"כ "אודי" טען עוד, כי את אורן חקרו חוקרי שב"כ בכירים ביותר, וכי החקירה נוהלה באווירה טובה ובשיחה רגילה, וזאת בסתירה מוחלטת לטענותיו של אדרי. עם זאת ציין העד: "זה היה מעצר לא בתנאים קלים". לדבריו, אורן הציע לחוקרים עיסקה לפיה ימסור עדות כמה שהנגד "מידע בתחום הפיגועים ממדרגה ראשונה ורצח", בתמורה לחופשת שישי שבת שיקבל אדרי. העד ציין, כי העיסקה לא יצאה לפועל מסיבות השמורות עם השב"כ.

עו"ד אמיר הביע תמיהה באשר לתשובתו של העד, ושאל כיצד לא מנצלים עדות שכזו בעניין רצח בתמורה של יום חופש. עו"ד אמיר טען עוד בבית המשפט, כי במהלך החקירה התייחסו אל אורן באופן משפיל. לדבריו, השפילו אותו, כינו אותו "טרוריסט" והאשימו אותו ברציחות ובפיגועים, בעוד שאורן חזר וטען בחקירתו, כי הוא לא קשור לשום מקרה כזה.

ביום ה' הקרוב יימשך הדיון במשפטו של אדרי, ויתכן כי אלישיב קלר, שהיה אמור להעיד בדיון אך לא הופיע על אף שהוצא נגדו צו הבאה על ידי בית המשפט, יעיד בנוסף לחוקר שב"כ.

בסיומו של הדיון ביקש סניגורו של אדרי, עו"ד ציון אמיר, לאשר למרשו חופשה של שבוע לצורך נישואיו ביום שלישי הבא עם חברתו ברוריה לביא. בית המשפט אישר לו חופשה של 3 ימים.

אמש בטלוויזיה

מה טומי היה אומר על זה

מאת מירי פז

'פופוליטיקה' עם דן מרגלית, ערוץ 1

לשאלתו של דן מרגלית – האם השתנו הנורמות ורמת המוטיבציה בצה"ל – יש תשובה נחרצת, ברורה וידועה היטב לכל הדיוט נטול מומחיות, אמיתית או מדומה, בהיסטוריה צבאית או בצעקנות לשמה. לדן מרגלית נדרשה מתקפה מתישה (שישה סיבובים של השאלה הזהה) כדי לחלץ את התשובה מפיו של יואב גלבר: כאשר הנורמה הדומיננטית היא איש לנפשו יחיה, בעלי המוטיבציה הם הפראיירים.

טומי לפיד האשים את אל"מ במילואים אלי גבע באחריות חלוצית למהפך בנורמות ולאובדן המוטיבציה. זה לא רק טיעון חסר שחר מבחינה עניינית, אלא גם חסר טעם מבחינה טקטית. גבע, קציץ וג'נסלמן, השכיל לגמד את לפיד כראוי במסגרת הדיון הזה. אך המהלומה שספג לפיד בסיבוב הראשון העלתה סומק נעורים בלחייו ורוח קרב מבצבצת בשאר הסיבובים.

לפיד העמיד את יוצאי מרוקו במקומם, כשהזכיר למורת רוחם של כמה אחרים, שחיי היהודים במרוקו לא היו אידיליה של סובלנות ושגשוג. הוא הפך את הדיון למלחמה אישית כשהתעקש לקרוא במחאה קולנית כמה עובדות בסיסיות מההיסטוריה של יהודי מרוקו מתוך האנציקלופדיה העברית, שאחד מעורכיה, כפי שהגדיר לפיד בתבונה, היה "הבבא־סאלי של האשכנזים" (ישעיהו ליבוביץ).

לפיד ניצח גם בסיבוב השלישי, בדיון על המובילים הזברתיים שהוזמנו למסיבות, לטקסים ולסעודות השלום, למגינת ליבם של הלא־מוזמנים. אינני יודעת אם התרדמת שתקפה את לפיד במשך הדיון כולו היתה מכוונת למחאה מכל מקום בשנת הישרים שלו הפגין נכונות עזה והרשימה לפחות כמו זו שהפגין בצעקנותו הרמה בסיבוב הקודם.

פופוליטיקה מצטיינת בהעלאת נושאים עתירי ריגוש ועוסקת בהם באמצעים מרלדלי איי־קיו. מלוא ההתפעמות וההתרוממות הרוח שיכולה להעניק התגוששות בזירת איגרוף, לא נותר אלא לעקוב אחרי הטקטיקה והמהלכים של האלוף קסיוס קליי־לפיד.

אנשי עסקים פלסטיניים מקימים בנק ברוח ההלכה האיסלאמית

מאת מיכל סלע

קבוצה של אנשי עסקים פלסטינים מקימה בנק חדש שיפעל, על פי הודעת היזמים, בהתאם לציוויי ההלכה האיסלאמית ורוחה.

על פי ההלכה האיסלאמית ריבית היא עניין אסור מיסודו, ולכן נמנעים חוגים איסלאמיים דתיים מכינוי מוסדות כספיים בכינוי בנק. יחד עם זאת, יש בהלכה האיסלאמית גם פתח לפעילות כספית, בין היתר על ידי הדגשת הצדקה כאחת ממטרות המוסד הכספי.

הבנק האיסלאמי נקרא "בית אל־מאל", בית כספים, והוא מוקם כחברת מניות ציבורית ביוזמת אנשי עסקים פלסטינים, המוכרים כמקורבים לתנועה האיסלאמית. הפיתרון של הקמת בנק תחת שם הכינוי "חברת מניות ציבורית" מקובל במדינות איסלאמיות רבות. בין ראשי הקבוצה נמצא יושב ראש לשכת המסחר ברמאללה, אסעד חסונה, שנבחר לתפקיד בראש רשימה הקשורה בתנועה האיסלאמית.

במודעות גדולות בעיתונות הפלסטינית מזמין הבנק את התושבים לרכוש מניות של חברת המניות, בלוויי הסיסמא: "השקע את כספיך למען הקמת כלכלה פלסטינית חזקה, בהסתמך על משטר הכלכלה האיסלאמי."

במודעה מפרסמת קבוצת המשקיעים את ארבע עשרה מטרות הבנק. בין היתר נאמר בה, כי הרכוש ינוהל על פי החוק ועל פי ההלכה הקבועה בקוראן. הבנק אמור לעסוק בכל הפעילות הכספית העסקית, להשקיע בכל מגזרי הכלכלה, ולהקים בתי מגורים שימכרו למשתכנים בהלוואות נוחות. הבנק מתחייב להקים קופת צדקה שתקצה כספים על פי ההלכה.

בשיחה ל"דבר" אמר חסונה, כי אין לכנות את החברה בשם "בנק", "משום שפעילותה לא תהיה דומה לבנק. אין בה הפקדת כספים לצורך חשבונות ולא תשלום ריבית, לא על הפקדות ולא על הלוואות."

לדבריו, החברה הנמצאת עדיין בשלבים ראשונים של התארגנות, תפעל מצד אחד על פי ההלכה האיסלאמית, אך "גם על פי שיקולי תועלת ועל פי ההגיון. במקום לסכן את הכספים באינפלציה הגוברת, יכול אדם לקנות מניה בחברה ולשמור על ערך כספו."

לוויין ישראלי־רוסי ישוגר לחלל במרץ 95' ממוסקבה

מאת אודי שורון

הלוויין "גורווין 1 טכסאט", שנבנה בטכניון בסיועם של מפעלי תעשייה ישראלים, ישוגר ב־25 במרץ 95' מבסיס טילים ליד מוסקבה, כהדגמה להקמת פרויקט משותף.

הסכם על כך נחתם אתמול בטכניון עם החברה הרוסית "אס.טי.סי. קומפלקס". הלוויין ייכנס למסלול סביב כדור הארץ באמצעות טיל רוסי מסוג "סטארט". לטיל זה יש גם שימושים צבאיים.

על פי מזכר הבנה שנחתם לפני חודש בין הצדדים, הם יתחילו לדון על תוכנית עסקית וטכנולוגית להקמת הפרויקט המשותף. המוסד החיפני יתרום את הטכנולוגיה ואת הארכיטקטורה של הלוויינים, והחברה הרוסית תבנה את כלי השיגור.

גודלו של הלוויין 45 סמ"ר ומשקלו כ־52 ק"ג. הוא ינוע בגובה של 700 ק"מ, ועל פי המתוכנן יישאר בחלל כשלוש שנים. הלוויין ישא מכשירים לאיתור ולצילום עננים, מחשב, חיישן וגלגל תנופה. הוא ישרת בין השאר גם חובבי רדיו.

נמסר שבטווח רחוק יותר מתוכנן שיגור לוויינים נוספים מדי שלוש שנים.

שר החוץ של קטאר: ועידת קזבלנקה – בסיס לשלום בינינו לבין ישראל

מאת דן אבידן, קזבלנקה

שר החוץ של נסיכות קטאר, שייח' חמאד אל־ת'אני, אמר אתמול ל"דבר" כי הוא מבורך על כינוס הוועידה הכלכלית בקזבלנקה וכי הוא סבור שהוועידה יוצרת בסיס טוב לכינון יחסי שלום בין ישראל לערבים וכי היא משלימה את תהליך השלום.

"אנו סבורים שמבסיס זה נוכל לפעול יחד להשכין את השלום בכל האזורים בינינו לבין ישראל", אמר שייח' חמאד, שכבר אירח בראשית השנה משלחת ישראלית רשמית בארצו בראשות מנכ"ל משרד הבינוי דוד עברי.

בתשובה לשאלה האם קטאר תמתין לכינון קשרים ישירים עם ישראל ושיתוף פעולה עימה עד שיכונן הסדר כולל באיזור, אמר שייח' חמאד: "אנו מוכנים לכך, אבל צריך להיות פתרון גם לערוצים הסורי והלבנוני".

בהקשר זה אמר אתמול שר החוץ שמעון פרס, בתדרוך לכתבים, כי ייתכן שבתוך זמן קצר יוקמו משרדי קישור בין קטאר לישראל. שייח' חמאד אמר עוד בראיון, כי יש לו הרגשה טובה בעקבות ההתקרבות שחלה בשנה האחרונה בין ישראל למדינות ערב, שהיא לדעתו תוצאה של השתנות העולם כולו וגם המזרח התיכון. זה מסביר, לדבריו, מדוע ארמון המלך המרוקאי חסן השני בקזבלנקה, ששימש בעבר אתר לקבלת החלטות כלל־ערביות אנטי־ישראליות קיצוניות, מארח בתחומו בימים אלה ישראלים יחד עם נציגים מארצות ערביות רבות.

איש עסקים סעודי בן למשפחת המלוכה, המשתתף בוועידת קזבלנקה, סעוד בן עבד אל־עזיז, אמר ל"דבר" כי הסעודים מגלים פתיחות כלפי ישראל מאז חלה פריצת הדרך בתהליך השלום. הוא אמר שהסעודים "יהיו הראשונים" שיבקרו בישראל כתיירים מרגע שתחול פריצת דרך בערוץ המו"מ הישראלי־סורי.

ראש המחלקה הכלכלית במשרד החוץ של פדרציית הנסיכויות במפרץ הפרסי, אמר ל"דבר" כי העוינות בין מדינות המפרץ לישראל חלפה מהעולם ונפתח עידן חדש של התקרבות וגיבוש שיתוף פעולה בהדרגה, על רקע אווירת השלום.

יש לציין שהאווירה בתוך ארמון מלך מרוקו כמעט סוריאליסטית. אנשי עסקים ישראלים וערבים מכירים זה את זה, מנהלים שיחות פתוחות ויוצרים תשתית לשיתוף פעולה מעשי בעתיד.

מיכה חריש שר התמ"ס אמור היה להיפגש אתמול עם משלחות של אנשי עסקים מסעודיה.

בג"ץ אסר בצו ביניים על הריסת בית משפחת מבצע הפיגוע בקו 5

– זאת עד סיום הדיון בעתירה שהגיש אביו, בסיוע האגודה לזכויות האזרח

מאת מיכל גרייבסקי ועתים

שופט בג"ץ מישאל חשין הוציא אתמול צו ביניים האוסר על מפקד כוחות צה"ל ביו"ש, האלוף שאול מופז, להרוס את בית הוריו של המחבל שפוצץ את האוטובוס בדיזנגוף, עד לסיום הדיון בעתירה שהגיש אביו לבג"ץ.

האב, עבד אל רחים נזאל מקלקיליה, עתר אתמול לבג"ץ בבקשה שיורה לאלוף מופז לנמק מדוע לא יבטל את צו ההריסה של ביתו. העתירה הוגשה באמצעות עו"ד אליהו אברם מהאגודה לזכויות האזרח בישראל.

לטענת עו"ד אברם, עזב צאלח נזאל את בית הוריו לפני שנים ולא היה שם כלל בששת החודשים האחרונים. לדעת עו"ד אברם, תנאי הכרחי להריסת בית, על פי תקנות ההגנה לשעת חירום, הוא מגורי המחבל בבית המיועד להריסה. עו"ד אברם מציין בעתירה, כי בשנים האחרונות מדיניות כוחות הבטחון היא שאין להרוס בית באמצעי ענישה, כאשר האדם שבגללו מוטל העונש אינו בין החיים.

זו גם היתה תשובת המדינה בבג"ץ שהגיש ח"כ דראושה לאחר הטבח במערת המכפלה, בדרישה להרוס את ביתו של ד"ר ברוך גולדשטיין. עו"ד אברם טוען, כי מכיוון שצאלח נזאל מת בפיגוע, הרי שהעונש אינו מכוון נגדו אלא רק נגד משפחתו. לדבריו, צעד זה נוגד את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו ואת ערכיה של המדינה. "יסודות הצדק של מורשת ישראל מושתתים על עקרונות האחריות האישית", אמר.

לדעת עו"ד אברם, התועלת בהריסת בית כעונש למבוקשים מוטלת בספק רב. הוא ציטט את האלוף (מיל) עמרם מצנע, שאמר בראיון לגלי צה"ל: "יש לי סימני שאלה האם הענישה הזאת אפקטיבית. התוליות דיום בעצם ניתקו את הקשר עם המשפחות שלהן. במידה רבה מאוד אין השפעה לא של המשפחה על המבוקש ולא של המבוקש על המשפחה".

עובדי הוועד הפועל

(סוף מעמוד 1)

מהגבהות במשק ומסתכמת בכ־120 אלף ש"ח בשנה".

יו"ר סיעת העבודה בהסתדרות, חיים הברפלד, הגיב להאשמותיו של רמון ואמר כי "הן מגוחכות. זאת לאור העובדה שלא היו נציגים רשמיים של מנהיגי סיעת העבודה בכנס העובדים. המפגינים לא חסכו את ביקורתם ושבט לשונם גם מחברי ההנהגה השייכים ל'עבודה'". עוד הוא אמר כי "הגיע הזמן כי רמון יבין שהוא נבחר למזכ"ל ההסתדרות, הבחירות מאחורינו, ועם התפקיד באה גם האחריות. ברור לכל כי האשמות רמון נטולות כל בסיס".

לדבריו, "הסגנון של אי לקיחת אחריות במשבר מוכר לנו, והטחת האשמות באחרים היא שיטה מוכרת אצל רמון. הממשלה אשמה, העובדים אשמים, ועכשיו סיעת העבודה אשמה. רק חיים רמון זך כשלג".

אלוף פיקוד

(סוף מעמוד 1)

קליין, שנהרג סמוך לתקרית, היה חייל מצטיין. לדבריו, אילו היו כל חיילי המוצב נוהגים בזמן התקרית כפי שנהג סמל קליין, היתה התקרית נמנעת, והמחבלים היו מחוסלים ולא מצליחים להתקרב כלל למוצב.

עוד אמר האלוף מרדכי, "הייתי רוצה תוצאה אחרת בתקיפה הזו. הייתי רוצה שהמחבלים ייהרגו, ושהחיילים יימצאו במקומות שהיו צריכים להיות. אבל עובדה שזה לא קרה, ואת זה נצטרך לבדוק". האלוף מרדכי הוסיף, כי חיילי צה"ל בגבול הצפון ובאזור הביטחון נלחמים במחבלים בכל השנה. לדבריו "די אם נציין כי השנה נהרגו 85 מחבלים, והם לא נהרגו במיטותיהם, הם נהרגו תוך כדי לחימה. ובלבנון יש לחימה רצופה".

מזג האוויר

מעונן חלקית בעננות בינונית וגבוהה. תחול עליה קלה נוספת של הטמפרטורות. בצפון הארץ ינשבו רוחות מזרחיות ערות. אחה"צ יתכנו ממטרים מקומיים מלווים בסופות רעמים בודדות בעיקר לאורך הערבה הבקעה ורמת הגולן. קיים חשש לשטפונות באותם אזורים.

צ'אנס

עלה - J, לב - 10, יהלום - 8, תלתן - A

המועצה האזורית משוש תפורק – ישוביה יהיו למועצות מקומיות

מאת אמיר רוזנבליט

הבחירות במועצה האזורית משוש, המאגדת את היישובים הבדואים כסייפה, ערוער ושגב־שלום, לא ייערכו, משום שעד לתאריך הקבוע, ה־27 באוקטובר, איש לא הגיש את מועמדותו לתפקיד ראש המועצה או חבר במועצה האזורית. משרד הפנים מינה ועדה בראשותו של הממונה על מחוז הדרום, שלום דניגו, שאמורה בימים אלה להמליץ שלא לקיים בחירות למועצה האזורית, ובמקום זאת לפעול לפירוק המועצה למועצות מקומיות נפרדות ולקיים בחירות בכל אחת מהן.

בוועדה חברים בני שילה וד"ר יונס אבו רביע ממשרד ראש הממשלה, פייסל אלהוזייל, סגן ראש עיריית רהט, וקאסם אבו־רביעאן, סגן ראש המועצה המקומית תל שבע. הוועדה שמעה עדויות מעשרות תושבים והחליטה להמליץ על קיום בחירות מקומיות.

ראש המועצה האזורית, אילן שגיא, בירך על המלצה זו וציין כי היא משקפת את רצון התושבים. הוא ציין, עם זאת, כי בכל מקרה, בארבע השנים הראשונות יכהנו מועצות ממונות ביישובי המועצה, על פי החוק.

המועצה האזורית משוש הוקמה ביולי 1988. בשלושת יישוביה מתגוררים בעיקר בדואים שפונו מאתר תל מלחתה, בו הוקם שדה התעופה הצבאי "נבטים" בעקבות החזרת חצי האי סיני למצרים.

מרבית מתושבי היישובים הללו, החיים בשבטים וחמולות שונות, ציינו בעבר כי הם אינם מוכנים להיות כפופים למועצה אזורית. הם תבעו, בכתב, בעל פה ואף בפנייה לבג"ץ, הקמת מועצה מקומית בכל אחד משלושת היישובים, בדומה לקיים בישובים בדואים אחרים באזור כמו רהט ותל שבע, או בדומה לישובים יהודיים בסדר גודל זהה. כגון להבים ומיתר.

רבין: נחתום על הסכם עם לבנון רק לאחר שתטפל בחזבאללה

(ע). "לא נתחייב לנסיגה מהקו הנוכחי בדרום לבנון רק תמורת הבטחה להקמת ועדה". כך אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, אתמול בירושלים בהתייחסו להצעת נשיא לבנון אליאס הראווי בנוגע לפתיחת המו"מ לשלום.

ראש הממשלה הוסיף, כי ביקש ממשרד החוץ האמריקאי לברר את הפרטים המדויקים בהצעתו של הראווי. לדברי רבין, "אם המשמעות היא התחייבות לנסיגה, זו לא התחלה מבחינתנו".

עיתון עיראקי מאשים: ישראל אחראית להרג שוטרים בבגדד

בגדד (ע.א.פ.) – יומון עיראקי האשים אתמול את ישראל בתכנון הפיגוע שגרם ביום ראשון למותם של שלושה שוטרים וכומר ליד כנסייה בבגדד. לדעת העיתון, מעוניינת ישראל להפוך את עיראק ל"לבנון השנייה".

"פעולות נפשעות אלה יכולות להיות רק פרי תכנון שירותי הביון של הישראלים, המוסד", נאמר ביומון אל־קאדיסייה, בטאון משרד ההסברה העיראקי.

זו הפעם הראשונה שישראל מואשמת בתכנון פיגוע בעיראק, הסובלת בשנים האחרונות מפיגועים רבים. עד עתה, היו שלטונות בגדד מטילים בדרך כלל את האשמה על סוכנים פרו־איראניים.

ביום ראשון נהרגו שלושה שוטרים וכומר קתולי, כאשר התפוצץ מטען חבלה שהונח בפתח כנסייה. נפצעו גם שלושה עוברי אורח.

זהו הפיגוע השני בבגדד בשבועיים האחרונים. ב־19 באוקטובר נהרג אדם אחד ונפצעו חמישה בהתפוצצות מטען חבלה בבניין משרד הדתות.

"מעשים נפשעים אלה לא יפגעו בתרמיתה של עיראק ולא יחבלו באחדות העם", נאמר באל־קאדיסייה. העיתון מתרה בציונים ובאמריקאים כי "לעולם לא יוכלו להזיק לעיראק".

ביום ראשון גינה השר לענייני דת, אחמד מגם אחמד סאלח, את הפיגוע בכנסייה. הוא אמר כי "פושעים נטולי צלם אנוש ניסו לפגוע בכבוד העמידה של בני העם העיראקי".

כוחות הביטחון הפלסטיניים בעזה עצרו את העיתונאי טאהר שריתח

מאת מיכל סלע

העיתונאי מעזה טאהר שריתח ואחיו עאמר נעצרו לפני ימים אחדים על ידי אנשי הביטחון הפלסטיניים, והם מוחזקים מאז במעצר.

לדברי עיתונאים, השותפים לאחים שריתח במשרד העיתונות, ייתכן שהשניים נעצרו משום שפרסמו את תוכנו של כרוז חמאס. עד כה לא ניתן היה לפגוש את השניים, ולדברי העיתונאים המעצר נעשה בהוראת יאסר ערפאת.

משרדי העיתונות בעזה, ובהם גם המשרד שטאהר שריתח מנהל, מקבלים באופן קבוע את הכרוזים של כל המפלגות ברצועת עזה, והם מפרסמים את תוכן הכרוזים השונים, כמותם כעיתונים הישראליים.

קבוצת עיתונאים בראמאללה פירסמה אתמול קריאה לשחרר מיד את שני העיתונאים, ולכונן בין הרשות הפלסטינית לבין העיתונאים מערכת יחסים שתשמור על עקרונות יסוד של עיתונות מודרנית.

בהודעה שפרסמו העיתונאים הם קוראים למוסדות ציבור באיזור ובעולם להתערב למען שחרור השניים, ולאסור מעצר עיתונאים בשל עבודתם העיתונאית.

מטען חבלה התפוצץ באזור חברון

(ע). מטען חבלה התפוצץ אמש ליד סיור צה"ל, שחלף באזור הכפר סמוע שבאזור חברון. מקורות בטחוניים מסרו, כי זה היה מטען צד, שגרם נזק לרכב. לא היו נפגעים.

גורמי ביטחון פתחו בסריקות באזור סמוע כדי לאתר את מניחי המטען.

בקבוק תבערה הושלך אמש לעבר אוטובוס ישראלי באזור אל בירה, ליד רמאללה.

דבר DAVAR

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל	מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עיתון עובדי ישראל	עורך ראשי: ד"ר יורם פרי
המו"ל: "דבר בע"מ"	עורך אחראי: דניאל בלוך
נדפס בדפוס דבר בע"מ	סניפים:
המערכת והמנהלה תל־אביב	בית "דבר" רחוב שוקן 45 ת"א
רחוב שוקן 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	טלפון: 5286141, מיקוד: 65233
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	ירושלים: רחוב הלל 16
פקסימיליה: 03-294783	טלפונים: 02-256873, 02-256589
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	חיפה: רחוב הנביאים 27
5286156, 5281860, 298032	טלפון: 04-620111
פקסימיליה מודעות: 03-298032	רחובות: רחוב הרצל 168
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141	טלפונים: 08-451381, 08-453798
	הפצה "נד" 03-377056

THE UNIVERSITY OF ... LIBRARY
SERIALS No. ...
CLASS
DATE 5 DEC 1995

חברת החשמל תחזיר ללקוחותיה את פקדונותיהם

מאת הדס נייפמן

שר האנרגיה והתשתית, משה שחל, חתם על תיקון לכללי אספקת חשמל, המורה לחברת החשמל להחזיר ללקוחותיה את פקדון החשמל שהופקד בעת ההתקשרות לאספקת חשמל.

בעבר נהגה חברת החשמל לגבות פיקדון מלקוחותיה כביטחון לתשלומים שיגיעו לה בעד אספקת החשמל ועבור אחריותם לשמירה על אביזרי החשמל והמונים שסופקו על ידי החברה.

במסגרת המגמה של שיפור השירות ללקוחות חברת החשמל, אישר השר שחל להחזיר ללקוחות את הפקדונות. החזר הפיקדון יתבצע על ידי זיכוי חשבון החשמל של הלקוח בכמות החשמל (קילוואט שעה) השווה לכמות החשמל שנגבתה כפיקדון. חישוב החזר הפיקדון ייעשה לכל לקוח באופן אישי, לפי הרישומים הקיימים בחברת החשמל לגבית, על־פי שנת התחברותו לרשת החשמל.

חברת החשמל תחזיר ללקוחותיה סכומים המסתכמים בכ־88 מיליון ש"ח, בתוך 18 החודשים הקרובים. עד שנת 1975 שולמה למפקידים ריבית שנתית של חמישה אחוזים על חשבון הפיקדון. בשנת 1975 עודכן סכום הפיקדון והופסק תשלום הריבית ללקוחות.

האינפלציה ששררה במשק מאמצע שנות ה־70 עד אמצע שנות ה־80 שחקה את ערך הפקדונות שהוחזקו בחברת החשמל. בנוסף לכך, המעברים לשקלים ואחר כך לשקלים חדשים, הביאו לכך שהערך הנקוב של הפקדונות הפך לחסר משמעות כספית, ולכן הוחלט שההחזר יהיה בשווה ערך לכמות קילוואט שעה שנכללה בפיקדון המקורי של כל לקוח.

מפעל השוקולד של עלית יועבר מרמת־גן לציפורי

מאת אמנון אמר

חברת עלית מתכוונת להעביר את מפעל השוקולד שלה מרמת־גן לאזור התעשייה בציפורי. העברת המפעל והרחבתו תהיה כרוכה בהשקעה של 48.8 מיליון דולר, ואתמול אישרה מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה את התוכנית. המפעל החדש ירחיב את תפוקתו לכ־105 מיליון דולר בשנה ויועסקו בו 575 עובדים.

בסך הכול אישרה אתמול מינהלת מרכז ההשקעות 12 תוכניות השקעה בהיקף כולל של 55.6 מיליון דולר. בין התוכניות שאושרו: הרחבת מפעל המתכת בלוחמשין ומנפטת הכותנה בקריית שמונה, הרחבת מפעל עשת אילון בקיבוץ אילון וכן תוספות השקעה שונות במספר מפעלים.

נטל המס עלה ל־41.2% מהתוצר

מאת אמנון אמר

נטל המס בישראל עלה השנה לרמה של 41.2 אחוז מהתוצר, לעומת כ־39 אחוז בשנה שעברה. נטל המס מוגדר כמשקלם של סך המיסים במשק בתוצר המקומי הגולמי, והוא נחשב למדד חשוב בהשוואות בינלאומיות בנושאי מיסוי.

את נתוני נטל המס פירסם אתמול מינהל הכנסות המדינה באוצר, בדו"ח שעיקריו מוגשים בימים אלה לוועדת הכספים של הכנסת.

מבדיקה שערכה מרכזת מחקר בכירה במינהל ההכנסות, דליה סגלי, עולה כי נטל המס בישראל גבוה במידה משמעותית מהנטל בארה"ב (29.1 אחוז) וביפן (30.8 אחוז). כן גבוה נטל המס בארץ במידה מסוימת מזה שבספרד, אנגליה ויוון, ודומה ברמתו לנטל בצרפת, גרמניה ואיטליה.

בעקבות הרפורמה של 1987 ושל אלה שבאו בעקבותיה, ירד נטל המס בארץ מרמת שיא של כ־46 אחוז בשנת 1986 עד למינימום של 38.5 אחוז בשנת 1991. מאז שב נטל המס ועלה ובאומד הגיע השנה משקל המיסים בתמ"ג לכ־41 אחוז.

יצוין, כי בשנה שעברה צפה האוצר כי בשלוש השנים 1994־96 יירד נטל המס בשיעור מתון, לרמה של כ־38.5 אחוז.

לדברי הממונה על הכנסות המדינה, יורם גבאי, נובעת העלייה בנטל המס מגידול בהכנסות כתוצאה מהצמיחה הכלכלית. לדבריו, נרשמה בשנים האחרונות עלייה בנטל המס, למרות שבשיעורי המס נרשמה מאמצע שנת 1992 ועד סוף 1994 דווקא ירידה בהיקף כולל של למעלה מארבעה מיליארד ש"ח.

עוד אמר גבאי, כי השנה משתווה נטל המס הישיר למס העקיף, וכי מגמה זו חיובית מבחינת חלוקת ההכנסות והתקרבות הדרגתית למקובל בעולם. בשנת 1995 צפויות ירידות נוספות במיסי הכנסה על יחידים וחברות וכן בביטוח הלאומי.

"האיחוד החקלאי" נגד נגיסת הערים בתחומי המועצות האזוריות

מאת רן הלוי

משה דלג'ין, מזכיר תנועת האיחוד החקלאי, פנה במכתב לראש הממשלה, יצחק רבין, שהוא בין היתר יו"ר ועדת השרים לבנייה, ובו הביע התנגדות חריפה להחלטות הוועדה על סיפוח שטחים חקלאיים וכפריים שבתחומי המועצות האזוריות (מושבים וקיבוצים) לרשויות העירוניות.

המכתב עומד על כך, שכל שינוי בתחומי המועצות האזוריות לצרכי בנייה לא ייעשה אלא בהסכמת המתיישבים והיישובים החקלאיים.

כן האיחוד החקלאי נמסר, כי התנועה תוביל מאבק משותף של כל תנועות ההתיישבות נגד נגיסה בשטחים חקלאיים בכפייה ובהחלטות שלה. שמוליק אלגרבלי, דובר התנועה, מסר על פניות רבות של רשויות מקומיות עירוניות באזור המרכז לספח שטחי יישובים חקלאיים שכנים.

לדוגמה: עיריית כפר סבא לוטשת עיניה על שטחי המושבים צופית ונווה ימין; הוד השרון מתעניינת בתחומי ירקונה, גני עם וכפר מל"ל; פ"ת מבקשת לספח משטחי גת רימון וכפר מעש; נתניה. פונה לשטחי המושבים אודים ובית יצחק, ועיריית רחובות זוממת לספח שטחי נצר סירני.

עם זאת סבורים באיחוד החקלאי, כי חלק מן הפניות ברוח זו שנעשו למשרד הפנים אינן מבטאות עניין אמיתי בהתרחבות, אלא התנגדות להחלטה אחרת של ועדת השרים, האוסרת למעשה על בנייה צמודת שטח של וילות וקוטג'ים באזורי הביקוש לדיור.

קרנות נאמנות

נכון ליום 31.10.94

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	השינוי בנקודות	השינוי באחוזים
אג	13535.56	13418.63	-131.10	-0.97%
אביקה	173.70	170.37	-1.417	-0.83%
אביר	163.59	161.83	-0.80	-0.49%
אגח	794.30	778.89	-2.58	-0.33%
אגס	323.08	316.66	-0.21	-0.07%
אדים	892.56	887.13	-6.58	-0.74%
אירגדין	90.91	89.07	-0.44	-0.49%
אירגדין עקיפה	103.19	102.71	-0.16	-0.16%
אופיר	411.60	409.02	-1.06	-0.26%
אוצר אג מדינה	108.93	106.92	-0.14	-0.13%
אוצר גמישה	71.61	70.37	-0.37	-0.52%
אוצר מניות	80.66	79.26	-0.50	-0.62%
אור	810.49	805.33	-4.18	-0.51%
אורלי	96.90	95.80	-0.85	-0.89%
אזרע	160.68	157.58	-0.31	-0.20%
אורן	2943.31	2886.89	-4.88	-0.17%
אחריות אג"ח מד	307.57	303.10	-0.30	-0.10%
אחריות גמישה	442.36	433.63	-3.03	-0.69%
אחריות מניות	304.41	298.06	-2.91	-0.97%
אחריות נדל"ן	235.82	230.42	-3.57	-1.53%
אחריות נכסי ש"ח	189.62	185.72	-4.20	-2.23%
[illegible]	138.82	136.07	-0.25	-0.18%
אחריות נכסי מט"ח	94.78	93.53	-0.49	-0.52%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.12	[illegible]
אטלס	96.29	94.06	0.67	0.72%
[illegible]	160.63	156.40	0.57	0.37%
אילון 90	[illegible]	[illegible]	-1.35	-0.97%
אילנות גמישה	105.56	104.92	-0.08	-0.08%
אילנות כלמים	83.21	81.34	0.19	0.23%
אילנות כרם	158.29	155.23	-1.22	-0.78%
אילנות מעוף	136.75	138.06	-0.62	-0.45%
אילנות פיננסים	69.98	68.59	-0.46	-0.67%
אילנות שחקים	60.37	59.99	-0.75	-1.23%
אילנות תקשורת	63.71	62.45	-0.26	-0.41%
אימפקס גמישה	104.95	103.01	-0.56	-0.56%
איתן	239.35	236.67	-0.20	-0.08%
אלון	1552.37	1522.23	-3.44	-0.23%
אליעזר ביטוח	70.65	69.30	-0.66	-0.94%
אלמוג	325.65	319.63	-0.39	-0.12%
אמבה נדל"ן מניב	86.83	85.14	0.38	0.45%
אמירים קרן נאמנות	92.11	91.38	-0.07	-0.08%
אנליסט אג חבר	211.34	207.61	-0.61	-0.29%
אנליסט אג מדינ	300.04	295.72	-0.43	-0.15%
אנליסט אירופה	122.06	119.05	0.45	0.38%
אנליסט גמישה	541.23	527.41	-4.02	-0.76%
אנליסט מניות	844.85	822.61	-6.92	-0.83%
אנליסט תעשיות	263.40	256.46	-2.19	-0.85%
אסף	180.30	176.14	-0.85	-0.47%
אפיקים אג"ח	209.14	204.76	0.19	0.09%
אפיקים גמישה	142.30	139.21	-0.73	-0.52%
אפיקים חו"ל	126.19	123.47	-0.08	-0.06%
אפיקים מניות	238.43	233.32	-4.10	-1.73%
אפסילון 36	84.12	82.97	-0.58	-0.69%
אפסילון אג חברות	109.33	107.93	-0.14	-0.13%
אפסילון אג מד	148.37	146.47	-0.21	-0.14%
אפסילון מניות	176.66	174.35	-0.82	-0.47%
ארז	267.73	264.58	-1.41	-0.53%
אש	686.06	671.90	-8.73	-1.28%
אשל	529.00	525.20	-0.68	-0.13%
אתגר	122.26	120.00	-0.82	-0.67%
אתרוג	765.44	750.54	-0.98	-0.13%
בדולח	714.43	701.39	-5.40	-0.76%
בינד	137.30	135.33	-0.37	-0.27%
בירסון גמישה	73.86	73.27	-0.43	-0.58%
בטוחה 30 פלוס	143.89	141.64	-1.37	-0.96%
בטוחה אג"ח מדינה	1679.45	1656.29	-2.43	-0.15%
בטוחה אג"ח	2227.24	2196.29	-3.23	-0.15%
בטוחה גמישה	2162.50	2131.35	-8.36	-0.39%
בטוחה חו"ל	120.50	117.77	0.14	0.12%
בטוחה מניות	3865.30	3807.11	-26.24	-0.69%
בלוך־רוטשטיין גמישה	119.66	117.26	-1.47	-1.24%
בסט	159.44	157.22	-2.14	-1.35%
בריף	176.20	170.90	-1.36	-0.79%
ברוש	2334.46	2266.60	-10.29	-0.45%
בריאות	63.82	62.86	-0.64	-1.00%
ברק	1964.07	1926.31	-11.06	-0.57%
גביש	4787.26	4756.39	-10.44	-0.22%
גבע	307.22	303.03	0.30	0.10%
גורן	515.81	500.06	-1.09	-0.21%
גיא	484.05	477.36	-0.47	-0.10%
גל	83.17	82.03	-0.53	-0.64%
דובדבן	2008.50	1969.92	-19.91	-1.00%
דוברת שרם אג"ח	113.53	111.67	-	0.00%
דוברת שרם גמיש	124.14	121.08	0.09	0.07%
דוברת שרם כרמים	100.77	99.68	-1.03	-1.03%
דוברת שרם מניות	78.96	77.01	-0.52	-0.67%
דוכס	167.76	165.95	0.11	0.07%
דולב	666.49	661.71	-3.63	-0.55%
דולר	167.84	185.40	-0.21	-0.11%
דותן	742.56	726.81	-2.39	-0.33%
דקל	2214.42	2171.89	-13.11	-0.60%
הדס	1810.66	1790.54	-13.30	-0.74%
הון פקו	76.25	75.40	-0.39	-0.51%
הוק	114.84	114.24	-0.47	-0.41%
הייטק 92	202.25	200.45	-0.78	-0.39%
היובל	174.97	172.96	-1.30	-0.75%
הילה	366.96	366.03	-0.17	-0.05%
המרה	869.27	679.42	-1.30	-0.15%
הראל־לבנא	172.49	170.16	-0.25	-0.15%
והר	355.03	350.14	0.11	0.08%
זיו	438.66	432.60	0.55	0.13%
זינגר ברנע פיננשל	96.25	94.46	-1.06	-1.10%
זיק	373.06	364.07	-3.47	-1.30%
זלר אבלמן מטר	99.96	99.17	-0.17	-0.17%
חריל	198.08	193.43	0.02	0.01%
חליפין	324.33	322.33	0.25	0.08%
חלמיש	247.51	244.70	-0.46	-0.19%
חץ	364.23	362.78	0.22	0.06%
טופז	320.05	313.29	0.46	0.15%
טל	13826.84	13676.33	-40.83	-0.30%
טנדו	103.61	102.35	-0.50	-0.49%
טרנטו 5	136.85	134.66	0.46	0.34%
יבול	519.01	509.37	-0.32	-0.06%
יהלום	912.99	896.18	-7.10	-0.79%
יחסוה	171.49	168.30	-0.35	-0.21%
ילד אג"ח מדינה	104.06	102.29	-0.11	-0.11%
יסודות	2546.43	2495.68	-14.37	-0.57%
יעד	191.56	189.98	-0.33	-0.17%
יעד גמישה	78.71	77.99	-0.51	-0.65%
יער	79.56	78.99	-0.42	-0.53%
יערה	403.02	395.57	0.23	0.06%
ישראל אמריקה	130.16	126.85	1.91	1.53%
כוכב	145.68	142.92	-1.04	-0.73%
כימיקל פקן	85.30	83.76	-0.40	-0.48%
כלל אג"ח מד	348.24	341.68	-0.69	-0.20%
כללי איי.אל 50	115.65	113.93	-1.09	-0.95%
כללי איי.אל 25	163.88	162.42	-0.75	-0.46%
כללי איי.אל אג	148.88	147.42	-0.57	-0.39%
כללי גמישה	1065.48	1044.52	-8.81	-0.84%
כללי זמינה	105.03	104.78	-0.09	-0.09%
להק אגמיה	130.46	129.31	-3.15	-2.39%
להק אגפה	232.37	228.12	-1.02	-0.45%
להק אקור 5	605.45	678.75	-4.59	-0.67%
להק דיבידנד	568.54	577.68	-4.05	-0.70%
להק יוסר	676.05	663.57	-6.09	-0.91%
להק צמיחה	439.61	434.70	-3.31	-0.76%
להק יספור	113.60	112.78	0.01	0.01%
להק כיול	305.70	301.95	-0.66	-0.22%
להק שלעית	124.60	123.22	-1.82	-1.46%
להק שמנית	457.30	448.83	-0.11	-0.02%
להק שמרני	418.01	410.30	-0.94	-0.23%
להק שפיה	528.40	518.61	-2.42	-0.46%
להק קוסמוס	102.04	100.64	0.13	0.13%
להק רום	78.46	76.71	0.25	0.33%
להק שגשוג	79.37	77.72	-0.64	-0.82%
להק שותף	154.44	151.39	-0.14	-0.09%
להק שלדג	178.63	177.30	-0.43	-0.24%
להק שקסר	158.26	155.34	-1.45	-0.92%
להק תמר	318.50	317.33	-2.57	-0.80%
להק תיירות	64.58	63.36	-0.38	-0.59%
למשקיע	391.06	386.55	-2.02	-0.52%
לפיד	1465.68	1437.04	-8.87	-0.61%
לשם	1084.46	1072.28	-1.15	-0.11%
מבחר	394.62	390.78	-0.25	-0.06%
מבטח	1206.75	1196.99	-1.30	-0.11%
מגנה	316.12	313.15	-3.27	-1.03%
מגזק	234.40	229.25	-1.83	-0.79%
מגד	685.77	679.21	-5.06	-0.74%
מגדל אגח מניות	60.71	59.39	-0.63	-1.05%
מסון	1407.38	1393.97	-2.38	-0.17%
מגור פינסי	77.08	76.35	-0.46	-0.60%
מד דיקלה	108.96	107.91	-0.43	-0.40%
מד מעוף	142.71	141.68	-0.67	-0.47%
מודיאל	119.77	118.23	0.32	0.27%
מור	1186.05	1170.57	-6.63	-0.56%
מוריה 5	134.31	132.21	1.30	0.99%
מזון	96.81	95.41	-0.57	-0.59%
מזרחי איל	83.72	83.21	-0.79	-0.94%
מזרחי־איל אג"ח	80.28	79.81	0.01	0.01%
מסה	179.41	175.34	-1.06	-0.60%
מיטב אג"ח מד	3504.29	3523.11	-7.41	-0.21%
מיטב אופציות	68.16	60.49	-1.36	-2.19%
מיטב גמישה 50	[illegible]	1783.36	-17.22	-0.96%
מיטב מטרה	226.09	222.12	-0.77	-0.35%
מיטב מניות	180.60	178.50	-2.22	-1.23%
מימד	314.12	311.14	-0.52	-0.17%
מירב	111.30	110.54	-0.32	-0.29%
מכלול	570.86	560.17	-4.33	-0.77%
מלכרית	214.15	210.22	-0.33	-0.16%
מסון	195.34	193.44	-0.60	-0.31%
מנוף	145.06	142.33	-1.95	-1.34%
מעגל	68.67	0.00	-	-
מעוף	2366.05	2343.09	-6.62	-0.28%
מעופים גמישה 50	113.41	111.37	-0.62	-0.55%
מעיין	1036.99	1026.98	-0.40	-0.04%
מעלה משוף ערך	135.16	132.66	-0.58	-0.44%
מפעץ	91.44	90.61	-0.35	-0.38%
מקשה	874.22	866.47	0.11	0.01%
מרווח	450.47	446.31	-0.39	-0.09%
סריס צקן אג"ח	105.59	104.00	-0.24	-0.23%
מרום	4302.91	4261.03	-4.44	-0.10%
מרכזית אג"ח מדינה	97.09	96.30	-0.14	-0.15%
מרכזית גמישה	64.85	64.32	-0.60	-0.92%
מרכזית מעוף	132.28	131.97	-0.53	-0.40%
מרץ	364.59	361.23	-2.10	-0.58%
משאבי טבע	66.24	64.97	-1.19	-1.80%
משתנים	250.22	249.40	-2.02	-0.80%
נגה	597.97	589.73	-0.37	-0.06%
נוף	323.86	321.33	-2.95	-0.91%
נחשון	97.64	0.00	-	-
נטיף	1516.04	1498.81	-9.43	-0.63%
ניל	860.60	848.61	-6.59	-0.77%
נסיכה קונטיננטל	61.94	60.78	-1.07	-1.73%
נץ	212.32	211.32	-1.67	-0.79%
נשואה אג"ח חברות	127.47	126.55	-0.17	-0.13%
סגולה	258.95	254.12	-0.67	-0.26%
סיגמא גמישה	89.80	88.77	-0.45	-0.51%
סיון	172.51	170.06	-1.41	-0.82%
סימרין אג"ח	123.43	121.16	-0.65	-0.53%
סלע	992.87	984.10	-1.17	-0.12%
סער	148.83	146.00	-0.46	-0.32%
ספנות אג"ח ק	105.90	105.47	-0.02	-0.02%
ספנות קרן מניות	72.02	71.70	-0.49	-0.68%
עדיף	116.29	114.19	-0.76	-0.66%
עומר	162.72	159.70	-0.36	-0.23%
עידית	3149.38	3113.32	-14.54	-0.46%
עמדה 10	138.68	137.09	-0.74	-0.53%
עמדה אמריקאית	66.81	65.78	0.16	0.24%
עמדה יצוא	68.66	67.84	-0.31	-0.46%
עמדה כללית	166.62	164.75	-0.47	-0.28%
עמדה מעוף	147.28	146.48	-0.66	-0.45%
עמדה משולבת	216.33	214.71	-2.10	-0.97%
עמיגל אג"ח	95.23	94.44	-0.21	-0.22%
ענבל	132.24	131.71	-0.83	-0.62%
ענבר	137.27	134.69	-0.57	-0.42%
ערמון	154.37	151.42	-0.17	-0.11%
פיא	5822.70	5713.23	-20.79	-0.36%
פיא 2000	64.67	63.26	-0.43	-0.67%
פיא ויניק	59.96	58.64	-0.49	-0.83%
פיא מעוף	136.52	135.95	-0.59	-0.43%
פיא עולמית	75.10	73.61	0.37	0.51%
פיא פריים	97.18	95.70	0.17	0.18%
פיוניר אג חו"ל	100.21	96.76	0.14	0.14%
פיל	217.65	215.01	-0.42	-0.19%
פנתר	433.25	429.61	-2.69	-0.62%
פסגות 50	217.02	214.26	-1.61	-0.75%
פסגות גמיש	425.63	422.75	-2.09	-0.49%
פסגות חו"ל	99.59	96.88	0.01	0.01%
פסגות יציב	419.30	416.64	-2.13	-0.51%
פסגות כל חודש	103.25	101.35	-	0.00%
פסגות כל רגע	139.22	138.67	0.07	0.05%
פסגות לימיט	229.84	227.94	-1.69	-0.73%
פסגות מבט לשלום	93.14	92.52	-0.66	-0.71%
פסגות מדד	362.08	375.02	-0.21	-0.06%
פסגות מטרית	382.00	370.26	-0.97	-0.26%
פסגות מלכיר	322.09	319.27	0.56	0.18%
פסגות מניות	601.30	587.31	-4.73	-0.80%
פסגות משולבת	435.12	425.15	-1.48	-0.35%
פסגות עולם	123.26	120.52	-0.32	-0.26%
פסגות על קרן	68.40	66.95	-0.75	-1.10%
פסגות פיקס	73.51	72.17	-1.03	-1.42%
פסגות תאגידים	374.63	367.76	-0.64	-0.17%
פריזמה	95.88	91.91	0.03	0.03%
צבר	230.75	226.04	-0.41	-0.18%
ציק	269.15	267.51	-0.25	-0.12%
צ'ין משאבים כרמי	102.53	101.77	[illegible]	[illegible]
צמיד	3323.56	3261.52	-3.54	[illegible]
צמיחה אג"ח מד	1429.86	1422.62	-0.12	-0.02%
צמיחה גמישה	2354.07	2339.23	-14.69	-0.62%
צמיחה יצוא	191.37	189.95	[illegible]	[illegible]
צמיחה מניות	463.42	452.39	[illegible]	[illegible]
קלע	653.69	640.46	-2.97	[illegible]
קפיטל חו"ל	99.55	96.90	-0.12	[illegible]
קפיטל מניות	75.96	[illegible]	[illegible]	[illegible]
קשת	319.92	[illegible]	-0.50	[illegible]
רוזן	140.02	[illegible]	[illegible]	[illegible]
רימון	345.40	[illegible]	0.25	[illegible]
רעם 99	263.73	[illegible]	[illegible]	[illegible]
רשף	395.46	347.06	[illegible]	[illegible]
שביט	482.75	[illegible]	[illegible]	[illegible]
שחר	162.50	[illegible]	-3.03	[illegible]
שילה	1951.15	1936.62	[illegible]	[illegible]
שמירה קס	[illegible]	0.00	-	-
שמיר	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
שסק	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
שפע	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
שקד	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תאנה	[illegible]	[illegible]	-9.42	[illegible]
תבל	916.67	902.55	[illegible]	[illegible]
תדהר	2309.27	[illegible]	-9.06	[illegible]
תוכנה ותקשורת	50.65	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תמוז	123.91	[illegible]	-1.29	[illegible]
תמריץ	77.56	76.34	[illegible]	[illegible]
תנופה	163.44	[illegible]	[illegible]	[illegible]
תפית	766.62	751.80	-1.03	[illegible]
תפוח	509.31	505.56	[illegible]	-0.09%
תרשיש	153.22	150.40	0.02	0.01%
תשרי	1384.97	1375.07	-6.65	-0.48%

"המידע שנמכר לקב' יולי עופר על בנק המזרחי אינו מהותי"

מאת רן הלוי

ממצאים ראשונים של בדיקת בנק ישראל על פרשת מכירת מידע־פנים על בנק המזרחי בידי העיתונאי לשעבר, רונן רוזנצוויג, ליולי עופר מקבוצת עופר־רטהויזר, המתחרה על רכישת גרעין השליטה בבנק, מלמדים שמדובר במידע לא רציני, שלא הקנה לקבוצה יתרון עסקי מהותי על הקבוצה המתחרה על הרכישה. כך נמסר בידיעה בעיתון "מעריב".

הבדיקה נעשית לאור פניית פרקליטת המדינה, דורית ביניש, המבררת את הפרשה. בידיעה נמסר, כי בדיקת בנק ישראל העלתה, שהמידע שקנה מרוזנצוויג כולל שלושה עניינים מרכזיים: ● רשימת החובות המסופקים של "המזרחי" מלפני כשלוש שנים. ● נתונים על פירוק חברת כמ"ן – חברת הנכסים של הבנק, שעל פי אותו מידע היה למעשה "תרגיל מס" לצורך הצגת הפסדי החברה כהוצאות מוכרות הפטורות ממס. ● תחזיות עסקיות שונות של מאזן הבנק, בכפוף להבהרות שונות על היקפי הוצאות והכנסות ונתונים פיננסיים אחרים, שעובדו בידי אנשי "המזרחי" לצרכים פנימיים.

אבל גם אם תאמת הבדיקה במלואה את הממצא שהמידע שרכש יולי עופר אינו מהותי, עדיין מעכבת הפרשה את השלמת מכירת מניות "המזרחי", ועלולה לסבכה מאוד, אם תעלה בדיקת הפרקליטות שבפרשה עבר קונה המידע עבירה פלילית.

במקרה זה תועמד בספק עצם כשרות מועמדותה של קבוצת עופר־רטהויזר לרכישת המניות. אם תפסול הפרקליטות את המועמדות, תיוותר הקבוצה המתחרה – קבוצת שטיינמץ־אקירוב – כמתחרה יחידה על הבנק, מה שעלול להשפיע לרעה על התמורה שבה תוכל המדינה למכור לה את הבנק.

חזון מש' התיירות במרוקו: פיתוח ישראלי־סורי של ענף הסקי בחרמון

מאת זאב פרי

משלחת משרד התיירות לוועידת קזבלנקה בראשות מנכ"ל המשרד, אלי גונן, תציג בפאנל התיירות בוועידה כמה פרוייקטים אזוריים עתידיים, בהם כאלה הבנויים על שיתוף פעולה ישראלי־סורי עתידי, כמו הוצאת הרכבת החג'אזית כאטרקציה תיירותית ופיתוח משותף של ענף הסקי ותיירות החורף בחרמון.

פרוייקטים נוספים המוצגים בתכנון משרד התיירות: פיתוח הכביש מלבנון לראש הניקרה; שיתוף פעולה ישראלי־מצרי בשימוש בשדה התעופה "עציון"; פיתוח פארק האלמוגים והחי הימי בים האדום – פרויקט משותף לישראל, ירדן ומצרים; פיתוח כבישים ברחוב ים המלח לאורך "הפארק הנמוך ביותר בעולם"; שיתוף פעולה עם ירדן בשימוש בשדה התעופה בעקבה; שיחזור "דרך הבשמים" מפטרה דרך הנגב לעבדת, שבטה, ניצנה ולחוף עזה.

פיתוח הריביירה עקבה־אילת־טאבה; פיתוח אזור תיירות בינ"ל בצפון ים המלח; פיתוח אטרקציות תיירותיות באזור בית לחם לקראת חגיגות שנת אלפיים לנצרות.

כן תציג ישראל תכנית לשיווק משותף של תיירות אזורית עם כל אחת מהארצות השכנות, הכוללות הצעות קונקרטיות של חבילות תיור למזרח התיכון.

בורסה / איתן יעקובסון

הירידות בשערי המניות התמתנו לקראת גמר המסחר

אתמול נמשכה מגמת ירידות השערים בשוק המניות. מדד המשתנים נקבע בסיום המסחר על 192.09 בירידה של 0.62%. מדד המעו"ף נקבע על 195.28 בירידה של 0.46%.

במהלך המסחר ירד מדד המשתנים לרמה של 191, אולם בשלבים המתקדמים של המסחר הסתמן שיפור והמדד עלה לרמה של 192. השיפור בשוק הוסבר בהערכות של פעילים שצפויה דחייה בגביית המס על רווחים בבורסה עקב קשיים טכניים של הבנקים והברוקרים.

ירידה של 18% נרשמה גם אתמול בתעודות ההשתתפות של ישראמקו, עדיין בתגובה לכשלון הקידוח הימי [illegible] מול חופי הרצליה. המחזור בישראמקו היה גמוך והסתכם בכ־161 אלפי ש"ח בלבד – וזאת עקב נכונות נמוכה לקנייה ברמה הנוכחית.

המחזור הבולט ביותר נרשם אתמול במניות טבע והוא הסתכם בכ־3.6 מיליון ש"ח. טבע נסגרה אתמול במשתנים בעלייה של 0.5% לאחר ירידה של 1.25% בשלב המעו"ף. מחזור העסקות הכולל במניות ובהמירים צנח אתמול לשפל של כ־103 מיליון ש"ח, שמעיד על העניין המועט של הציבור בעשייה בשוק המניות.

הציבור לא מתרשם מוועידת קזבלנקה ומהתחייבותו העמוקה של נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, לרווחתה ושגשוגה של ישראל, וכן מהסכם השלום עם ירדן, ולפי שעה הוא לא מגדיל את פעילותו בשוק. יתרה מזאת, מערכת קרנות הנאמנות נתונה במצב של פדיונות מתמשכים המעיד על הקטנת אחזקות מצד הציבור.

ירידות מתונות נרשמו אתמול במניות החברות בי"ל, עלית 5, ים המלח, מבטן, כלל אלקטרוניקה וכלל ישראל. עלייה של 0.5% נרשמה במניות קונצרן כור. יציבות נרשמה במניות הכבדות בנק הפועלים.

על שוק המניות ממשיכים להעיק הריבית הגבוהה (פריים ברמה של 17%), חששות אינפלציוניים וחששות מפני האטה במשק. המק"מים מתייצבים ברמת תשואות של 16%, שמשקפת ציפיות לאינפלציה גבוהה בסדר גודל של 14%־15%. עם זאת, יש פעילים שרוכשים מק"מים ברמה הנוכחית. בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נרשמה מגמה מעורבת עם נטייה לעליות מתונות.

התעשייה הכימית הישראלית במקום שני בעולם בשיעור הצמיחה

מאת הדס נייפמן

התעשייה הכימית בישראל נמצאת במקום השני בעולם בשיעור הצמיחה לעומת תעשיות כימיות אחרות. כך מגלה מחקר בנושא "התעשייה הכימית 2000" שהוזמן על ידי אגף הכימיה והפרמצבטיקה בהתאחדות התעשיינים, בשיתוף עם משרד התמ"ס.

עמיר מקוב, יו"ר אגף הכימיה והפרמצבטיקה בהתאחדות התעשיינים, שמסר על כך, ציין כי המחקר בוצע על ידי מוסד של הטכניון, במטרה להוות כיוונים אלטרנטיביים להתפתחות התעשייה הכימית בארץ.

לאחרונה הסתיים השלב הראשון במחקר וממנו עולה, כי בשנים 1987־1992 הסתכם שיעור הצמיחה השנתי של התעשייה הכימית בארץ ב־4.9%, לעומת שיעור צמיחה של ארבעה אחוזים בצרפת, שלושה אחוזים בשוויץ, 2.5% בבריטניה, 1.3% בארה"ב ו־2.5% בגרמניה.

עוד עולה מהמחקר, כי התעשייה הכימית בארץ התקשתה לרכוש טכנולוגיות ממדינות אחרות, לא מעט בשל החרם הערבי. כתוצאה מכך מתכוננת התעשייה הכימית להשקעות בתעשיות עתירות פריון, כמו ייצור מגנזיום, דשנים מתוחכמים ועוד.

ארגון מחדש של שירותי משרד־התחבורה לציבור

מאת אריה אורד

קבלת קהל במשרדי הרישוי גם בשעות אחר־הצהריים ובימי שישי, מבחני תיאוריה מול צג מחשב, הנפקת רשיונות רכב ממוחשבים כדוגמת רשיונות הנהיגה, הפעלת מידע קולי ממוחשב והענקת יכולת למשרדי הדואר לבצע במקום העברת בעלות על רכב משומש – כל אלה כלולים בתוכנית מקפת לארגון מחדש של שירותי משרד־התחבורה לציבור, שהכין מנכ"ל המשרד, דורון שורר.

לצורך ביצוע התוכנית העבירה נציבות שירות המדינה סמכויות ניהול למשרד־התחבורה. הסמכויות החדשות, הניתנות לראשונה בתולדות המדינה לאחד ממשרדי הממשלה, מאפשרות למשרד־התחבורה להכין ביתר יעילות את ההליכים הדרושים לפעולה מפעולות משרד־התחבורה וכך לקצר ולפשט את תהליך קבלת ההחלטות מזה, ולקצץ את הליכי הביניים הביורוקרטיים לטובת הקהל הנזקק לשירותי המשרד. בכך ממשיכים שר־התחבורה, ישראל קיסר, המנכ"ל שורר ביתר שאת את מדיניות קודמיהם, השר, משה קצב, והמנכ"ל, יעקב אבן.

העברת סמכויות מנציבות שירות המדינה למשרד מאפשר תיגמול עובדים על־פי הדגשים המועדפים בעיני השר, הפעלת המשרד על־פי צורכי הציבור ולא על־פי הכללים והנוקשים המחייבים את כל משרדי הממשלה ועובדיהם, ועריכת מיכרזים פנימיים – לא חיצוניים – באורח עצמאי וללא תלות בנציבות.

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

אלף קצינים בדימוס מחפשים עבודה

אלף קצינים ונגדים בדימוס מחפשים בכל עת עבודה. כך עולה מנתוני "צוות", אגודת גימלאי שירות הקבע בצה"ל. "צוות" הצליחה למצוא תעסוקה לכ־680 גימלאי צה"ל מתחילת השנה.

לדברי מנכ"ל האגודה, משה עמיר, על פי ממצאי האגודה, "מצב התעסוקה במשק החל להראות סימני התאוששות מעודדים החל מסוף השנה שעברה, ובמשך כל השנה הזו – למעט תקופת החגים שבעטייה היתה ירידה בביקוש לעובדים עקב החגים והחופשות".

אחד הכלים שבעזרתם יכולה "צוות" לסייע לחבריה הוא הסבה מקצועית. השנה נערכו 10 קורסים בהשתתפות כ־100 גימלאי צה"ל. על פי אומדן האגודה, ברחבי הארץ כ־17 אלף פורשי שירות הקבע של צה"ל.

יריד תעסוקה ב"הייטק"

עיריית תל־אביב־יפו בשיתוף עם כתב עת לעניני מחשבים מקיימים היום ומחר יריד תעסוקה ב"הייטק" לעובדים בענף המחשבים. היריד יתקיים במרכז הירידים בתל־אביב. ביריד ישתתפו כ־60 חברות מהמובילות בעולם, בהן מוטורולה, סמי־קונדקטור, תדיראן קשר, סי.סי.איי.תיים, נשיונל סמיקונדקטור, סלהנה, פורמולה, מרקורי, קונתהל, ג'יגה, אפרת טכנולוגיה, אורבוטק, טורק, אינפורמיישן, תיל אינטרנשיונל, ממורקס טלקם, די.אס.אי.פי, אלדור, התעשייה האווירית ועוד.

יריד ה"הייטק" הינו ארצי ומיועד לכלל ציבור מחפשי העבודה בתחום ההייטק. בתל־אביב־יפו גרים כיום כ־40 אלף עולים חדשים ותיקים. כ־43 אחוז מתוכם בגילאי עבודה. על פי נתוני העירייה, אחוזי האבטלה בקרב העולים בתל־אביב־יפו הוא בין ארבעה לחמישה אחוזים. כ־5,000 מחפשי עבודה, עולים ותיקים וחדשים, נרשמו ליריד מכל הארץ.

זכויות עובדים: יש כתובת!

במדור "ועדים ועובדים" שפורסם אתמול סקרנו את החוברת "זכויות עובדים" שפורסמה באחרונה על ידי מועצת פועלי רמת־גן. במסגרת הסקירה הדגשנו, שבחוברת לא נכללו מספר הטלפון והכתובת של מועצת הפועלים, ולא כך הדבר.

בעיון שני מצאנו, שלפחות בשני מקומות מתפרסמים הכתובת והטלפון של מועצת הפועלים. אגב, כל מי שחושק לחוברת יכול לפנות לשם קבלת החוברת לעורכה, אריה המר, מועצת פועלי רמת־גן, קריניצי 33, רמת־גן, או לטלפון 03-6720151.

מהנדסים: האופוזיציה מתארגנת

האופוזיציה בהסתדרות המהנדסים מתארגנת. אנשי "הגוש המרכזי" יקיימו הערב כנס ב"בית המהנדס" בתל־אביב במטרה לארגן את כוחותיהם לקראת הבחירות הצפויות באיגוד בעוד חודשים מספר.

יו"ר "הגוש המרכזי" האיש המתמודד על תפקיד מזכ"ל האיגוד, שמואל וייס, מסר כי ב"כנס נתייחס למצב, לתקנון ולשיטת הבחירות". ה"גוש המרכזי" החל לפעול עם חברה ליחסי ציבור לצורך קידום עניינו.

ועדי עובדים כלל־אירופיים

באחרונה קיבלו ראשי האיחוד האירופי שורה של החלטות בנוגע להקמת ועדי עובדים כלל־אירופיים. על פי הכללים החדשים, עובדים בחברה שלה כ־1,000 מועסקים במדינות אירופה, רשאים להקים ועד עובדים ברחבי היבשת. זאת, בתנאי שקיים ריכוז של לפחות 150 עובדים בשתי מדינות.

על פי האומדן יש באירופה יותר מ־1,200 חברות העונות על הקריטריונים המעסיקות כ־4.5 עובדים. עד עתה הוקמו יותר מ־30 "ועדי עובדים כלל־אירופיים", בעיקר בחברות תעשייה גדולות. הגדול שבהם: חברת פולקסווגן.

בשבוע שעבר סיכמה הנהלת הבנק הצרפתי הגדול קרדי ליאונה עם האיגודים המקצועיים על הקמת ועד כלל אירופאי לעובדי הבנק. זהו המוסד הפיננסי הראשון המסכים לדרישת האיגודים.

בקרוב תוקם מועצת עובדים ובה יהיו נציגים של 10 מדינות אירופה – כולל הסניף האנגלי. ממשלת לונדון מתנגדת ליוזמה להקים ועדי עובדים כלל־אירופיים. למרות ההתנגדות, עובדי הבנק בבריטניה הגדולה החליטו להצטרף לעמיתיהם באירופה.

שערי מטבעות חוץ ביחס לשקל

31.10.94		בנק ישראל		[illegible]			[illegible]			[illegible]		
מטבע	יחידה	שער יציג	% של שינוי	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ארצות הברית	1 דולר	3.0060	-0.0008	2.9833	3.0254	3.07	2.9861	3.0282	3.07	2.9833	3.0247	3.07
בריטניה	1 ליש"ט	4.8829	-0.0773	4.8448	4.9132	5.00	4.8488	4.9172	4.97	4.8490	4.9173	4.99
גרמניה	1 מרק	1.9907	-0.0153	1.9756	2.0036	2.04	1.9775	2.0054	2.03	1.9708	1.9982	2.03
צרפת	1 פרנק	0.5818	-0.0043	0.5763	0.5845	0.59	0.5776	0.5857	0.59	0.5757	0.5836	0.59
הולנד	1 גילדן	1.7755	-0.0143	1.7595	1.7844	1.81	1.7638	1.7887	1.81	1.7635	1.7881	1.82
שוויץ	1 פרנק	2.3861	-0.0178	2.3677	2.4011	2.44	2.3673	2.4007	2.43	2.3703	2.4032	2.44
שבדיה	1 כתר	0.4164	-0.0052	0.4141	0.4200	0.43	0.4152	0.4211	0.43	0.4147	0.4205	0.43
נורבגיה	1 כתר	0.4540	-0.0035	0.4542	0.4607	0.47	0.4549	0.4613	0.47	0.4548	0.4611	0.47
דנמרק	1 כתר	0.5090	-0.0038	0.5046	0.5118	0.52	0.5056	0.5127	0.52	0.5054	0.5124	0.52
פינלנד	1 מרק	0.6505	-0.0068	0.6457	0.6549	0.67	0.6477	0.6569	0.67	0.6435	0.6525	0.66
קנדה	1 דולר	2.2258	-0.0073	2.2053	2.2365	2.27	2.2240	2.2553	2.29	2.2036	2.2342	2.27
אוסטרליה	1 דולר	2.2379	[illegible]	2.2210	2.2524	2.30	2.2205	2.2518	2.29	2.2147	2.2456	2.28
דרום־אפריקה	1 רנד	0.8588	-0.0044	0.8515	0.8630	0.87	0.8524	0.8644	0.90	0.8527	0.8646	0.85
בלגיה	10 פרנק	0.9677	-0.0072	0.9592	0.9728	0.99	0.9609	0.9745	0.99	0.9606	0.9740	0.99
אוסטריה	10 שילינג	2.8288	-0.0214	2.8078	2.8475	2.89	2.8083	2.8479	2.89	2.8004	2.8393	2.88
איטליה	1000 לירטה	1.9473	-0.0171	1.9331	1.9605	2.02	1.9335	1.9608	2.00	1.9337	1.9606	1.99
יפן	100 ין	3.0888	-0.0011	3.0661	3.1094	3.15	3.0683	3.1116	3.15	3.0673	3.1099	3.16
ספרד	100 פזטה	2.3030	-0.0143	2.2714	2.3090	2.40	2.2765	2.4100	2.37	2.2767	2.4008	2.45
ירדן	1 דינר	4.2878	-	-	-	4.46	-	-	4.37	-	-	-
מצרים	1 לירה	0.9779	-	-	-	0.91	-	-	0.91	-	-	-
אקיו ECU		3.7937	-0.0322	3.7604	3.8135	-	3.7688	3.8219	-	3.7574	3.8096	-

מאסר עולם לגבר שרצח את אשתו במוט ברזל

(ע). רענן שפק (42) הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב ברצח אשתו שרה גרנית (51) במהלומות במוט ברזל ונידון לעונש של מאסר עולם.

שפק נשא את אשתו בהסכם נישואים וחי עימה במשך כארבע שנים עד שב־93' נפרדו עקב סכסוכים שפרצו ביניהם.

ב־24 במרס 94', נטען בכתב האישום, הגיע שפק לביתה של שרה בחולון וארב לה כשהוא מצויד במוט ברזל. כשיצאה שרה מביתה, סמוך לשעה 9 וחצי בבוקר, הגיח הנאשם לעומתה וחבט בה בחוזקה בראשה ובפניה והמשיך בכך גם בעת שכבר שכבה על הארץ.

התביעה טענה עוד, כי רענן שפק מנע משכנים להגיש עזרה לשרה עד שלבסוף נתרצה. אשתו הועברה לבית החולים, שם מתה לאחר זמן קצר.

שפק טען בבית המשפט, כי הצטייד במוט ברזל לשם הגנה עצמית והודה בהכאת אשתו עם המוט פעמיים. הוא הכחיש קשר סיבתי בין מכות אלה לבין מותה.

לדבריו, אשתו הוליכה אותו שולל, כאשר על אף הצהרותיה שהיא אוהבת אותו, היא נתנה את עינה בגברים נוספים, גם בתקופה שבה חיו תחת קורת גג אחת. לדבריו, הדבר גרם לו לזעם מצטבר, שהתפרץ בצורה אלימה ביום הארוע.

השופטים אדמונד לוי, נסים ישעיה ודבורה ברלינר דחו את טענת ההגנה, לפיה פעל הנאשם כאוטומט והיה נתון במצב בו לא שלט על תנועות גופו. "ההוכחה לכך נעוצה בהתנהגותו לאחר המעשה, כאשר פיצח גרעינים, שתה שוקו ולא הראה כל סימנים של סערת רגשות או בלבול".

השופטים קבעו, כי רב המרחק בין התנהגות שכזו לבין מצב של אוטומטיזם כהגנה, שיכולה לפטור את הנאשם מאחריות פלילית. הם קבעו, כי הנאשם שלט במעשיו ולא היה מנותק מהקורה עימו.

תוכנית חדשות חדשה בטלוויזיה הכללית – מהערב

מאת **אביבה זלצמן**

הטלוויזיה הישראלית תשדר מהערב תוכנית חדשות יומית בת חצי שעה, לסיכום אירועי היום. התוכנית, "מהיום למחר", תשודר ב־23:30 ותוגש לסירוגין על־ידי דוד ויצטום ועמנואל הלפרין, שגם יערכו אותה.

התוכנית תארח אורחים בענייני אקטואליה והיא תקלול־מבזק חדשות קצר שיוגש לסירוגין על־ידי ענת שרן, נעמי קרן ונאולה אבן.

הול מהיום ישודרו עדכוני חדשות של הטלוויזיה הישראלית גם במסגרת "ערב חדש" של הטלוויזיה החינוכית, במקום מבזק גל"צ, שנפרד מ"ערב חדש" לאחר 12 שנה.

מאות עברו להתגורר בקצרין

(ע). 345 איש עברו בחודשים האחרונים ממרכז הארץ לקצרין ורק 42 עזבו את העיר. מדובר בעלייה של 8 אחוזים במספר התושבים. משרד השיכון הודיע על מכירת רוב הדירות ברובע החדש בעיר, בשל הביקוש הרב.

רוב התושבים החדשים בקצרין הם עולים חדשים. כיום מתגוררים בקצרין 1,016 עולים חדשים, שהם 21 אחוזים מהאוכלוסייה.

מפקד אוגדת עזה, תת אלוף דורון אלמוג, ושר הרמטכ"ל ראש המועצה האזורית שער הנגב, בדיון עם אנשי משלחת המכבית המאוחדת (צילום: סיון פרג')

מעצר 2 החשודים בירי בקב"ט כלא ניצן הוארך ב־10 ימים

(ע). מעצרם של יואב שאבי ואבנר סעיד, החשודים בניסיון לרצוח את בני אבידם, קצין הביטחון בכלא ניצן, הוארך אתמול בעשרה ימים בדיונים משפטיים שנערכו בבתי החולים "שיבא" בתל השומר ו"קפלן" ברחובות, בהם מאושפזים השניים. הם נורו בידי קצין הביטחון כאשר ניסו להתנקש בחייו.

שופטת בית משפט השלום ברחובות, אורה ביתנר, הגיעה למחלקה הכירורגית שבבית החולים קפלן ברחובות, שם מאושפז שאבי, ולאחר דיון קצר מאוד בחדרו, האריכה השופטת את מעצרו עד ה־11 בנובמבר. על העיתונאים הרבים שצבאו על חדרו של החשוד נאסרה הכניסה.

פרקליטו של עוזי משולם ותומכיו הגיע אף הוא ל"קפלן". הסניגור סעדי בפני השופטת ביתנר, כי כאשר מדובר בתקיפה מהסוג הזה והחשוד אינו יכול למסור את גרסתו בגלל מצב בריאותו, יש להסתפק במעצר קצר.

נציג המשטרה ביקש בדיון להאריך את מעצרו של שאבי ב־15 יום. המשטרה טענה, כי שאבי חשוד בקשירת קשר ונסיון לרצח. לדברי נציג המשטרה, יש לאתר חשוד שלישי המעורב בנסיון ההתנקשות ולחקור עדים נוספים.

השופטת ביתנר האריכה כאמור את מעצרו של החשוד בעשרה ימים. היא התירה לבני משפחתו לבקרו בבית החולים פעמיים בשבוע, בתיאום עם המשטרה.

רב־כלאי אבידם הועבר אתמול מחדר הניתוחים למחלקה לטיפול נמרץ. מנהל המחלקה לטיפול נמרץ, ד"ר סרג'יו קנידרו'קי, אמר אתמול כי אבידם עבר ניתוח ממושך בלסת וכי מצבו יציב, הוא בהכרה, אך בינתיים אינו מסוגל לדבר, מכיוון שבקנה הנשימה שלו הנחוה צינורית.

לדבריו, אבידם ישוחרר מהמחלקה לטיפול נמרץ בעוד מספר ימים.

מורה בטכניון נרצח בדירתו

מאת **אורי עורן**

גופתו של שעיה דמנר, מורה בן 46 בפקולטה לחשמל בטכניון, נמצאה אתמול בדירתו שברחוב עמל ליד האיצטדיון בקרית אליעזר בחיפה. על הגופה נמצאו סימני אלימות, והמשטרה סבורה שהרקע לרצח הוא פלילי.

מכבי האש פרצו לדירה, שבקומה הראשונה, בעקבות הודעה שהגיעה אתמול בצהריים למשטרה מאדם שעבד עם דמנר. האיש הודיע שדמנר לא הגיע לעבודה זה יומיים. רופא מד"א קבע את המוות שנגרם, על פי הערכה ראשונית, בתוך 48 השעות שקדמו למציאת הגופה.

הרצח נחקר על ידי חוקר מאגר החוקרים במשטרת מרחב חיפה, בפיקודו של רפ"ק ג'ין אגוזי. נמסר כי לא מן הנמנע שהנרצח הכיר את רוצחו ואף נאבק עימו.

שכניו של דמנר סיפרו שהוא היה אדם שקט ונוח, שלא הפריע לאיש ושהקפיד על פרטיות. אחת השכנות סיפרה ששמעה בלילה הקודם קול ידי, אך בזירת הרצח לא נמצאו סימנים המעידים על כך.

החברה להגנת הטבע:

"לא להאריך חוק הוועדות לבנייה"

מאת **דורון שרם**

ראשי החברה להגנת הטבע זועמים על הארכת חוק הוועדות לבנייה למגורים (ול"ל), המאפשר אישור תוכניות בנייה ללא התחשבות בגורמים סביבתיים.

חוק זה, שהועבר כ"הוראת שעה" בתקופתו של אריאל שרון כשר השיכון, הוארך בשבוע שעבר בפעם השישית בתוך ארבע שנים.

בעת הארכתו הקודמת קמה סערה ציבורית גדולה, אותה הובילו הגופים הירוקים ומשפטנים מהאקדמיה. יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, יהושע מצא, אמר בעת הארכת החוק בשנה שעברה, כי "סובבו את ידי", ואילצו את הוועדה להעביר את החוק בניגוד לדעתה.

במכתב ששלחו אתמול לראש הממשלה טוענים ראשי החברה להגנת הטבע, יואב שגיא ויוסי לשם, כי החוק משמש בעיקר "יזמים והספקולנטים להעברת תוכניות המפשירות קרקעות חקלאיות לצורך בנייה בזבזנית".

הם דורשים מראש הממשלה למנוע את העברתו של החוק בקריאה שנייה ושלישית בכנסת, "למען עתיד חיי אזרחי המדינה".

כביש מעלה הגלבוע שופץ בעלות של 10 מיליון שקלים

מאת **יצחק מרידור**

כביש "מעלה הגלבוע" שאורכו תשעה קילומטרים, שהורחב ושופץ במשך כשנה בעלות של כ־10 מיליון ש"ח, ייחנך היום במעמד יו"ר המועצה האזורית בקעת בית שאן, יגאל שור, ומנכ"ל מע"צ, יצחק הרשקוביץ.

במימון השיפוץ וההרחבה השתתפו הקרן הקיימת, משרד הביטחון והמועצה האזורית, כחלק מהמאמץ לחזק את היישובים באזור.

התביעה במשפט דרעי ביקשה להכריז על משה עיד־מור עד עוין

(ע). התביעה במשפט דרעי ביקשה אתמול להכריז על משה עידמור, לשעבר מנכ"ל חברת ערים, עד עוין.

התובע, עו"ד יהושע רזניק, טען כי קיימים הבדלים בין עדותו של עידמור בבית המשפט לבין עדותו במשטרה, ביחוד בקשר לפגישה שקיים עם דרעי ב־1985. עו"ד רזניק ביקש להכריז על עידמור עד עוין, על מנת שיוכל "לרענן" את זכרונו של העד בעזרת פרוטוקול המשטרה.

ח"כ אריה דרעי ביקש מהשופטים לסיים את ישיבת בית המשפט, מאחר שעורך דינו, דן אבי־יצחק, נעדר מהישיבה בשל מחלה. לדברי דרעי, אין הוא מבין את המושג "עד עוין", והוא חושש מעיוות דין שייגרם לו בעקבות המשך המשפט, ללא נוכחות עורך דינו.

השופטים, יעקב צמח, מרים נאור ומוסיה ארד, נענו לבקשתו, ודחו את המשך הדיונים למחר.

עורכי הדין פנינה דבורין וגלעד בלוי, סניגוריו של משה ואריה ויינברג ויוסי־טוב רובין, התנגדו לבקשת התובע להכריז על משה עידמור עד עוין. עו"ד דבורין טענה, כי הכרזה על עד׳ תביעה כעד עוין, הפכה לשיטה עבור התביעה. לדבריה, הכרזה על עד, עד עוין, מעניקה יתרונות לתביעה ומאפשרת לה לחקור את העד בחקירה נגדית.

משה עידמור היה בסוף שנות ה־80 מנכ"ל חברת ערים. חברת ערים היא חברה ממשלתית, העוסקת בתכנון וכפיתוח בתחום הבנייה. השטח של חברת ערים בנבי־סמואל היה האזור בו קיבלו רוכשי הקרקעות מ"עמותת משתכני הר שמואל" קרקע חלופית.

משה עידמור סיפר בבית המשפט, כי זכור לו שנפגש עם דרעי פעמיים. ביומניו רשומה פגישה אחת בלבד שקיים עם דרעי, ב־85'. לדבריו, אמר לו דרעי בפגישה, כי ישנה קבוצה של אנשים בעלי אמצעים מוגבלים, שמבקשת לרכוש אדמות באתר "ערים" בנבי־סמואל. עידמור סיפר, כי דרעי אמר לו שהרוכשים רוצים לפתח את הקרקע בעצמם, ללא חברת "ערים". זאת, מאחר שהם חושבים, כי יוכלו לחסוך כך כסף. בתשובה לשאלת התובע, עו"ד רזניק, אמר עידמור, שהוא לא הסכים להצעת דרעי שחברת "ערים" לא תפתח את האתר.

התובע, עו"ד יהושע רזניק, ניסה לשאול את העד על פרויקטים נוספים של חברת "ערים" בצפון ירושלים. עו"ד גלעד בלוי התנגד לשאלה, ואמר שהיא לא רלוונטית למשפט. השופטים קיבלו את ההתנגדות, והורו לתובע להתמקד בשאלות. הנוגעות לפרוייקט של חברת "ערים" בנבי־סמואל.

עידמור סיפר לבית המשפט, כי התוכנית של חברת "ערים", לפתוח את השטח בנבי־סמואל, הוקפאה לארבע שנים, ב־81', ע"י שמריהו כהן, ראש מחוז ירושלים במשרד השיכון. לדבריו, שמריהו כהן הקפיא את התוכנית, מאחר שחשש שבנייה בנבי־סמואל תפגע במכירות באתרי "בנה ביתך" בירושלים.

שמש נהרג כשניסה להחליף נורות בבית הכנסת

(ע). שמש בית הכנסת לעולי גרוזיה באשקלון, יוסף צ'נסשווילי (59), מת אתמול בצהריים מפצעיו בבית החולים ברזילי באשקלון, לאחר שנפצע אנושות כשנפל מסולם בבית הכנסת, כשהחליף נורות.

סמוך ל־12 בצהריים הגיע הגבאי לבית הכנסת, שנמצא בשכונת שמשון ד' באשקלון. הוא חיפש את צ'נסשווילי עד שהבחין כי הוא מוטל בשלולית דם על רצפת בית הכנסת. הוא הזעיק את מד"א ואת המשטרה, ותוך דקות הגיעו למקום ניידת טיפול נמרץ והצוות החל לטפל בצ'נסשווילי שנפצע קשה בראשו. כעבור מספר דקות הוא נלקח לבית החולים ברזילי, שם מת מפצעיו בדרך להדר הניתוחים.

מחקירה ראשונית עולה, כי הבוקר התנדב צ'נסשווילי השמש להחליף נורות באהילים בבית הכנסת. הוא טיפס על סולם מתכת, וככל הנראה החליק ממנו ונפל על ראשו. הכריז בבית הכנסת של העדה הגרוזינית סיפרו, שהוא תכיד התנדב לעזור לבית הכנסת.

18 חודשי מאסר למאהב לוהט שהצית את דירתה של חברתו

(ע). 18 חודשי מאסר בפועל נגזרו בבית המשפט המחוזי בתל אביב על יוסף בנימין, בן 20, תושב העיר, שפרץ לבית אהובתו, וגרם לדליקה בדירה.

התביעה טענה, כי בנימין הכיר בתחילת השנה צעירה, ונקשרו ביניהם קשרי חברות. בשלהי חודש מארס היא הודיעה לו, שאין ברצונה להמשיך בקשר עימו.

לאחר שהודיעה לו על החלטתה, הגיע הנאשם, לאחר חצות ליל ה־24 במרס, לדירתה של הבחורה ברמת גן. הוא התפרץ לדירה, לאחר ששבר את שלבי התריס חבכית החלון, הצית את המיטות בבית – ונמלט.

התביעה הדגישה, כי ערנות השכנים מנעה אסון כבד, שעלול היה להתרחש כתוצאה מהתפשטות האש.

הסניגור טען, כי מרשו השקיע במערכת יחסיו עם חברתו את כל מרצו, וזו החזירה לו חום ואהבה. הוא סבר, כי מצא את אהבת חייו.

התביעה טענה, כי הנאשם פעל מתוך מניע שפל, לאלץ את המתלוננת בניגוד לרצונה להיות חברתו, וכאשר סירבה, החליט לשרוף את דירתה.

השופט חיים אדר החליט להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, ולא למצות עימו את הדין.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

טור הזהב

ידיעות הסתדרות הגימלאים בישראל

משבוע לשבוע

על הממשלה לרסן את קצב האינפלציה ולמנוע התייקרויות

כמקובל בכל 15 לחודש, פירסמה לפני כשבועיים הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את מדד המחירים לצרכן (מה שקרוי "האינדקס") לחודש ספטמבר 1994. המדד עלה, כמצופה, ב־1.1 אחוזים. זהו החודש השלישי ברציפות שהמדד עולה בשיעור זה והחודש השביעי שבו רושם המדד עליה של אחוז אחד ומעלה. זאת ויתרה מזו: מתחילת 1994 עלה כבר המדד ב־10.5 אחוזים, המבטאים קצב אינפלציה שנתי של כ־14.5 אחוזים. בעקבות עליית המדד, הסתכם בחודש שעבר (ספטמבר 1994) סל ההוצאות של משפחה עירונית ממוצעת, כולל הוצאות דיור ב־6,140 ש"ח וב־4,705 ש"ח ללא הוצאות דיור, – זאת ע"פ חישובים מוסמכים של הלשכה לסטטיסטיקה שהיא אמינה על כולנו.

נתונים כאלה מדאיגים את הציבור, וביחוד את הנהגת הסתדרות הגימלאים, שהרי הולך ומסתבר כי האינפלציה חוזרת לשליטה וההשלכות מתופעה זו עלולות לפגוע ראש לכל במעוטי הכנסות ובגימלאים מקבלי קיצבאות וגימלאות למיניהן, שעלותן לא מדביקה תמיד את שיעורי ההתייקרויות המשתוללות בשווקים.

לצערנו, לא צפויה גם החודש (אוקטובר) התמתנות בקצב עליית המחירים וגם מדד אוקטובר, שיתפרסם בעוד כשבועיים ב־15 לנובמבר, עלול להצביע על עלייה חריגה באינדקס, ואין לעבור לסדר היום על כך.

מתוך ניתוח מרכיבי ההתייקרויות, שהעלו את המדד, מסתבר כי הממשלה עצמה היא שותף משמעותי למרכיבי ההתייקרויות, הן ע"י התייקרויות יזומות, כמו ייקור התחבורה הציבורית, שהסתדרות הגימלאים אינה משלימה עם זאת ונאבקת לביטולו, והן ע"י אמצעים פיסקליים, ייקור הריבית וכו'.

ומכאן: אנו מטילים על הממשלה את האחריות לגידול האינפלציה שממנה נפגעים ראש לכל חברינו שבשליחותם הננו פועלים כארגון היציג של כלל הגימלאים במדינה. איננו מסכימים כלל ועיקר לטיעוני "כלכלנים" ו"חכמים שלאחר מעשה" כאילו האחריות לעלייה במדד היא כביכול "בגין שכר העובדים וההצמדה של הגימלאות שלנו לשכר ולמדד": לא נשלים עם "עיסקות חבילה" לשחיקת השכר והגימלאות וביטול תוספת היוקר, אנו תובעים במפגיע להגיע להסכמים לפיהם יקבלו העובדים, ובייחוד הגימלאים פיצוי מלא על עליית המדד.

זהו אחד המאבקים שנכונו לנו בעת הזאת. הסתדרות הגימלאים כבר נערכת למאבק החיוני הזה למען ריסון האינפלציה להגנה על ההכנסה הריאלית של הגימלאים.

מבזקים מקומיים

כנס גימלאים בקרית־אונו

סניף הסתדרות הגימלאים בקרית־אונו, עומד לארגן כנס פעילים לדיון על פעילותה ומעמדה של הסתדרות הגימלאים בעתיד. עם תחילת הפעילות לשנת תשנ"ה. סוכם עם מזכיר מועצת הפועלים ישראל גל ועם מנהלת מחלקת התרבות חנה מכט על תכנית פעולות כמו: טיולים וסיורים ברחבי הארץ, הרצאות וכו'. יצויין שבאוירה טובה נפתחה המכללה ב"מופת" קרית־אונו. המזכיר ישראל גל ברך את המתכנסים והביע תקווה שהמכללה תחדש את פעילותה הברוכה והענינית. כן ברכה חנה מכט ואחלה הצלחה למכללה.

רשם: מילק קרמר

ימי עיון לגימלאי "מבטחים" בפתח־תקוה

מטעם ארגון גימלאי מבטחים בפתח־תקוה, קויימו ימי כיף בגני הגליל במעלות וסיורים בגליל שהשתתפו בהם למעלה מ־200 חברי הארגון. כן קוים יום עיון בקיבוץ עינת בהשתתפות 130 גימלאים. ארגון גימלאי מבטחים בפתח־תקוה מקיים עצרת גדולה באולם מופת בעיר בהשתתפותו של שר הבריאות ד"ר אפרים סנה שידבר על נושאי בטחון ובריאות.

רשם: שמואל קורצנרון

עשור למכללות חיפה

בשבוע שעבר נפתחו במרחב חיפה בטכסים צנועים מכללות הגימלאים. שנת הלימודים תשנ"ה תמשיך במסורת היפה של ציון 10 שנות המכללות במרחב, בתכנית לימודים מגוונת של מקצועות מדעי החברה ובהשתתפות צוות מורים מנוסים. המכללות במרחב חיפה מורכבות משלושה סוגים – מכללות במועדוני הסתדרות, מכללות במועדוני מילי"ב ומכללות במועדון נעמ"ת ובבית אבות "כרמל". כמו כן קיימת מכללה ייחודית לעולים חדשים בקרית־מוצקין שההרצאות בה ניתנות בשפה הרוסית.

יש לציין את שיתוף הפעולה ההדוק בין אגף הרווחה בהסתדרות בראשותו של אברהם בית הלוי לבין מכללות הגימלאים. כמדי כן ראויה לשבח פעילותם המסורה של מרכזי המכללות בכל 16 המכללות במרחב. גם השנה פעלות המכללות בריכוזו של גבריאל קנולר.

רשם: מרדכי זילברשטיין

יום עיון בענייני השקעות לגימלאים – בחולון

לקראת פתיחת שנת הפעילות תשנ"ה בחולון התקיים כנס כללי בחסות בנק הפועלים סניף ויצמן. נושא הכנס היה "השקעות" הגימלאים בקופות הגמל ואחרות. הכנס התקיים באולם במרכז לחינוך טכנולוגי ע"ש פנחס אילון. ב־2 לאוקטובר נפתחה המכללה וכן החוג הקבוע לתנ"ך. בשני החוגים האולמות היו מלאים במשתתפים. כמו־כן נמסר מחולון כי מתכוננים להרחיב את הפעילות התרבותית־חברתית במרוצת שנת תשנ"ה הבעל"ט. מופנית קריאה נרגשת לציבור הגימלאים בעיר חולון שלא להיתפס לאדישות אלא ליטול חלק בפעילות ובאירועים. עקרי תכנית הפעילות השוטפת יפורסמו ב"טור־הזהב" מדי יום ג' בשבוע.

רשם: אברהם רמו

הרחבת הייעוץ המשפטי לגימלאי עיריית תל־אביב

ארגון גימלאי עיריית תל־אביב הגיע להסכם עם היועץ המשפטי עו"ד אמיר דוידוב. לפי הסכם זה החל מ־1 באוקטובר יורחב הייעוץ המשפטי הניתן לגימלאי העירייה לענייני גימלה וכן לנושאים כמו: ירושות, צוואות, חוזים, דירות, קיצבאות וכו'. תיאום הפגישות יעשה ע"י הארגון שיפנה את הגימלאים הנזקקים ליועץ משפטי. כמו כן ניתן שירות לייעוץ והדרכה לשירותי סיעוד. הייעוץ מוגש בימי ג' (12.00־11.00) ע"י ד"ר חיים הרפז, מומחה בתורת הזיקנה.

רשם: יוסף גולן

חוגים חדשים במועדון גדרה

הפעילות התרבותית חברתית של מועדון הגימלאים בגדרה פתחה מערכת של חוגים חדשים ומעניינים: חוג לסריגה, חוג למלאכת־יד, חוג לציור, חוג לאנגלית. מכללת הגימלאים פועלת ביום ג' בכל שבוע והנושאים הנלמדים הם: אמנות, ספרות, פסיכולוגיה, תנ"ך, אקטואליה ועוד. קיים גם חוג מחשבים בשיתוף המועצה המקומית להכרת המחשב האישי. בסיה לומדים 20 שעות ומינימום המשתתפים 12. הנהלת המועדון מודיעה לגימלאי גדרה כי ממשיכים לספק הנחה של 7% להיפר ולקר־אופ. הנפקת תעודות גימלאי בכל ימות השבוע.

כדאי לדעת!!

קרנות הפנסיה – חישוב הגימלה לפי ממוצעים

1. שיטת הממוצעים מבוססת על השוואת יחסי שכר העובד שממנו נוכו דמי גמולים לקרן במשך כל שנות חברותו בה, לעומת שכר הממוצע במשק (ללא השטחים) וכל שנה בנפרד. התוצאה של השוואת יחסים אלו נקראת "מקדם" או יחס שנתי של השכר. יש לסכם את כל המקדמים ולחלק בסה"כ שנות חברות בקרן. מנה זו הינה ממוצע של המקדמים או ממוצע יחסי השכר. ניקח לדוגמא עובד שיפרוש לגימלאות ב־1.1.95 לאחר 32 שנות עבודה במקסימום פנסיה של 70%. נניח שסיכום המקדמים הגיע ליחס 1.2, משמע ששכרו הגיע בממוצע ל־20% מעל שכר הממוצע במשק.

2. לאחר מכן, מעדכנים את השכר הממוצע במשק לששת החודשים ינואר־יוני 1994 ומקדמים כל אחד מהם במדד אוקטובר 1994 (חלוקתו כל חודש במדד אותו חודש והכפלתו במדד אוקטובר 1994 – מדד ידוע 30 יום לפני הפרישה). הסיכומים מחולקים ב־6 והמנה נקראת "שכר ממוצע מחושב".

3. שכר הממוצע המחושב הגיע על פי אומדן ל־4,000 ש"ח מעוגל, מכפילים סכום זה ביחס הממוצעים 1.2 והתוצאה בסך 4,800 ש"ח נקראת "השכר הקובע".

4. 70% פנסיה מסך 4,800 ש"ח (השכר הקובע) שווה ל־3,360 ש"ח. הפנסיה שתשולם לגימלאי תסתכם בסך 3,360 ש"ח ברוטו. בפועל, כל קרן משתמשת בחישוב אחר לעידכון "השכר הקובע" והתוצאה הסופית שונה במקצת.

רשם: משה גדלוביץ

הופיע "ניב הגימלאי" לנובמבר 1994

"ניב הגימלאי" ירחון הסתדרות הגימלאים בעריכת אפרים ליפשיץ מס' 144 (נובמבר 1994) הופיע ויישלח למנויים ולמעוניינים בשבוע הראשון של חודש נובמבר ש. ז. הנושא המרכזי בירחון: לקראת עידן חדש – הגימלאים כוח רב בחברה הישראלית. בירחון מאמרים משל: אליהו רייף, ד"ר בר־נר, ד"ר אהרן אליהו הוגשטיין, ד"ר יצחק ברזק, צבי אטלס, יעקב נוה, יעקב שיכט, לאה אילני, דוד מושיוב, חיים ביאור, זאב פרקר, צבי צביאלי, חיה יוסף ועוד.

רשם: ס. שמואל

הופיע הספר "זכרונות חיים של ברוך שיינגרוס"

עם הופעת ספרו האוטוביוגרפי של ברוך שיינגרוס, מראשי ההסתדרות בחיפה, נערכה מסיבה לכבודו באולם "ביתנו" בחיפה. ברכו: מ. זיכל, ש. דורון, מ. סמולר, ש. קורן, א. ליבלינג. ברכה בכתב שיגר אליהו רייף יו"ר הסתדרות הגימלאים. המחבר השיב במלים נרגשות למברכיו ולמוקיריו.

רשם: מרדכי זילברשטיין

לזכרם

שלושים לדב סתת ז"ל

במעמד של קהל רב, ידידים מוותיקי משרד החוץ וראשי הסתדרות הגימלאים התקיימה בירושלים אזכרה לחברנו דב סתת, יו"ר ארגון הגג של גימלאי ירושלים, במלאת שלושים לפטירתו.

הפותח היה ניסן הרפז, יו"ר ותיקי התנועה בירושלים. דברים לזכרו של המנוח השמיע שמעון צוריאלי, מזכיר ההסתדרות במרחב ירושלים וכן אברהם כהן נציג משרד החוץ (המנוח כיהן כשגריר ישראל בחו"ל). נציגת המשפחה הבת לאה הקריאה שיקופיות מתולדות המנוח דב סתת, מימי ילדותו, מלחמת העולם השניה ושרותו במשרד החוץ. אליהו רייף יו"ר הסתדרות הגימלאים ספד למנוח שעמד עברנו כיברת דרך בתחומי העשייה בשיתוף ובהבנה. רייף עמד עוד על תכונותיו ההומניות של דב סתת ז"ל שחי בדור שבו רואים עדיין במושג אדם כערך עליון. "דב התנהג ביושר ובצניעות ללא התנשאות ומעולם לא גבה לבו ולא רמו עיניו", אמר רייף. בהמשך קשר רייף את יום האזכרה עם יום חתימת הסכם השלום עם ירדן ואמר כי בכך נתגשם הנאמר בספר תהילים: "כי לא בחרבם ירשו ארץ וזרועם לא הושיע שמו. המארגן היה אשור מכלוף שארגן את הארוע בצורה תרבותית.

רשם: ס. שמואל

תיבת דאר גימלאים

מה על תוספת היוקר?

אנו "מתבשרים" מפי שר האוצר על תכנית לעיסקת חבילה במשק שלפיה יוותרו העובדים על מכשיר תוספת היוקר תמורת "הקלות" במס ביטוח בריאות ממלכתי. מה האמת בהודעה הנ"ל וכיצד מתכוננת הסתדרות הגימלאים להגיב על תכנית לביטול תוספת זו?

ראובן בר־גיל
דימונה שכ' ותיקים 12

הערת המערכת: עקרונית הננו מתנגדים לביטול מכשיר תוספת היוקר ולא נתפתה לקבל "הנחה", כביכול, במס בריאות תמורת ויתור על תוספת יוקר קבועה ומלאה. בימים אלה נפרסם בעתונות את תגובתנו הרשמית להצעת האוצר בנדון.

עריכה: שמואל סולר

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה ת"א יפו בקשה ליתן היתר בנייה ברחוב עולי הגרדום מס' 36 גוש 6638 חלקה 150 תיק בנין 0920־036 בקשה מס' 1416־94", 1415־94" הכוללת את ההקלות הבאות: תוספת 6% משטח המגרש מעל 43.75% המותרים עבור שיפור תנאי דיור. הצבת מחסן לבנין.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה יכול לעיין בבקשה המבצאת במשרדי הועדה ברח' שד' בן גוריון 68, בשעות קבלת קהל ימים א'־ה' (8.00־11.00), במידה ויש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה ת"א יפו בקשה ליתן היתר שימוש חורג של שימוש חורג ממגורים למשרד מקצוע חופשי – עו"ד בקומת הקרקע הבנויה ברחוב ויטשלד מס' 12ב גוש 6935 חלקה 289 תיק בנין 123־0008 בקשה מס' 1426־94" מיועד למגורים ליעוד של משרד מקצוע חופשי לתקופה של 10 שנים.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה יכול לעיין בבקשה המבצאת במשרדי הועדה ברח' שד' בן גוריון 68, בשעות קבלת קהל ימים א'־ה' (8.00־11.00), במידה ויש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אדריכל דן דרין יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הרב חמרה

תואם דרעי

[illegible]

מעט דחתו מן המסוס צד הרב אברהם חמרה את תשומת הלב הציבורית. הלבוש האלגנטי, החיוך הקבוע, הזקן הקצר, הכיפה השחורה המכסה את רוב הראש, הדיבור הקליל, הנפה לכל נפש. רגע, רגע, את מי הוא מזכיר שאלתי את עצמי. האסוציאציה הראשונה היתה אריה דרעי. לא, לא, לא יכול להיות, פסלתי אינסטנקטיבית את האפשרות הזאת. זה לא ממש מתאים. דרעי הציבה יותר מתוחכם. הוא הצליח מהרגע הראשון לצלול לעומקה של הפוליטיקה הישראלית, התחבר לצינורות המתאימים, גירש את כל מי שעמד בדרכו והגיע צ'יק לטופ. לעניין הזה לא ימצא חיקוי.

בפעם השנייה, כשהרב חמרה לחץ את ידם של ראשי המדינה ושודר כמה הצהרות לתקשורת, כבר עלו בי ספקות:

רגע, אתה ממש בטוח? תסתכל איך הוא הולך בין הטיפות! איך הוא יוצא טוב מהשאלות על אסד בלי לברך וכלי לקלל את המנהיג הסורי, איך הוא מתחבר בקלילות אל הפוליטיקאים שלנו.

זה לא נתן שרנסקי, שירה לכל הכיוונים ומיקם את עצמו בקצה המפה הפוליטית שלנו. זה לא אידה נודל, שהצטרפה למתנחלים. הרב חמרה, לפי הצעדים הראשונים של התנהגותו, ישחק אותה במרכז הזירה הפוליטית. בעוד שנה, ערב הפריימריז במפלגות, קרוב לוודאי שנציגי המפלגות הרעבים לקולות העולים ידפקו על דלתו ויציעו לו להצטרף לאחת הרשימות.

אם תעמוד לו התבונה – ידחה אותם בנימוס ויאמר שהוא ברצינות ברצינות בעד הפרדת הדת מהפוליטיקה. אם לא – כדאי שיזהר. שלא ייבלע הכל בבת אחת. אפשר להיות תואם דרעי, אבל כדאי לא לעשות הכל כמוהו.

ד ב ר ה י ו ם

סיירת בג"ץ

בתכנון מהלכים צבאיים חייב המפקד להעריך כיצד יפעל האויב. עליו לדעת גם מי והיכן בוחרים, כדי שתפקודם לא יאכזב מהר וכדי שלא ייפגעו מאש "ידידותית". הוכחו להכיר את הדרג המדיני שמעליו, את הציבור שבתוכו ובשמו הוא פועל, את הסביבה התקשורתית – וכמסתבר יותר ויותר לאחרונה, גם את המעטפת המשפטית, מהחוקרות דרך הפרקליטות הצבאית ועד לבית־הדין הגבוה לצדק.

עתירתן של משפחות חללי אסון צאלים ב' לבג"ץ נגד קולת עונשם של שני קציני סיירת מטכ"ל, משקפת תופעה חדשה זו. אזרחים הרואים עצמם נפגעים לא רק ממות יקיריהם אלא גם מיחסה של המערכת הצבאית לאחראים לאסונם – לדעת המפקדים, המשפטנים או האזרחים – אינם מוכנים להסתפק בכלים השלובים של הצדק הצבאי. זו, מן הסתם, תוצאה מאוחרת ונוספת של ניפוץ האלילים במלחמת יום הכיפורים: לא עוד אמונה עיוורת בתבונתם ובצדקתם של הקברניטים הבטחוניים. יחד עם התערבותו הגוברת של בג"ץ בנושאים שבעבר התגוד מהם, יש כאן ערעור משמעותי על בלעדיות סמכותם של הדרגים הצבאיים הבכירים לקדם קצינים או לחמול עליהם.

"הלכת גינוסר", שנקבעה בבג"ץ בעניינו של תגוד־השב"כ יוסי גינוסר, מנעה את מינויו למנכ"ל משרד ממשלתי אך לא פסלה אותו – לפחות לדעת משפטני הממשלה ובהעוד עתירה נוספת לבג"ץ – לייעץ לראש הממשלה בנושא השבויים והנעדרים. התפטרותו של מפכ"ל המשטרה רפי פלד, לאחר פסיקה דו־משמעית של בג"ץ בעניינו, לא מנעה את מינויו למנכ"ל חברת החשמל אך הכניסה בכירים נוספים במגזרים השונים של מערכת הביטחון לקבוצת סיכון חדשה – מי שעלולים להמתין להימוש הלכה על קידומם עד להתבהרות עתירה נגדם.

בבית־הקצינים הוא מתוכננת לעתירה אפשרות אחרת נגד מינויו של עמירם לוין לאלוף פיקוד הצפון. פסקי־הדין במשפט צאלים ב' נוסח באופן שלא ישאיר תקווה רבה להצלחת עתירה כזו, אך האיום בעתיד עומד (וכולל איום לוואי להוצאת צו מניעה עד להחלטת בג"ץ). אין להתעלם מסיכון מסויים בפגיעה בצה"ל וברוח מפקדיו, ויש להניח שבית המשפט יקח זאת בחשבון, אך יש לשקול מולו את הסיכוי לחידוד מודעותם של מפקדים – ושופטים צבאיים – לקיומה של השגחה עליונה מחוץ לצבא.

קיצוץ תוספת היוקר

סיבה לדאגה

ישראל כהן

הממשלה וההסתדרות מגבשות בימים אלה, הרחק מעיני הציבור והתקשורת, עסקת חבילה. שר האוצר אמנם הבהיר כי "לא נפגע בכסו של השכירים", ויו"ר ההסתדרות קבע כי "ההסתדרות רוצה לבטח את העובדים", אך לציבור השכירים, לאיגודים המקצועיים ולוועדי העובדים יש סיבה לדאגה ולכוננות.

תהיה זו מבוססת לא רק על הצהרות סותרות של שר האוצר ויו"ר ההסתדרות, אלא גם, ואולי בעיקר, על החולשה, הרפיון והבטלנות שמפגינה הנהגת ההסתדרות בכל הקשור להשפעת מצב המשק על השכירים, המובטלים ומקבלי הקצבות.

הפיתוי קל בעיתוני הימים האחרונים מעלה חשד כבד, כי מאחורי גבם של השכירים נרקמת עסקת חבילה שבה, כרגיל, מבקשים הנושאים־ונותנים לקצץ בתוספת היוקר שאמורה להיות משולמת בחודש פברואר הקרוב. לעומת הציטוטים שהובאו לעיל מצאנו מאותם אישים עצמם הכרזות הפוכות. כך, למשל, בישר לנו שר האוצר כי לא יסתפק בקיצוץ חד־פעמי בתוספת היוקר וידרוש קיצוץ קבוע בתוספת זו, ויו"ר ההסתדרות לא רק שטרם דחה הצעה זו, המקפחת את העובדים, אלא הבהיר כי ההסתדרות רוצה להיות שותפה של הממשלה במלחמה באינפלציה.

משום־מה כולם שוכחים שהאחריות לאינפלציה מוטלת כולה על הממשלה ועליה בלבד. היא זו שטרם השתלטה על ההתייקרות השערורייתית של מחירי הדירות והקרקעות, היא זו שלא הצליחה לבלום את העלייה האסטרונומית במחירי הפירות והירקות, והיא זו שטרם עמדה בהבטחתה להפחית את שעורי המסים בהדרגה ולאורך זמן.

עיקור תוספת היוקר היא הענשה קולקטיבית של העובדים. גם בלי קיצוץ בתוספת זו, אין היא מעניקה היום – עדות להסכם רע שנחתם בעבר בין הממשלה וההסתדרות – פיצוי אמיתי לעובדים על ההתייקרויות במשק. קיצוץ כלשהו בתוספת הצפויה יפגע ברבבות עובדים ששכרם זעום עד כדי גיחוך ושעבורם תוספת היוקר, גם אם היא תסתכם בשקלים בודדים, היא תוספת השכר היחידה.

במצב זה אנו עדים לגמגום של חיים רמון. במקום לעמוד בחזית המאבק נגד פגיעה כלשהי בשכירים – כפי שהוא יודע להילחם בנושאים אחרים – הוא שולח את הדוברית שלו להגיב ולומר כי מי שפועל בסוגיית עסקת החבילה הוא יו"ר האגף לאיגוד מקצועי וכאשר יהיו לו סיכומים הם יונחו לדיון על שולחן ההסתדרות. במלים אחרות: תרדו ממני, זה לא עניין שלי. כותרות העיתונים גדושות בדיווחים על עסקת חבילה הנרקמת לדעת העובדים, אך הנהגת ההסתדרות טרם מצאה זמן, עד לכתיבת שורות אלה, לדון בנושא. סיהוד ההסתדרות ושרידי השלטון הקודם ופיטורי עובדיה המסורים חשובים יותר, אליבא דרמון וחבריו, מדאגה לציבור מאות אלפי השכירים במדינה.

יו"ר ההסתדרות הבהיר אמנם כי אם האינפלציה תהיה מעבר ל־11 אחוז, תדרוש ההסתדרות תוספת יוקר מלאה, אך כבר עתה מגלה סקר, שנערך בקרב כ־50 אישי משק וכלכלה, כי כולם מעריכים שהאינפלציה תסתכם ב־1994 ב־13־15 אחוז. כלומר, הביטוח של העובדים מפני אינפלציה דוהרת – כרמות תוספת היוקר – אינו בטוח כלל וכלל, ובמקום שהוא יהיה ברור וחד־משמעי הוא נתון למיקח ולוויתורים.

נציגי העובדים במקומות העבודה, באיגודים המקצועיים ובהנהגת ההסתדרות נדרשים אפוא לגלות בימים אלה עירנות ודריכות. לא רק משום שלא הייתי סומך בעניין זה לחלוטין על שר האוצר ועל יו"ר ההסתדרות, אלא גם משום שבד־בבד עם הדיונים על עסקת חבילה מדובר כעת גם על עסקות לכיסוי גרעונות קופת חולים, להנהגת מס ארגון כדי להציל את ההסתדרות מאיבוד מעמדה כארגון היציג ולהצלת קרנות הפנסיה. מול צרות גדולות כאלה עשויים לחשוב בחלונות הגבוהים כי קיצוץ תוספת היוקר הוא־הוא הפתרון לאינפלציה ולהגדלת הצמיחה. אסור לגעת בתוספת היוקר.

יצחק רבין הבטיח ליאסר ערפאת כי מחיום יחול בהסרה ההדרגתית של הסגר מהשטחים (צילום: יצחק הררי)

אין הסכמים קדושים

מוטי בסוק

דליפות בצנרת

ביום חמישי, 20.10.94, יום לאחר הפיגוע הרצחני ברחוב דיזנגוף בתל אביב, החליטה הממשלה להמשיך את הסגר על השטחים לתקופת זמן בלתי מוגבלת. מספר שרים פירשו את ההחלטה כניסיון ישראלי להביא להפרדה בין המשק הישראלי למשק הפלסטיני. עם יציאת השרים מחדר הישיבות של הממשלה התפתח ויכוח פוליטי־סמנטי סביב צרוף המילים "תקופת זמן בלתי מוגבלת". היו שרים, יונים ונצים, שגרסו כי מדובר בתקופת זמן ארוכה מאוד. היתה שרה אחת, שולמית אלוני, שאמרה כי גם מסיבות מעשיות וגם מסיבות מוסריות הסגר צריך להיות קצר. שלשום, בקזבלנקה, הסביר ראש הממשלה, יצחק רבין, מה פירוש המילים "זמן בלתי מוגבל". הסגר בשטחים יוסר, בהדרגה, החל מהיום, 12 יום לאחר ישיבת הממשלה ההיא, 13 יום לאחר הפיגוע הנורא.

מלכתחילה היה ברור כי ישראל אינה יכולה להטיל סגר אידיאלי או ארוך על השטחים, למרות רצונם של כמה שרים. ישראל לא יכולה לעמוד לאורך זמן בסיפורי רעב מעזה. סגר ממושך יחזק את האחיזה של החמאס ואויבי השלום בשטחים ויחליש את אש"ף ותומכי השלום גם מהיבט הבטחוני וגם מההיבט הפוליטי ההסברתי. הסגר גם מנוגד להסכמים שחתמה עליהם ישראל עם הפלסטינים ("הצהרת העקרונות" ו"הסכם קהיר"). ערפאת, בפגישתו בשבוע שעבר, בקהיר עם נשיא ארה"ב ביל קלינטון, העלה את הנושא במלוא חומרתו. קלינטון, בפגישתו עם רבין ביום חמישי שעבר, ובעיקר מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, בשיחתו עם שר החוץ שמעון פרס, האיצו בישראל לבטל את הסגר. ארה"ב (ורוסיה) היא, כידוע, הספונסרית של תהליך השלום הפלסטיני־ישראלי. היא גם חתומה על "הסכם העקרונות" ו"הסכם קהיר".

נראה כי בעתיד ישראל לא תשתמש עוד בסגר כאמצעי הרתעה, אלא אם כן תקרה שוב קטסטרופה. להערכת גורמי הביטחון אין לסגר עתה כמעט שום משמעות בטחונית. יש לו משמעות פסיכולוגית מסוימת על תושבי ישראל היהודים. פועלים מן השטחים בעלי רישיון עבודה בתוך תחומי קו הירוק אינם משתתפים בפיגועים. מאחורי מרבית הפיגועים הרצחניים עמדו מחבלים מאזורים הנתונים לשליטת ישראל, הגדה המערבית וירושלים המזרחית. ואולם, למרות ביטול הסגר, מה שהיה לא יהיה עוד. עם כל סגר נוסף הממשלה החליטה גם על יבוא של עוד אלפי פועלי בניין ופועלים חקלאיים מכל העולם (ואפילו מסין). מספרם של הפועלים הזרים בישראל מגיע היום לעשרות אלפים. הם יעילים, הם זולים, ואין איתם בעיות בטחוניות.

אחרי שפתר את בעיית הסגר ינסה יצחק רבין, בפגישתו הבאה עם יאסר ערפאת, בעוד שישה ימים במחסום ארז, להתגבר על משוכה הרבה יותר גבוהה, שינוי "הסכם העקרונות" ו"הסכם קהיר". איתותים ראשונים יכול היה ערפאת לראות בעיתוני ישראל של הימים האחרונים. אחרי שקבע כי "אין תאריכים קדושים", גורס ראש הממשלה כי אין הסכמים קדושים. ראש הממשלה סבור כי ב"הסכם אוסלו", וכתוצאה מכך גם ב"הסכם העקרונות" ו"הסכם קהיר", ישראל עשתה כמה מהלכים מוטעים מהבחינה הבטחונית, בעיקר מחוסר ברירה, ועתה הגיעה העת לתקנם. למשל, רבין אינו מתכוון לקיים את הסעיף בהסכמים המדבר על ההערכות מחדש של צה"ל בגדה המערבית. לפי "הסכם העקרונות" צה"ל היה צריך להערך מחוץ למרכזי האוכלוסיה בשטחים, כולל כל הערים בגדה, עד ל־13.7.94. הפלסטינים מנהלים מו"מ עם ישראל בקהיר, בשבועות האחרונים, לישומו המהיר של סעיף זה. שר החוץ, שמעון פרס, גורס כי ישראל צריכה לקיים את כל ההסכמים, עם שינויים הכרחיים לא גדולים. עד לשרשרת הפיגועים האחרונה ראש הממשלה התלבט, לעיתים עם הרמטכ"ל אהוד ברק, בנושא ההערכות מחדש. היו שבועות שנטה לקבל את עמדת שר החוץ. עתה עמדתו נחרצת. בפגישות הקרובות, יתכן שכבר ביום שני הבא, הוא יציע לערפאת עסקה. ישראל לא תצא ממרכזי הערים בתקופה הקרובה, או ממרבית הערים בגדה. כתמורה ישראל תהיה מוכנה להעביר לידי הפלסטינים יותר סמכויות ניהול אזרחיות ביהודה ובשומרון מאשר חמש הסמכויות שלגביהן היא התחייבה (חינוך, רווחה, תיירות, בריאות ומיסוי). ישראל תהיה מוכנה גם לבוא לקראת הפלסטינים בנושא הבחירות בשטחים למועצת האוטונומיה, כולל לוחות זמנים.

מבחינת ערפאת זו לא הצעה וגם לא עסקה. זה אולטימטום. כיצד הוא יגיב? ימים יגידו.

שיא ביחסים

מי שעקב שלשום אחרי השידור הישיר מקזבלנקה של טקס פתיחת הועידה הכלכלית, לא יכול היה שלא להתרשם מהנוכחות הבולטת של ראש ממשלת תורכיה, טאנסו צ'ילר. גם צעירה, גם יפה וגם ראש ממשלה בעולם מוסלמי שכמעט כולו גברים. מיום חמישי עד מוצאי שבת השבוע צ'ילר תהיה גם שלנו בביקור ראשון של ראש ממשלה תורכי בישראל.

היחסים בין תורכיה המוסלמית וישראל, החייה בלב לבו של עולם ערבי, ידעו הרבה מאוד עליות ומורדות. ב־29 בנובמבר 1947 נימנתה תורכיה עם המדינות שהתנגדו בעצרת האו"ם להקמת ישראל. כעבור מספר חודשים, במארס 1949, לאחר שמצרים ולבנון חתמו על הסכם שביתת הנשק עם ישראל, הכירה תורכיה רשמית בישראל. בסוף אותה שנה כוננו שתי המדינות יחסים דיפלומטיים ברוג של צירות. בכך היתה תורכיה למדינה המוסלמית הראשונה שכוננה יחסים דיפלומטיים עם ישראל. ד"ר אלון ליאל, בספרו החשוב "תורכיה במזרח התיכון, נפט, איסלאם ופוליטיקה" (הוצאה משותפת של מרכז משה דיין באוניברסיטת ת"א, קו אדום והקיבוץ המאוחד), מספר כי המהלך התורכי עורר זעם רב בעולם הערבי. אנקרה, בתגובה, הודיעה כי היתה בין המדינות המערביות האחרונות שהכירו בישראל, כי המתינה עד שהתברר מעל לכל ספק כי עובדת קיומה של ישראל מוגמרת, וכי הסכמי שביתת הנשק בין כל מדינות ערב וישראל יש בהם משום הכרה למעשה בישראל. לדברי ליאל ייחסה ישראל חשיבות רבה מאוד ליחסים עם תורכיה. אליהו ששון, אחד המומחים המובהקים ביותר בישראל לנושאי העולם המוסלמי הערבי, התבקש לעזוב את תפקידו כראש צוות השיחות המיוחדות עם מלך ירדן עבדאללה (סבו של חוסיין) לטובת תפקיד הציר הראשון של ישראל באנקרה. בשנות החמישים ביקשה ישראל להקים קונסוליות בכמה ערים במזרח תורכיה, ליד הגבולות עם עיראק וסוריה. תורכיה דחתה את הבקשות.

ד"ר ליאל, היום מנכ"ל משרד הכלכלה ובתחילת שנות השמונים מיופה־הכוח של ישראל באנקרה, מציין כי במחצית השנייה של שנות השישים ובמהלך שנות השבעים חלה התקרבות בין תורכיה למדינות ערב על חשבון יחסי תורכיה עם ישראל. משבר הנפט העולמי והמצב הכלכלי המעורער בתורכיה בשנות השבעים, "חוק ירושלים" ומלחמת לבנון בראשית שנות השמונים, הביאו את יחסי תורכיה עם ישראל לשפל. אולם למרות כל לחצי הערבים, תורכיה לא ניתקה את יחסיה עם ישראל מעולם. במחצית השנייה של שנות השמונים החל להסתמן שיפור הדרגתי ביחסי שתי המדינות. בינואר 1992 העלתה תורכיה את דרג יחסיה עם ישראל לשגרירויות.

בשנים האחרונות יחסי ישראל־תורכיה טובים במיוחד. נשיא המדינה, עזר וייצמן, ושר החוץ, שמעון פרס, ביקרו לא מכבר בתורכיה. יש זרימה טובה מאוד ביחסים בין שתי המדינות. תורכיה מעוניינת בשיתוף פעולה עם ישראל גם בתחומים שהשתיקה יפה להם, למשל התחום הבטחוני. לתורכיה, כידוע, גבול עם סוריה, עיראק ואיראן. בדמשק יושבת המפקדה של פ.ק.ק, ארגון מחתרת כורדי, אנטי־תורכי. גם תורכיה מוטרדת, בוודאי לא פחות מישראל, מעליית הפונדמנטליזם המוסלמי, בתמיכה מאסיבית של איראן, כולל בשכנותיה, הרפובליקות האסיאתיות המוסלמיות, שהיו עד לא מכבר חלק מברה"מ.

ביתי הוא מבצרי

אחרי שמשטרת ישראל נחלצה לעזרתו של מימשל קלינטון בפעולה המטופשת בהאיטי, הגיע העת שמשטרת ישראל ושירות הביטחון הכללי יחלצו לעזרת ה־אף.בי.איי, הסי.איי.אי, משטרת השירות החשאי, משמר הנשיא, וכל זרועות הביטחון האמריקאיות האחרות האחראיות לשלומו ובטחונו של נשיא ארה"ב, וילמדו אותם איך מגינים על ביל קלינטון. עובדה, ביום חמישי ושישי שעבר, ב"קינג־דיוויד" שלנו, לא נפלה ולו גם שערה אחת משערות ראשו של קלינטון, אף שהמלון נמצא במקום רגיש ביותר, בדיוק בקו התפר שבין מערב ומזרח ירושלים. נשיא ארה"ב גם לא הורעל בירושלים, אף שלא כל עובדי מלון קינג־דיוויד הערבים הוצאו בימי ביקורו לחופשה מאונס.

מתברר כי האמריקאים הם מומחים גדולים מאוד בכל מה שקשור בהגנה על הנשיא שלהם רחוק מהבית, בעיקר אצל הילידים האסיאתיים. אצלם בבית הם מומחים קטנים. למרות שזה ניסיון ההתנקשות השני בקלינטון בבית הלבן תוך חודש וחצי (הקודם בעזרת מטוס קל), לא שמענו שוושינגטון הופכת לעיר במצור כאשר הנשיא עושה ג'וגינג שמנתקים את הקשר היבשתי בין וושינגטון לניו־יורק כשקלינטון נכנס למכונית השרד שלו.

הסתדרות חלשה

נזק חמור לדמוקרטיה

זאב שפיר

ההסתדרות נחשבה למוקד עוצמה פוליטי חברתי רב־עוצמה, שווה ערך ויותר למוקדים אחרים. מדינת ישראל נעזרת מוקדי כוח רבים, ואלה שישנם מרכזים בידם עוצמה רבה מדי.

העלמותה של ההסתדרות ממערכת שיווי המשקל הפוליטי בישראל היא אולי הנזק ההיסטורי החמור ביותר שאנחנו עלולים לגזור, אם לא ננהג באורח זהיר וחכם. הדמוקרטיה שתתגלה כשאבק הריסות ההסתדרות יעלם, תהיה דמוקרטיה רעועה, ענייה, עלובה ומסוכנת.

המדינה, בהעדר הסתדרות, תהפוך מדמוקרטיה מרובית רבת־מוקדים לדמוקרטיה שסועה ודוודה, עם שני מוקדי כוח חזקים ומאיימים: ארגוני המעסיקים מחד והממשלה על עוצמתה כאידך. הסכנה היא בעיקר לעובד הסביר, עקרת הבית, למעמד הבינוני, אבל לא רק, גם לאבירי הליברליזם מצב זה אין בו כדי לשמח. אוי לנו ממדינה שבה שני מוקדי כוח והמוני בני אדם מתרוצצים ביניהם. אולי זה תיאור מאיים ואפוקליפטי, אבל ההיסטוריה מלאה דוגמאות לחורבן שבא כהרף עין.

מאז יסוד ההסתדרות וגיבוש מוסדות המדינה, לא היה למפ"ם תפקיד מרכזי בחזית הדמוקרטיים והפוליטיים־חברתיים של המדינה כמו בימים אלה ממש.

בל נברח מאחריות, אנחנו הוללנו את השינוי במו ידינו, לא נוכל להימלט מאחריותנו, אסור לנו. כל אחד מאיתנו, מחוייב היום להתגייס למאמץ, למנוע את המצב המסוכן. התגייסות אישית בתביעה לדעת פרטים, להיות שותף בהחלטות, בתרומה מחשבתית, אכיפה יצירתית ובלתי שיגרתית.

אין לנו הלוקסוס של עמידה מהצד, עלינו, כאנשים פוליטיים, להיות שותפים ומעורבים בהצגה שאנחנו רקמנו אותה. היום הקריאה הזו לאדם הפוליטי חזקה מתמיד, תובענית מתמיד.

הכותב הוא חבר מזכירות מפ"ם

ועידת קזבלנקה

ביזיון בשידור חי

ועידת קזבלנקה לא נועדה לספק צרכים כלכליים ישראליים; מצד מוביליה הישראלים נועדה הוועידה לסייע לערבים – בראש וראשונה לירדנים ולפלסטינים – בעיקר באמצעות קשריה של ישראל במערב

אריה אורד

מי שהוביל את כינוס ועידת קזבלנקה והביא להשתתפותו של ראש־הממשלה יצחק רבין בוועידה בלי "לקשור את כל הקצוות" ראוי לנזיפה של ממש מצד דעת הקהל. אינני יודע מה הזיוב שייצא מהוועידה, אבל עד כה היא הובילה רק לביזוי פומבי של ישראל ושל ראש־ממשלתה דווקא מפי המנהיג הערבי הנראה רבים מאוהדי המדינה כבביג. אם זה המצב, אני מעדיף להיות יתום.

ועידת קזבלנקה התכנסה ברוב פאר וברוב מליצות ריקות מתוכן של ממש – הכל כמקובל באירועים שכאלה. התכלית המוצהרת שלה היא יצירת פרוייקטים כלכליים משותפים לישראל ולערבים בעזרת קשריה של ירושלים בבירות מערביות ובחברות מערביות לאומיות ורב־לאומיות. למרות היכבות בקהילייה הכלכלית והעסקית הישראלית, לא רק שישראל לא הפסידה מהחרם הערבי – היא יצאה נשכרת ממנו. הסיבה היא שהיה על יצרניה להתחרות עם תעשיות מערביות מתקדמות כדי להחדיר את מוצריה למשקים מערביים מפותחים. בזכות זאת נמנית כיום ישראל עם המפותחות שבמדינות העולם, אם כי כזנב לאריות, ולא עם הנחשלות שבהן, כמו למשל ארצות ערב.

משום כך אין לישראל צורך של ממש במשיכת הון מצד העשירות שבמדינות ערב. אדרבא, ב־46 שנות קיומה הגיעה ישראל ליכולת לספק את צרכיה הכלכליים ללא הסתייעות בערבים ולמרות החרם שהטילו אלה עליה. גם ועידת קזבלנקה לא נועדה לספק צרכים כלכליים ישראליים. מצד מוביליה הישראלים נועדה הוועידה לסייע לערבים – בראש וראשונה לירדנים ולפלסטינים – בעיקר באמצעות קשריה של ישראל במערב.

אולם מוביליה הישראלים דאגו לערבים הנצרכים יותר משדאגו לכבוד ישראל וראשה. לציבור הישראלי נודע רק מאקרן הטלוויזיה שראש־ממשלת ישראל קיבל מקום נחות משקיבל יאסר ערפאת, שנתיניו הגיעו עד פת לחם ושמי־משלו משלם את שכר עובדיו מכספים שמעניקה לו ישראל ללא כל תמורה. רק מאקרן הטלוויזיה נודע לציבור בישראל, שערפאת הוא "נשיא מדינת פלסטין" בפיו של מלך מרוקו הידידותי כביכול. ועל כל זה נוספו דברי השחצנות וההוצפה של ערפאת – שרק שעה קלה קודם לכן התחנן לפני יצחק רבין שיסיר את הסגר מעל יש"ע – על הקמת מדינה פלסטינית שבירתה ירושלים ועל "הרס התשתית", כביכול, ביש"ע בידי ישראל.

בכך שינה אופייה של ועידת קזבלנקה מכלכלי לפוליטי. היה מקום לצפות, שנוכח עלבונות וחריגות אלה תיטוש ישראל, או לפחות ראש־ממשלתה, את הוועידה ותשאיר לערפאת "הנשיא" לפרנס את נתיניו. העובדה שלא כך נעשה מעידה על אחת משתיים: או שמובילי הוועידה הישראלים השלימו מראש עם העלבונות ומשום כך לא היה מקום לנטישת הוועידה, או שלא עמד להם עוז רוחם להגיב כיאות על הביזוי הפומבי – מה גם שכל זה שודר בשידור ישיר בטלוויזיה הישראלית ובתחנות טלוויזיה עתירות צופים ברחבי המערב. לא זאת ואף לא זאת רחוקים מן הדעת.

סין

גרנוקרטים ונסיכים

שעה שמנהיג סין הקשיש לא חי ולא מת, פוליטית, דומה שההנהגה בפקין משותקת; יש סימנים שהשלטון נע לאליטה תורשתית של טכנוקרטים

"אקונומיסט". מיוחד ל"דבר"

הפטפטים הפוליטיים בפקין קצת דוחים בימים אלה: הרכילות האחרונה היא שדנג קסיאופינג מחזיק צמר־גפן בפיו מחשש שאם יזיל ריר הבורסה של שנגחאי תיפול עוד יותר. מאז השיא שלו בקיץ, נפל השוק כמעט בחצי, בעיקר בגלל חששות שמנהיגה העליון של סין, בגיל 90, נמצא בשקיעה מהירה. משפחתו של דנג מכחישה זאת, וטוענת כי בריאותו יציבה והוא סובל רק מ"מחלת זקנה" לא מוגדרת, כנראה, מחלת פארקינסון, שגם מאו צה־טונג סבל ממנה.

שעה שדנג (המטופל בידי עשרות רופאים ונוירו־מערב) לא חי ולא מת, פוליטית, דומה כי ההנהגה בפקין משותקת. שום החלטות חשובות אינן מתקבלות, ואיש אינו מחזיק בבירור ברסן השלטון. אולם הסימנים הקטנים מרמזים כי השלטון נע לעבר אליטה תורשתית של טכנוקרטים הנוטים לפיקוח ממשלתי.

לפני שנה, התמונה נראתה שונה לגמרי. טרויקה מן הוועידה המתמדת של הפוליטביורו אמורה היתה להנהיג את המדינה: צ'אנג זמין, נשיא המדינה, המזכיר הכללי של המפלגה ויורשו הנבחר של דנג; לי פנג, ראש הממשלה; וז'ו רונג'ג'י, סגן ראש הממשלה המופקד על הכלכלה. בנובמבר 1993, המפלגה פירסמה תוכנית לליברליזציה כלכלית, שנוסה למעשה את אחד מ"ארבעת עקרונות היסוד" של הקומוניסטים – בעלות המדינה.

בעקבות זאת צפויים היו שלושה שינויים מכריעים: חוק בנקאות־מרכזית אמור היה לאפשר לבנק העממי לנהל מדיניות מוניטרית; שאר המגזר הבנקאי אמור היה לעבור רפורמה; התעשיה שבבעלות המדינה אמורה היתה להיבנות מחדש. כדי להוכיח לעולם כי כוונתה רצינית, הנהיגה סין את השנה שיפור מערכת המיסוי הרעועה של המדינה והאחדתה של שיטת שער־חליפין כפולה שהיתה עונש למשקיעים זרים.

מאז ועד היום עשתה הממשלה רק מעט בכיוון הרפורמה. במקום זאת, היא עודדה אינפלציה. יעד האינפלציה בשנה זו היה 10 אחוז. ב־18 באוקטובר הודו כי האינפלציה בספטמבר עלתה ל־27.4 אחוז, מ־25.8 אחוז באוגוסט.

תוך הכרזה על צנע, הזרימה הממשלה כספים למשק במאמץ לשמור על המגזר הממשלתי. מפעלים של המגזר הממשלתי סופגים היום 70 אחוז מכל קרנות ההשקעה של סין, בעיקר כדי לעזור לשני־השלישים המפסידים להחזיק את ראשם מעל למים. הממשלה מעדיפה להסתכן באינפלציה גבוהה ולא באבטלה שהיתה מתחייבת מרפורמה במפעלים שבבעלות המדינה.

באחרונה היו גם סימנים אחרים שהרפורמות בסכנה. הממשלה הכריזה כי כל ליברליזציה נוספת תושעה עד סוף השנה. הוטל פיקוח מחירים על מזון ועל כותנה. "ועדת התכנון הממלכתית" שאמורה היתה לגווע מזמן, התחילה, בגלוי, להגדיר לעצמה תפקיד מרכזי במדיניות התעשייתית. במפעלים שבבעלות המדינה לא יבוצעו רפורמות עד 1996, וגם אז רק על בסיס "נסיוני". ובצעד המבטל את נסיונותיו של דנג להוציא את המפלגה מניהול יום־יומי של מפעלים, הכריז החודש "יומון העם" כי יחידות מפלגתיות תהיינה "ראש־החץ והחלוץ" למודרניזציה הסוציאליסטית של עסקים.

מאחר שצ'יאנג, היורש הודאי, הוא רפורמיסט, נשאלת השאלה מדוע זה קורה. כנראה, משום שאין לו די סמכות לתת הוראות. מומחי סין מנסים, משום כך, לנחש בידי מי באמת יהיה השלטון.

יש טוענים כי בעיותיה הכלכליות של סין סוללות את הדרך למעין ניאו־מאואיזם. מנהיגה של תנועה זו הוא, לדעתם, אידיאולוג, דנג ליקוין, המתכה לפעילות פוליטית מאז מונה כמזכיר הכללי של המפלגה ב־1982. אף שדנג זה כתב בעבר את הקונטרס המפלגתי הראשון שדוחה את מהפיכת התרבות (שאשת מאו, צ'יאנג קינג, כינתה אותו "גילוי־דעת פוליטי לשיקום הקפיטליזם"), בימים אלה הוא טוען נגד ה"ליברליזציה הבורגנית" הנובעת מהרפורמות של נושא־שמו המפורסם יותר. ב־17 באוקטובר הוכרז כי שופרו של דנג וחבורתו, "בחיפוש אחר האמת", נצטווה להפסיק את הופעתו עד סוף השנה.

אבל קרובה יותר אל לב המפלגה היא קבוצה של מי שמכונים "ניאו־קונסרבטיביים". אלה ברובם טכנוקרטים הניכרי־במערב, שכוחם בא להם מן הייחוס שלהם. החזק ביותר מבין הנסיכים הוא, ככל הנראה, צ'ן יואן, סגן־המושל של הבנק המרכזי ובנו של צ'ן יון, המהפכן השני בחשיבותו. היה זה הוא שפקד לפתוח את הברזים המוניטריים כדי לתמוך במפעלים שבבעלות המדינה. עם האחרים נמנים בנו של לי פנג, לי קסיאוינג, שהשפעתו במגזר החשמל עשויה להסביר את התלהבותו של אביו לפרוייקט "ייצור החשמל של "סכר שלושת הערוצים"; אחר הוא פאן יוי, סגן מנהל לשכת הקרקעות הממשלתית ובנו של ליו האקינג, גנרל בצבא וחבר הוועדה המתמדת של הפוליטביורו.

וילי וו־לאפ לאם, פרשן לענייני סין היושב בהונג קונג, מכנה את סדר־היום של הניאו־קונסרבטיביים "פיאודליזם של היי־טק עם סימני־היכר סיניים". האני מאמין שלהם הוא רב־מכר שיצא באחרונה בסין, "צפיה בסין דרך עין סלידית", שנכתב – כך נאמר – על־ידי אקדמאי גרמני. הספר טוען כי הרפורמות מאיימות על יציבותה החברתית של סין.

דומה שהניאו־קונסרבטיביים מאמינים כי השוק טוב ויפה כל עוד אין הוא מערער את מערכת הפיקוח של המדינה והמפלגה. הם מתנגדים, למשל, לתזוזת אנשים, אף־על־פי שהצמיחה הלא־אחידה ברחבי סין מחייבת ניידות עובדים. הם טוענים כי, למען היציבות, על המפלגה להיות מעורבת יותר בעסקים – במקום,

(המשך בעמוד 8)

חיים אורון – סַפֵּר לנו את האמת

א. זכורה לנו התקופה בה כיהנת כמזכיר הקיבוץ הארצי. בתקופה זו התעלמתם מהמצב הכלכלי של הקיבוצים והתנועה ובתקופה זו הגענו למצב בו הקיבוץ הארצי וקיבוציו צברו חוב כמעט כפול מתק"ם (באופן יחסי) לגודלו.
ב. היו בחירות להסתדרות. אתה גזבר. לכן חייב אתה לתת תשובות ענייניות לשאלות הנ"ל:
1. חודשיים לפני הפעלת חוק ביטוח בריאות וביטול המס־האחיד. האם יש לכם תוכנית כיצד להמשיך ולקיים את ההסתדרות מ־1.1.95 ואם יש – מהי?
2. מהם המקורות הכספיים אשר יעמדו לרשותכם? אילו פעילויות אתם מתכוונים לקיים ואילו פעילויות לבטל.
3. האם יש הצעה לחוק מס ארגון או כל מס אחר. והאם כולו יגיע להסתדרות או חלקו יגיע בכלל לארגונים אחרים.
4. האם יש בתוכניתכם למכור נכסים ובאיזה סכום בערך. מהם הנכסים העומדים למכירה. מה מהם יילך לכיסוי חובות ומה מהם לפעילות שוטפת.
5. מה בדעתכם לעשות עם המס הפוליטי ומה חלקו לדעתכם בתקציב ההסתדרות.
לשאלות אלה אנו זקוקים לתשובות ענייניות שתבהרנה את התמונה חודשיים לפני ביטול המס־האחיד.

אלי גורן, גבע

ללא התקדמות במסלול הפלשתינאי כל שלום יהיה מעורער

מסתבר היום, שכל שלום ישראלי־ערבי ללא התקדמות במסלול הפלשתינאי יישאר מעורער, כשם שהסכם אוסלו הוא שהוביל גם את הסכם השלום עם ירדן. הסכם זה הוא הערובה לפריצת הדרך עם סוריה ובזאת מודים היום כולם. התערערות הסכם אוסלו עשויה חלילה לערער הסכמי שלום אחרים.

בימים אלה, שהטרור בשם האיסלאם כביכול עולה לסדר היום הציבורי שלנו, ניתן לומר, שחמאס זה לא רק חבורה של פעילים קיצוניים שמוכנים לעשות כל דבר בעולם, כדי לחבל בתהליך השלום, החמאס זה גם הלך־רוח ימני המתנגד לערפאת, באשר הם רואים בו מנהיג מתון מדי לצידם "המוכר" את העניין הפלשתינאי לישראל במצב דברים זה הסיכון הוא שהלך־הרוח הזה יתפשט עוד לפני הבחירות לרשות הפלשתינאית בגדה ובעזה, דבר שעשוי לסכל את כל המאמצים לשלום שנעשו מאז הסכם אוסלו.

כמי שדואג להמשך תהליך השלום ניתן לומר בוודאות, שעירעור הביטחון הפנימי בישראל על־ידי הטרור המוגדר כחמאס, מחייב חשיבה בעת ובעונה גם איך לא לשחק לידי היריבים הפוליטיים של ערפאת בשטחים מחד, והחלשת מעמדו הציבורי של רבין בקרב העם כתוצאה מהמצב הבטחוני מאידך, וזאת למרות ההישג המדיני בהסכם השלום עם ירדן.

הנוסחה לדילמה הקשה והמסובכת הזו יכולה להיות הידברות טובה יותר, צמודה יותר, תכליתית יותר, בין ראש הממשלה רבין לבין היו"ר ערפאת בכל העניינים השוטפים שעומדים היום על הפרק לקראת הבחירות בשטחים.

רק ראייה זהה בין שני המנהיגים האלה יכלה להקטין במידה ניכרת את הסיכונים של התפוררות הסכם השלום בין ישראל והפלשתינאים.

הרקע החיוני להידברות צריכה להיות ראייה ברורה שהאמצעי היעיל לעצירת התהליך הקיצוני בשטחים כנגד הסכם אוסלו, הוא עצירת ההידרדרות הכלכלית־חברתית אשר מרחיבה את הקרקע להתפשטות תעמולת החמאס בקרב אוכלוסיית המצביעים בשטחים.

ודאי שנעשות התחלות רציניות בכוון זה, כמו ועידת קזבלנקה, תמיכת ישראל בהרמת הכספים לרשות הפלשתינאית מגורמים אירופיים ואמריקאיים, ראשיתם של פרוייקטים כלכליים שעשויים להגביר בצורה ניכרת את התעסוקה בשטחים דבר העשוי לייבש את הביצה המשמשת מקור רגיזה לקיצוניות החמאסית ואחרות.

רק הכרה כזו בדבר שותפות מדינית הדוקה בין תומכי הסכם אוסלו יכלה להחזיר את ביצוע ההסכם הזה לדרך המלך.

עומר מסאלחה,
מנהל המכון היהודי־ערבי
בבית ברל

ניצני משוא פנים בשירותי בריאות ממשלתיים

מהעיתונות נודע לי, כי בית־החולים "שיבא" הקים "מועדון נאמנים" ותמורת דמי חבר בסך 12,000 ש"ח הוא יעדיף את חברי המועדון במתן שירותים.

אילו מנהלי בית־החולים מימנו בנייתו ואחזקתו היתה להם הזכות להעדיף "תורמים". אולם, בית־חולים זה הוקם מכספי משלם המיסים כדין, מתוחזק ומתופעל מכספי משלם המיסים כדין, ועל־פי דין חייב לספק שירותיו לפי שיקולים רפואיים בלבד. לכן, על־פי הדין ועל־פי הכללים המחייבים רשויות ממלכתיות, כולל שירותי בריאות ממשלתיים, אסור לבית־החולים ממשלתי לשאת פנים במתן שירותיו.

אין לי טענות להנהלת בית־החולים "שיבא", כבכל מערכת מתוקצבת, התקציב לעולם לא מספיק וכל התורם להגדלתו מבורך.

אין לבוא בטענות להסתדרות הרפואית המתלהבת מהרעיון. בגישה תועלתנית שלה היא מנסה להחליש את שירותי הבריאות הציבוריים.

אם כן, למי צריך לבוא בטענות?

הטענה היא לשר הבריאות, על שבשורה עליו הוא מתפקד צמחת שיטה המבטיחה פרוטקציה לבעלי המאה הבי־עבר מקפחת את הציבור הממומן את קיום השירות, על שהוא משלים עם התופעה ולא עוקר. עשב שוטה זה.

כאן מתעוררת שאלה למבקרת המדינה וליועץ המשפטי של הממשלה: האם לרשות ממשלתית החייבת לספק שירות לאזרח על־פי החוק, מותר להעדיף במתן שירותיה "תורמים" על אזרחים "רגילים" שממיסיהם ממומן השירות?

נסים נסים, הרצליה

האם מתקרב סוף דרכה של הסוכנות היהודית?

הדברים שכתב אורי גורדון "רטוריקה של אחדות, מציאות של קרע" ("דבר", 27.10.94) הם מאלפים, וראוי שיזכרו כמיסמך בעל חשיבות היסטורית. הנה כותב אדם, הנמצא בלב־ליבה של העשייה הציונית, שהציונות הגיעה לשלב ההצלחה בתחייתה לבניית מדינה עצמאית, בעלת תרבות משלה, והשייכת למשפחת העמים כשווה בין שווים. סוף־סוף משתחררת ישראל והולכת מתלותה הפסיכולוגית, הכלכלית והתרבותית ביהדות הגולה, חו, מצידה, פונה לפתרון בעיותיה שלה. הדור הצעיר בארץ איננו מעורב ביהדות הגולה, אלא "חש עצמו קרוב יותר לדרוזים ולבדואים המשרתים עימו בצה"ל מאשר לצעיר בלוס אנג'לס". כותב גורדון: "אין לי ספק, שאם ייערך מחקר בקרב תלמידי תיכון יהודים בישראל יתברר, כי רבים מהם חשים עצמם בראש וראשונה 'ישראלים' ורק אחר כך 'יהודים'".

המצער כל כך בדברים הנפלאים הללו הוא תפיסתו של גורדון, כי אלה הן התפתחויות שליליות ומסוכנות, שיש להילחם בהן עד חרמה: "האשם אינו רק בנו", אומר גורדון, ומתלונן על כך, כי ידידיו הוותיקים בארצות־הברית, החוזים בעליית רמת החיים המטאורית בארץ, ובהתפתחות הכלכלית המרשימה מבינים, כי ישראל איננה זקוקה עוד לתרומותיהם. ההשלכה החמורה ביותר של ההיגיון הזה היא, כי תהליך השלום מהווה סכנה לישראל, שהרי על־פי השקפת העולם הזו יש להנציח את תלותה הטוטאלית של המדינה בגלות, והשלום יוביל להתפוגגות התלות הזו. ומסיים גורדון את דבריו האפוקליפטיים בתחזית הקודרת בכך, ש"יש לי חשש כבד, כי אנו נמצאים בתחילתו של עידן חדש ביהדות ארה"ב", שיוביל ליצירת "שני עמים שונים ונפרדים משני צדדיו של האוקיאנוס".

והרי לְמה חתרה התנועה הציונית, מר גורדון? אולי ההבנה שמתקרב סוף דרכה של הסוכנות היהודית היא ביסוד התחזית ה"פסימית" הזו?

גדעון ברוידא, רמות השבים

יש יד מכוונת

ההיסטריה שאחזה בעם נוכח הרצח ההמוני היתה מדהימה. אבל, בואו נחזור לשיקולי יסוד ונראה מה באמת קרה. אין הקבלה גזורה בין רצח ערים לרצח יהודים. חיי אדם באשר הוא קדושים ורצח הוא רצח. אבל, הערבים מבצעים את הטרור מכיוון שאין להם מוצא אחר בעוד אנחנו עם כובש ומתנחל שנושאים על גבינו אשמה קדומה יסודית. תולדות וחטא קדמון שגורם להגברת ההתנגבלות לערבים.

אך העם בקריאתו לרצח ערבים בסך הכול מתאים את עצמו לקריאת הקרב של מנהיגיו, ושל תקשורת אשר מסיתה בגלוי ובצורה שיטתית להרג ערבים. אדם פשוט שרואה כל יום חזיונות רצח יהודים מסיק מהם שכל הערבים הם אויביו והוא מרגיש מותקף ומאויים.

דברים אינם קורים כך סתם באוויר, יש להם יד מכוונת הקוראת לפריקת כל עול וכל שיקול הגיוני. מה חבל, שראש ממשלתנו מחזיר אותנו לימים קודרים בהם משתולל יצר נקם לא מרוסן, במקום להביא אותנו למחוז חפצנו – השלום.

ישי באור, שער העמקים

ספורט

בעריכת: ניסן פרידמן

באר־שבע נתנה ולקחה

לפני שבוע הישוותה הפועל ת"א מול באר־שבע בדקה ה־90 ואיפשרה לבני יהודה להישאר במקום הראשון ואילו הפעם הישוותה באר־שבע מול בני יהודה בדקה האחרונה ואיפשרה למכבי ת"א, שנטלה תשע נקודות תוך שבוע, להעפיל לפיסגה. הפועל ת"א כבר שניה בטבלה ורק 4 נקודות מפרידות בין מכבי ת"א לבין האלופה (במקום השביעי) שחזרה לנצח

סיכום משחקי השבת
מאת משה קשמן

במחזור הקודם ובדקה האחרונה הישוותה הפועל ת"א בביתה מול הפועל באר־שבע (1:1) ואיפשרה לבני יהודה להמשיך ולהחזיק בפיסגה הבגה, חלף רק שבוע ובאר־שבע היתה זו שהישוותה בדקה ה־90, בביתה מול בני יהודה ובכך הורידה את הזהובים מהמקום הראשון וגם איפשרה למכבי ת"א שנטלה תשע נקודות תוך שבוע להעפיל למקום הראשון, שם ביקרו המכבים לאחרונה במחזור ה־4 של עונת 93־94.

מעניין כי ראשון לציון שנוצחה ע"י המכבים מעולם לא כבשה בליגה את שער מכבי ת"א (ששמה הראשון בשנת 1906 היה ...ראשון לציון) ולא ניצחה בארבעה משחקים רצופים, במהלכם היא הבקיעה שער אחד בלבד.

אגב, בני יהודה ובאר־שבע סיימו בתיקו לאר הפסקה ארוכה (8 משחקי ליגה ללא תיקו) והשכונה טרם נוצחה בעונה זו במשחק חוץ. לבני יהודה שלושה משחקים ללא נצחון ולבאר־שבע חמישה משחקים ללא הפסד.

קבוצת הפועל ת"א שלא נוצחה בארבעה משחקים רצופים, חזרה עם נצחון גדול מאשדוד (0:3) ושיפסה מהמקום החמישי לשני.

אשדוד ספגה שלישיה שלישית ברציפות ומעולם לא ניצחה את הפועל ת"א.

האלופה, מכבי חיפה התאוששה וניצחה את הפועל פ"ת ושיפסה מהמקום העשירי לשביעי בטבלה, כאשר היא מפגרת כעת רק בארבע נקודות ממכבי ת"א. חמש שנים לא ניצחה הפועל פ"ת בחיפה ובשבעה מפגשים אחרונים בליגה לא נוצחה מכבי חיפה ע"י הפועל פ"ת.

בית"ר ירושלים שתארח את מכבי ת"א במחזור הקרוב, ניצחה בפ"ת את מכבי המקומית בשיעור 0:1, לאחר הפסקה של עשר שנים (אז, 0:1 משערו של אורי מלמיליאן) והכובש, מאיר מליקה, אשתקד שחקנה של מכבי ת"א שמעניין לראות הם יורכב מולה בשבת. לירושלים 4 נצחונות רצופים ו־5 משחקים ללא הפסד ומכבי פ"ת שלא ניצחה בשבעה משחקים רצופים ירדה עד למקום ה־14.

לאחר חצי שנה נוצחה פ"ת באם המושבות, שם היא עדיין לא ניצחה בעונה זו.

הפועל צפרירים חולון שלא ניצחה מעולם בנתניה, באה לשם עם המנג'ר החדש, הנתנייתי לשעבר, מוטל'ה שפיגלר, הוליכה 0:1, אך כוחה לא עמד לה והיא נוצחה שוב וירדה למקום ה־15, לא לפני ששוקבה, חיים גולדברג הורחק בפעם השניה בעונה זו.

נתניה היא היחידה שכל משחקיה בעונה זו הוכרעו והיא עדיין ללא תוצאת תיקו.

הפועל בית־שאן ומכבי הרצליה שספגו לפני שבוע בסיטונות, כמעט שהפתיעו הפעם: בית־שאן הוליכה עד לדקה ה־85 כאשר בית"ר ת"א הצליחה להשוות והרצליה הוליכה עד לדקה ה־87, כשהפועל חיפה הצליחה להשוות.

אכן, המבקיעות של המחזור השביעי הסתפקו הפעם בשער חוץ יחיד. לירושלים הספיק השער להשיג נצחון ולהפועל חיפה לנקודה. הרצליה לא ניצחה בארבעה משחקים רצופים, אך עדיין לא נוצחה במסגרת הליגה הלאומית ע"י הפועל חיפה.

15 מתוך 7 שערי המחזור ה־8 הובקעו ע"י שחקנים זרים וחמש קבוצות כבשו שלישיות, כולל השלשה של גרסימייץ' מבני יהודה, שעשה זאת בעקבות שלשת הפתיחה של בגלייבטר. הפעם, הובקעו במהלך המחצית השניה 15 שערים.

אלון חזן ומכבי חיפה חזרו לנצח

הליגה הלאומית — עונת 1994/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. מכבי תל־אביב	8	5	1	2	7—15	8	16
2. הפועל תל־אביב	8	4	3	1	10—16	6	15
3. בני־יהודה ת"א	8	4	3	1	9—15	6	15
4. בית"ר ירושלים	8	4	2	2	7—14	7	14
5. הפועל באר־שבע	8	3	4	1	11—16	5	13
6. הפועל פתח־תקוה	8	4	1	3	13—13	0	13
7. מכבי חיפה	8	3	3	2	12—15	3	12
8. ראשון לציון	8	3	2	3	8—10	2	11
9. בית"ר תל־אביב	8	3	2	3	11—9	−2	11
10. מכבי עירוני אשדוד	8	3	1	4	13—10	−3	10
11. מכבי נתניה	8	3	0	5	18—13	−5	9
12. הפועל בית־שאן	8	2	3	3	14—7	−7	9
13. הפועל חיפה	8	2	1	5	13—14	1	7
14. מכבי פתח־תקוה	8	1	4	3	13—10	−3	7
15. צפרירים חולון	8	2	1	5	18—12	−6	7
16. מכבי הרצליה	8	1	3	4	19—8	−11	6

הליגה הארצית — עונת 1994/95

קבוצה	מש.	נצ.	תיקו	הפס.	שערים	הפרש	נק.
1. הפועל כפר־סבא	7	4	2	1	9—15	6	14
2. מכבי יפו	7	4	2	1	5—10	5	14
3. הכח רמת־גן	7	3	2	2	8—14	6	11
4. מכבי קרית גת	7	3	2	2	12—16	4	11
5. הפועל חדרה	7	4	2	2	9—12	3	11
6. מכבי יבנה	7	3	2	2	8—10	2	11
7. הפועל לוד	7	3	1	3	12—11	−1	10
8. הפועל אשקלון	7	3	1	3	13—11	−2	10
9. הפועל ירושלים	7	2	3	2	10—15	5	9
10. הפועל אשדוד	7	2	3	2	11—11	0	9
11. הפועל טייבה	7	1	5	1	8—8	0	8
12. הפועל רמת־גן	7	2	2	3	11—7	−4	8
13. שמשון תל־אביב	7	1	4	2	9—6	−3	7
14. הפועל בת־ים	7	1	3	3	10—7	−3	6
15. ס.ב. נס־ציונה	7	1	2	4	12—4	−8	5
16. הפועל ק. שמונה	7	1	2	4	16—6	−10	5

השבוע האירופי יוצא לדר[ך]

הפועל ת"א עומדת להשלים נצחון כפול על ברנו הצ'כית, ה[...] ירושלים תנסה לשמור על יתרונה בהר הגעש הספרדי ומכב[י] ראשון לציון תשחק באתונה למען הפרוטוקול

כדורסל

השבוע האירופי יפתח הערב בשלושה משחקים, אחד בארץ ושניים מעבר לים.

הפועל ת"א תשלים בכל הנראה נצחון כפול על הקבוצה הצ'כית ברנו ותזכה בכרטיס הכניסה לבית רבע הגמר של גביע אירופה למחזיקות גביע.

חרף המצוקה הכספית, מצויים חניכיו של צביקה שרף בכושר טוב ואת זה ראינו ביום ראשון, כאשר הם הביסו ללא קושי במשחק חוץ את מכבי ר"ג.

הפועל ת"א לא התקשתה לגבור בשבוע שעבר על ברנו באולמה צר המידות ולמעשה, משחק הערב הוא למען הפרוטוקול בלבד.

הפועל ירושלים תתמודד בספרד מול סאוגרס. הירושלמים ניצחו ב[...] הראשון בהפרש של 9 נקודות וספ[ק] אם הפרש זה יספיק להם בהר ה[געש] הספרדי.

אולם, צריך לזכור, כי הקבוצה הבירה מצויה בכושר מעולה והיא ב[...] מסוגלת לכפות משחק שקול על ידי[...] הרבה מאוד יהיה תלוי ברקות הפ[...] אם שחקני עיר הבירה יצליחו לה[...] קצב משחק מבוקר ולהוציא את הספ[רדים] משיווי משקלם, בהחלט יכול לה[...] משחק שקול עד לשריקת הסיום.

מכבי ראשון לציון תתמודד ב[...] מול פאניוניוס, במשחק שהוא למעש[ה] ערך ספורטיבי, שכן הקבוצה מעיר הובסה במשחקה הראשון בביתה שהערב היא רק תנסה לשקם במע[...] כבודה הרמוס.

מארסיי וניוקאסל בסכנת הדח[ה]

גביע אופ"א

שלוש קבוצות צמרת אירופיות ינסו הערב למנוע את הדחתן מגביע אופ"א. שלושתן נקלעו למצב מביך לפני משחקי הגומלין.

מארסיי, קבוצת הפאר השחקת בליגה השניה בצרפת בעקבות פרשת שוחד, מקווה לשמור על המוניטין שלה ביבשת ע"י עליה לשלב הבא. שני הפסדי ליגה רצופים וההפסד לסיון משווייץ 2:0 במשחק הראשון, מצביעים על נסיגה ביכולת של מארסיי. אולם לצרפתים ניסיון עדיף ויתרון ביתי, שעשויים לסייע להם לסגור את פיגור שני השערים.

ניוקאסל, הצועדת בראש הליגה האנגלית, ניצחה, אמנם, את אתלטיק בילבאו 2:3, אולם היתרון שלה רחוק ושביר. ההכרעה עוברת לחבל הבסקים וניוקאסל, ללא החלוץ הפצוע אנדי קול, תצטרך למצוא טאקטיקה מיוחדת כדי לעבור בהצלחה את הר הגעש בבי[...]

דפורטיבו להקורוניה, שהודחה ו[...] מפסגת הליגה הספרדית, גוררת 2:0 מהמשחק מול טירול אינסברו[ק] זאת, בבטו וקוסטו־טוב יוכלו לנצ[ל] הביתיות כדי להפוך הקערה על־פי[ה].

הקבוצות האיטלקיות מועמדות, ככולן, לעלות לשלב הבא. יובנטוס את מרטימו מפורטוגל ביתרון 1:[...] גם פארמה, שתתמודד עם שטוקהולם.

לאציו תארח את טרלבורג הש[...] (1:1) במשחק הראשון בשוודיה סיכויים עדיפים וכך גם באנפלי[...] באווישטה מפורטוגל.

יוון תארח בשנת 98 את אליפות העולם

כדורסל

יוון גברה על יוגוסלאוויה בקר[ב] הזכות לארח את אליפות ה[עולם] בכדורסל בשנת 98.

במאבק על זכות האירוח של א[ליפות] העולם לנשים באותה שנה גברה ג[ם] על פולין חבתה בזכות האירוח.

יוגוסלאוויה היתה אמורה לארח את אליפות העולם האחרונה שנערכה ב[...] אולם, בגלל מלחמת האזרחים שפרצה ובגלל הסנקציות שהטיל האו"ם על סרביה ומונטנגרו, המרכיבות את הרפובליקה הפדרלית של יוגוסלביה הועברה זכות האירוח לידי הקנדים.

הסיניות כבשו את מרתון בייג'ינג

הסיניות זכו בשלושת המקומות הראשונים במרתון של בייג'ינג.

בין הזוכות, שתי שיאניות העולם בריצות הארוכות וונג ג'ונקסיה שהוכתרה כמנצחת עם תוצאה של 2:31.11 שעות וקיו יונקסיה שדורגה שלישית בתוצאה של 2:32.01 שעות. שניה סיימה פאן ג'ינהונג שקבעה 2:31.20 שעות.

קובה זכתה באליפות העולם

כדורעף נשים

נבחרת הכדורעף של קובה זכתה באליפות העולם לנשים, לאחר שניצחה במשחק הגמר בסאו־פאולו את ברזיל המארחת 3:0 (2:15, 10:15, 5:15).

רוסיה תפסה את המקום השלישי, בנצחון על דרום קוריאה 1:3 (16:14, 11:15, 6:15, 9:15).

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
אזהה – דיזנגוף 165 – 5224717
אפרסמון – יהודה הלוי 110 – 5613010
בן־יהודה – בן־יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופרפארם – איינשטיין 40, רמת־אביב – 6413730 (עד 24.00)
ירושלים
ארנונה – לייב יפה 9 – 731901
חיפה
דרך הים – דרך הים 209 – 371472
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – ההסתדרות 21 – 9343395
רמת־גן – בני־ברק
פינצי – חיבת ציון 43 – 6182821
בת־ים – חולון
מוזר – תחיבה רייק 20 בת־ים – 583360
אהרון – הופיין 52, חולון – 889153

טיפול נמרץ לב

- לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
- שה"ל – 03־5625555
- נטל"י – 177-022-4224, 03־5757788

ניידת טיפול נמרץ

- אשדוד 08־551333
- בית־שאן 06־587223
- בת־ים 03־5511111
- הרצליה 09־541333
- חדרה 06־322333
- חיפה 04־512233/4
- טבריה 06־790111
- ירושלים 02־523133
- כפר־סבא 09־33222
- כרמיאל 04־988555
- מגדל העמק 06־540062
- מעלות 04־979333
- נהריה 04־823333
- נצרת 06־573335
- נתניה 09־623333
- עכו 04־912333
- עפולה 06־593334
- פתח־תקוה 03־9311111
- קראון 03־344442
- קרית־ביאליק 04־761062
- קרית־שמונה 06־944333
- ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
- רחובות 08־451333
- שדרות 051־897074
- תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
- דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
- טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.
- טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב, עד חצות (כולל סוף־שבוע). 03־5436696.
- תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03־452173; יהודה המכבי, איתורית 03־5449911, בני 4318.

יפו: יפת 99, 09.00־13.00, 16.00־02.00, טל' 864256.
גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איתורית 5193193 בני 3743.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767.
בי"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 08.00־16.00, ד' 08.00־19.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

- סיוע לקרבנות אונס: ת"א (24 שעות) 234819־03. י־ם 02־514455. חיפה 04־382611. אילת 059־31977.
- ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133; טל' 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
- מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30־12.00, 16.00־19.00, טל' 057־74907.
- אור ארזים – למען נפגעי אלימות שוטרים התעמרות, מתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
- נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 9־16, 03־231675, 03־235922.
- מכורים אנונימיים (אנ.אי"), סיוע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03־5131046
- זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572.
- האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
- האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036.

תחבורה

- קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444.
- "אגד" – טל': 03־5375555
- ובני נחיות בכוסים. תקליט: 03־9731111
- מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
- רכבת ומבני נסיעה ותעריפים באמצעות "שלנבר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200.

עזרה רפואית ונפשית

- ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א [...]61111 לילדים ולנוער 03־6961113, י־ם [...]610303 בזוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3 בזוסית 04־672223. נתניה 09־[...]625110 בזוסית 09־828755. ב"ש 07־281128, 07־275871. סניף הגליל 06־9988410. חדרה 09־974555. 06־346789, 06־343269.
- הבדכו להתנדבות בישראל, [...]18144 לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
- מגן, יעוץ למשפחות נפגעות [...] 09.00־14.00, 03־829970.
- אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03־5400672, 03.
- יד ביד, ארון קסבת לילדים [...] ש'. 03־226027, 04־229488, 02־243358, אילת 09־76366 [...] 24 עד 17.
- "ארון קסבת" לנוער ולהורים [...] 6728697, 6734752, [...] 8.00־13.00, 19.00.
- "אל־סם" – רח' פקיעין [...] 20.00. טל. 5463587, 54620276, [...]02, 02־663828.
- הווער למלחמה באיידס, מידע [...] 03־614576, 03־566380, ת.ד. [...]53602
- אל, אלימות כלפי ילדים [...] 08.00 עד 22.00, 03־261070
- "הקו הלבן", ארון קסבת [...] וקרובים. 03־292797. ימי א', ג', ה' [...] 23.30
- קופת־חולים – מוקד מידע רפואי [...] 20.00, ו': 08.00־15.00. טל' [...]433380
- מד"א – שירות רופאים לביקורי בית [...] מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00 [...]
- חדר מיון פרטי (תרה, מד"א, קופות [...]) (ליד ביתן) ת"א, 499978.
- אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה [...] 03־319845, 03־202951, 03־319281.
- אלכוהוליזם (24 שעות) 03־721161
- אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים [...] 02־830092, 02־630524
- "קבב לקשיש", א.נ.ל. [...]99089, 09.00־14.00
- ארון קסבת לגיל המבוגר [...] ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
- נשים במצוקה. קו ארום [...]505720
- ארגון הורים ארצי, ארון קסבת [...] 24 שעות ביממה. 03־621515.
- "יד שרה" – שיקום החולה. י־ם [...] ת"א 03־812504, חיפה 04־381704.
- "תהל'ה" – תמיכה בהורים [...] הומוסקסואלים: טל'. 09־587779.
- תמיכה נפשית לחולי סרטן. [...]05316

גרנוקרטים ונסיכים

(סוף מעמוד 7)

כפי שמשקיפים מערביים מצפים בתקווה, למשוך ידה מהם. הדגם שלהם כאן היא טאיוון, והנכסים המשותפים האדירים של מפלגתה השלטת, קואומינטאנג.

כשדנג ימות, עשויה אליטה זו לנסות להשיג יותר כוח; ז'ו ישען אולי לפטרונות עליהם. גם אחרים יתחרו על השפעה, במיוחד בני דורו של דנג החיים עדיין. צ'ן הקשיש הבטיח לפרוש מעבודתו רק עם מותו. בו יבו, ואן לי (המקורב עתה אל דנג) ויאנג שאנגקון (שהיה בעבר) הם גרנוקרטים ושליטים זקנים), אבל הם עוד לא נועלים את נעלי־הבית.

עם שפע ממליכי־המלכים והנסיכים שלה, המפלגה הקומוניסטית שסועת־סיעות כמעט כמו זו שירש דנג ב־1978. דרוש יהיה בוודאי אדם חזק כדנג כדי לדחוף את סין אל שלב הרפורמה הבא; אבל אין כזה במצא.

תגובה

נכון, דרוש שינוי

כדגם שמציע גיסין, כל בית־ספר ינציח את עצמו ויממש איזה "אני מאמין" מקומי, פנימי, חינוכי. זה מתאים לתפיסות המשתנות של החברה שלנו, מחברה בעלת מודעות ואחריות קולקטיבית לחברה אינדיווידואליסטית

מאת רחל עזוז

אמרו של קובי גיסין "הכשרת מורים או הכשלת מורים", ("חינוך אחר", 18.10) מעלה, לדעתי, נושא חשוב ביותר כיום במערכת החינוך, אך כשמו הבוטה, נראה שהוא נכתב פחות מן הלב ויותר אל הרייטינג, ובהוראה, ידידי, רק לב ותבונה הם השילוב הנכון.

אני רוצה להתייחס לחלק המאמר הדן בהכשרת מורים בסמינרים. אינני יודעת על התהליך המדויק המתקיים באוניברסיטאות, אך מזה חמש־עשרה שנים אני מכשירה מורים במכללת לוינסקי בתל־אביב (בתקופה הטרום־אקדמית ולאחריה), כך שתחום ההכשרה בסמינר מוכר לי היטב.

ובכן, לגבי הצעתו של גיסין כי המורה יוצמד לביה"ס ושם יקבל את עיקר הכשרתו, הרי ענין זה מתקיים אצלנו כל הזמן ובמוסדות אחרים להכשרת מורים. כבר בשנת הלימודים הראשונה של המתכשר להוראה, נכנס הלומד לביה"ס ובהנחיית מורה מאמן מצוות ביה"ס ובתיאום מלא עם המדריך הפדגוגי מהמכללה, שהוא מורה אקדמי בעל תואר שני לפחות, פועל הסטודנט בתחומי הכיתה, כאשר התחלת עבודתו היא מינורית עד לנתינת שיעור ויחידת לימוד שלימה כבר בשנה א'. במערכת הלימודים של כל סטודנט במכללה שלנו, רבע מתוכנית הלימודים שלו, במהלך שלוש שנות הכשרתו היא ההתנסות בביה"ס.

התואר האקדמי שניתן לבוגר המוסד להכשרת מורים, ניתן לו רק אחרי שקיבל את ההסמכה להוראה לתואר מורה בכיר מוסמך – כלומר, הלומד חייב להוכיח יכולת בתחום ההוראה, לעמוד בכל הדרישות המתאימות לתפקידו כמורה, ורק אחר־כך יהיה רשאי להשלים לימודיו לתואר אקדמי. מכאן: יכולת ההוראה וההרגשים עליה הם העיקר.

הרעיון של מעקב אחרי המורה הצעיר, הוא רעיון שממומש מזה כמה שנים אצלנו במכללה והוא "פרויקט הליווי", שמשמש כמוקד תמיכה וייעוץ למורים החדשים.

אני מסכימה שבתהליך האקדמיזציה הפסדנו כמה מורים טובים בשטח, שיכולים לשמש דוגמא ואינם נושאים תואר אקדמי כלשהו, אבל הרווחנו אוכלוסיית לומדים ברמה גבוהה יותר (עדיין לא מספיקה).

אני מצטרפת בכל לב לרעיון הבסיסי המוצע במאמרו של גיסין, כי יש לבדוק מחדש את דרך הכשרת המורה, אך הדגם המוצע, שהוא למעשה הדגם של השוליה והחונך מקובל עלי רק בחלקו.

נכון, שבפועל קיימת השפעה חזקה מאוד של השדה (ביה"ס) על המורה החדש המצטרף להוראה. כדגם שמציע גיסין, כל בית־ספר, למעשה, ינציח את עצמו ויממש איזה "אני מאמין" מקומי, פנימי, חינוכי. זה מתאים היום לתפיסות המשתנות של החברה שלנו, מחברה בעלת מודעות ואחריות קולקטיבית לחברה אינדיווידואליסטית, וזוהי כבר שאלה פילוסופית־ערכית, בדבר הערכים שיש להנחיל וכו', שאכן כדאי לשאול אותה מדי פעם.

בעיה נוספת העולה מתוך הדגם הזה, ויסלח לי גיסין על חשיבתי המימסדית, אך מי יהיה זה שיבחר את המורה המאמן הראוי. מתוך המאמר הבנתי שוותק ורצון טוב הם הבסיס למורה מאמן – זה בסיס נפלא, הכרחי, אך בוודאי לא מספיק.

כמו כן, לא הבנתי מה עומד מאחורי רעיון שונות התלמידים, כפי שהוצג במאמר. כיצד "הכשרת מורים, הצמודה לבית־ספר ספציפי, עם אוכלוסיית תלמידים ספציפית וידועה מראש על בעיותיה וציפיותיה – רק הכשרת מורים כזאת יכולה להכין סטודנטים להוראה..." האם לפי ההצעה הזאת, מורה שלמד בכרמל, למשל, והכיר אוכלוסיית לומדים "כרמלית", יהיה מומחה לסוג כזה של לומדים מכאן ואילך וזהו ביתו לעולמי עולמים?

מה שעולה מתוך המאמר, ולכך אני מסכימה בכל לב, שדרוש איזשהו שינוי בדגם הכשרת המורים. השינוי נחוץ מפני שהיום יש לנו מציאות חברתית של לומד אחר בעל מערכת צרכים שונה; מוקף בגירויים אחרים, חלקם נובעים מקיומן של טכנולוגיות משתנות, אך לא רק בגללן, מתוך הסתכלות בשדה, ובעיקר בשדה ולא רק מתיאוריות, נראה שצומחת דמות ילד־לומד קצת שונה, ילד שבהתפתחותו הביולוגית־רגשית מקיים את כל התורות הישנות, אך משהו השתנה בתובנות שלו, ואליהן צריך לפנות ואותן צריך ללמוד לקרוא מחדש.

זוהי, לדעתי, אחת הבעיות המרכזיות שלנו כמכשירי מורים. לאיזה סוג בני־אדם אנחנו פונים. מה אנחנו רוצים מהם, מה אנחנו מסוגלים לתת להם, וכיצד אנחנו יכולים לעזור להם לממש את יכולתם וכישוריהם כתורמים לחברה ולעצמם בעתיד.

אם נמצא את התשובה הנאותה לכך, נוכל לדעת מהי דרך ההכשרה המתאימה ביותר לאלה שרוצים להיות שותפים בתהליך הארוך ולפעמים מייגע של ללמד – לחנך אדם.

דרושה תפיסה חינוכית ברורה

מאת ח'אלד אבו־עסבה

כתבה של יעל פישביין "40 אחוז מהילדים הערבים מפסיקים ללמוד בסוף כיתה ח'" ("חינוך אחר", 13.9.94) לא הפתיעה אותי, כפי שבוודאי לא הפתיעה אנשים אחרים הקרובים למערכת החינוך הערבית. גם לא נפגעתי מתוכן הכתבה. ההפך הוא הנכון: שמחתי מאוד לקרוא את הכתבה, לא בשל תוכנה המצביע על כישלון מתמיד של המערכת ושל כל אלה שלהם קשר עם המערכת הזו, החל מהדרג הגבוה ביותר ועד לדרג הנמוך ביותר; שמחתי לקרוא את הכתבה משום שהיא מתייחסת לנושא ומעלה אותו לסדר היום הציבורי, וכך לדעתי תרומתה העיקרית.

עם זאת, ברצוני להעלות ולהבהיר מספר נקודות לגבי תוכן הכתבה. אינני חולק על דעתו של יועץ שר החינוך למגזר הערבי, שאחד הגורמים לבעיית הנשירה הגדולה הוא המצב הכלכלי הרעוע במגזר הערבי. יש לציין כי לפי המחקרים אין זה הגורם הראשי לנשירה המרובה מביה"ס הערבי. הגורם הראשי הוא ההישגים הנמוכים של רוב התלמידים בתוך המערכת, בהיותה מערכת הישגית הדוגלת במצויינות ומקפחת את הבינוניים והתת־משיגים.

הישגי התנועה האיסלמית

אולם אני חולק עליו לגבי הגורם השני לדבריו המובא בכתבה, והוא בהצגתה של התנועה האיסלמית כגורם מעכב באחוזי הלמידה, ובמיוחד לגבי בנות. לדעתי, אין הדבר כך, היות והתנועה האיסלמית אינה מבחינה בין לימודי בנים ובנות, במיוחד כאשר מדובר בגילאי ביה"ס התיכון. אום אל־פחם היא דוגמה טובה: אחוז הנשירה של הבנים עולה על אחוז הנשירה של הבנות בשכבות הגיל המקבילות.

אינני חסיד של התנועה האיסלמית ואינני בא ללמד עליה סנגוריה, אך העובדות מצביעות על מפעלים חינוכיים חשובים שעשתה התנועה האיסלמית בישובים שבניהולה בתחומים שהמדינה כשלה במתן השירות, כמו בכל מה שקשור לחינוך בגיל הרך (טרום חובה). אם תנועה זו תצליח לדרבן את משרד החינוך לתת שירות, אזי הדבר יחשב רק לחיוב.

בכתבה מובאת סקירה לגבי השקעות משרד החינוך והתרבות במערכת החינוך הערבית. לדעתי, השקעות אלה מוצדקות ומבורכות ויש לעודד המשך מדיניות זו, לאחר תקופה ארוכה של קיפוח ואפליה. ואולם, תשומות אלה המושקעות במערכת מחייבות בחינה זהירה לגבי מידתן וכיווניהן של התפוקות הנובעות מהן.

כידוע, אין בהכרח מתאם חיובי בין תשומות ותפוקות, במיוחד כאשר יש קשר רופף בין התשומות לבין הבעיות המרכזיות, או שאין הן בנויות על תפיסה חינוכית כוללת. יש למצוא את הדרך לטפל בבעיות ולא בסימפטומים.

גורמים פיסיים

אני מודה ומתוודה שמרגיזה אותי העובדה, שהחינוך הערבי עדיין מטופל במושגים של בינוי, ציוד, ובעלי תפקידים למיניהם – נושאים חשובים כשלעצמם, שיש לברך על הטיפול בהם ולעודד את המשכו. מה שמרגיז הוא שגם כאשר דנים בבעיה חינוכית המחייבת טיפול חינוכי, שוב מטים את הדיון, אם במתכוון ואם מתוך הרגל, ומתייחסים לגורמים הפיזיים, כאילו שהם ורק הם הגורמים שבשורש הבעיה.

אנו נמצאים כיום בעידן המחייב את החינוך הערבי לעלות לדרגה חדשה על־מנת שימשיך לשרוד ולהניב פירות בהתאם למצופה ממנו בעידן זה; אחרת חינוך זה יקרוס וימשיך לתפקד בצורה קלוקלת כפי שהוא מתפקד כיום, עם תפוקות דומות והישגים מבישים (ראה: מבחני המשוב, אחוז מקבלי תעודת בגרות, אחוזי סטודנטים, אחוזי למידה וכו').

ואם דיון חינוכי הוא בפנינו (כפי שהדבר אומנם כך בבעיית הנשירה), אזי יש לדון בפתרונות חינוכיים שיתבססו על אוריינטציה חינוכית מתאימה. הדבר מחייב את משרד החינוך, הרשויות המקומיות הערביות ואנשי החינוך הערבי לדיון חינוכי רציני, שבסופו יש להתוות דרך הבנויה על קונספציה חינוכית ברורה וישימה לעניין הנשירה, ויש להתחיל בכך שעה אחת קודם פן נאחר את המאוחר.

חאלד אבו־עסבה הוא עמית בבית הספר למנהיגות חינוכית בירושלים

חינוך אחר
בהוצאת "דבר" והמח' לחינוך בהסתדרות
ISSN 0793-2138
המערכת: מירי עשות, דויד פאיאנס, יעל פישביין, שלמה צדוק, יצחק שפירא
כתובות המערכת:
"דבר": רח' שינקין 45, תל־אביב, טל: 03-5286141, פקס: 03-294783
המחלקה לחינוך, המרכז לתרבות ולחינוך, בית הנהגת ההסתדרות, רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב, טל: 03-6921497, פקס: 03-6950382

תוכנית חדשנית לצמצום האלימות בבתי ספר

מאת אורי שרון

אפשר לצמצם את ממדי האלימות בקרב נערים באמצעות השמעת סיפורים וצפיה בסרטים שעוסקים באלימות. זוהי מסקנתה של רחל נחשול, סטודנטית לתואר שני בחוג לחינוך בבית הספר לחינוך באוניברסיטת חיפה.

במסגרת עבודת הגמר שלה ערכה נחשול מחקר בקרב 104 תלמידים עם דפוסי התנהגות אלימים, הלומדים בשלוש חטיבות ביניים בחינוך המיוחד בחיפה. המחקר עסק בתוקפנות של התלמידים, שהגיעו לחינוך המיוחד עקב עוובה רגשית וחברתית. הם באו לבית הספר כשהם נושאים עימם מטען של חוויות כישלון מהעבר, עם מחסור ברפוסי ריסון עצמי ועם דפוסי חיקוי של מודלים תוקפניים.

מטרת המחקר, שכלל 15 פגישות שבועיות, היתה לברר את יעילותה של התוכנית הטיפולית ואת השפעתה על התנהגות אלימה של משתתפי התוכנית אל מול קבוצת ביקורת. התוכנית עסקה באלימות הבין־אישית במשפחה, בחברה, בכיתה וכו'.

בחירת הנושא באה לאחר שמורים באחד מבתי הספר לחינוך מיוחד בחיפה הצביעו בפני החוקרת על אלימות ותוקפנות כבעיה מרכזית של תלמידיהם, והודו כי אינם מסוגלים להתמודד עם הבעיה. לקראת הפגישות נבחרו בקפידה סיפורים וסרטים שהציגו התנהגות תוקפנית וספיחיה. מדובר בספרים כמו "אורי", "האי ברחוב הציפורים", "האליפים" וסרטים כמו "המולה־זועם", "מאדי", "שכנים", "יותר בלי סודות", "דיקטור" ו"החלטתו של הנרי".

ממצאי המחקר הראו שלתוכנית הטיפולית היתה השפעה חיובית על התנהגותם האלימה של התלמידים: הם החצינו פחות את התנהגותם, נתגלו פחות בעיות ביחסים הבין־אישיים וגם היו פחות ביטויים של התנהגות ילדותית ובלתי בשלה. בעיקר חלה ירידה בהסתגרותם ובמופנמותם.

כל אלה גרמו, להערכת החוקרת, בעקבות תהליכים של הורכבות ושל פיתוח הבנה טובה יותר של האחרים, וזאת תוך כדי פיתוח מנגנוני ביקורת עצמית ושליטה עצמית של המתבגרים. אלה תרמו לתחושה של אוטונומיה בקרב התלמידים ולהערכה עצמית. גם האווירה הפתוחה יותר שררה בכיתה תרמה לירידה באלימות.

עד כמה הצליחה התוכנית תעיד העובדה שבעבור שלא נמדדה עליה בממדי האלימות בקרב התלמידים הנסקרים, חלה עליה כזו דווקא בקרב התלמידים בקבוצת הביקורת.

נחשול: "הכיתה ובית הספר יכולים, ובמקרה של החינוך המיוחד – חייבים, לשמש 'מעבדה' לטיפול ברפוסי התנהגות אלימה. היכולת להשפיע על התנהגותם של ילדים המגלים לעיתים תכופות התנהגות אלימה – ובדרך כלל מתנגדים לטיפול – מרמזת על סיכויי הצלחה כשיטה זו גם בקרב אוכלוסיות בעייתיות פחות, וביכולתה של השיטה לתרום רבות לצמצום האלימות – כמטרה מרכזית של החינוך בישראל".

רגע של אמת

ה"משכל" – לטובת מי? ד"ר סורל קהאן מבית־הספר לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים, בראיון ל"קול־ישראל": "לאשכנזים תושבי המרכז, ילדים להורים משכילים, יש ממוצע מנת־המשכל הגבוה ביותר, בשעה שלעדות־המזרח מעדיה־השרות יש הממוצע הנמוך באוכלוסיה." ד"ר קהאן הדגיש, כי הציונים מושפעים גם מגורמים סביבתיים.

ח"כ סילבן שלום אמר באותו שידור, כי בישראל יש עילית המחזיקה בעמדות־המפתח בכל תחומי החיים ומנסה לשמר את מעמדה. ("דבר", 25.10.94)

מתירנות ואלימות. ד"ר מירטה פורמן על אלימות־ילדים: "בריכוז (גנן) או בשיעורים מסבירים למה האלימות רעה. בעצם, מוריעים על הנורמות ועל דרכי התנהגות רצויות. הילדים מפרשים את הנורמות האלה כהצעות, שאפשר לקבל אותן ואפשר לא. זה מרכיב של החופש. הגננת אמרה משהו – בסדר, אפשר לעקוף אותה... יש פה ביטול עצמי של סמכות הגננות והמורות... יש חרדה עצומה שהפעלת סמכות תשבור את הילד... לא רק שהאידיאלים החינוכיים והשיטות של השנים האחרונות לא מוכיחים את עצמם, הם מטילים על הילד משימה בלתי־אפשרית. מטילים עליו לבחור לעצמו עקרונות התנהגות, כאילו הוא יוצק יסודות של תרבות, כאילו הוא ממציא את החברה. אי אפשר לדרוש מילד שיבריע בכל מצב ומצב. במקום לבחור, הוא יוצר לו עולם מגונתק. זה מה שקורה כשחבורות ילדים קובעות לעצמה את הכללים. אלה הם כללים של כוח." (מוסף "הארץ", 21.10.94)

שטיפת שלום. "מדוע אסור לזבולון המר לשטוף את מוחם של התלמידים בתוכנית לימודים שבה 'ערכים יהודיים' ואילו לאמנון רובינשטיין מותר לשטוף את מוחם ב'תוכנית שלום'? ומה יעשו אם ייכשל תהליך השלום – יבטלו את תוכנית הלימודים החדשה?... מחר יעלה שוב הליכוד לשלטון ויחבר 'מקראת אוף־שעל'. מה תאמרו אז?... היכן מחנכי־הדור שינהו את עמיתיו לשוב להומאניסטיקה הקלאסית, שיש בה הכול: דמוקרטיה, צדק ומשפט..." (מיכאל קרפין, "ידיעות אחרונות", 14.10.94)

למי שייך בית־הספר? בית הספר התיכון העירוני י"א בצפון תל־אביב, המוגדר ע"י משרד־החינוך כ"תיכון להזדמנות שנייה", מסרב לקבל תלמידים שבתעודתם לא רשום "טוב מאוד" בהתנהגות.

ד"ר יוסף לוי, מנהל מחוז תל־אביב של משרד החינוך, על תקן של שואל שאלות: "לא סביר בעיני... ומה יעשה תלמיד שהתנהגותו היא רק טובה?"

שמואל דורפמן, מנהל מינהל החינוך בעיריית תל־אביב, מכריז: "אין לעירוני י"א מדיניות, יש למינהל החינוך מדיניות... מנהל עירוני י"א יצטרך לקבל את ההוראות שלנו".

עמוס פרס, מנהל ביה"ס, עונה: "אף אחד לא יכול להגיד לי את מי לקבל ואת מי לא". (עיתון "תל־אביב", 30.9.94)

"פשוט הארטה". "מרגול (מרגלית צנעני) תופסת בעצם טרמפ על נטייה אופנתית חדשה, שרוכביה הם בני הדור השני והשלישי בעדות המזרח, שנהפכו לסניגורים נלהבים להקמתם מחדש של גיטאות מזרחיים בשמו של הקיפוח. לאחר 40 שנה שבהן האינטגרציה הופכת מובנת מאליה בתחומים רבים, יש אינטרסנטים שמעוניינים בהפרדה שרירותית בין שתי התרבויות, ויש גם מי שרואה כאן חומר דלק לאמביציות פוליטיות ואחרות... תרבות ישראלית אמורה להיות סינתזה של כל התרבויות שנאספו כאן. אבל האופנה החדשה צוברת תאוצה... יש מי שיוצר באורח מלאכותי פער עדתי מחודש – ויש גם מי שניזון ממנו." (הדה בושס, "פשוט הארטה", "ידיעות אחרונות", 12.10.94)

חינוך אחר

גיליון מספר 28
כ"ז בחשוון תשנ"ה, 1 בנובמבר 1994

"מכניסים טכנולוגיה לא נחוצה למערכת לא מוכנה ומשלמים הרבה מאוד רק כדי ליצור תסכול"

מאת יעל פישביין

תוך כ־350 מיליון שקל שתוציא מדינת ישראל על מיחשוב מערכת החינוך, רק כ־80 מיליון שקל יגיעו לתלמידים. היתר יחולק בין חברות מחשבים, חברות תוכנה, פרופסורים ודוקטורים בעלי שם מומחים לתחום, וכן מערך שלם של מורים ומדריכים שכירי החברות המסחריות.

כ־250 מיליון שקל יחולקו בין מבוגרים שיספקו למבוגרים כסף. עולם המבוגרים יהיה מרווה ומדושן עונג ועולם הילדים – תלמידים נערים – הרבה פחות.

כך טוען שמואל (מוליק) בר אשר עומד בראש חברת תלג"ד – מרכז מחשבים בחינוך – בנייר עמדה המופץ בימים אלה ברחבי מערכת החינוך. בר, חבר קיבוץ

המשך בעמוד 3

ח"כ יהלום: חשד לפעילות פוליטית במסווה "ועד הורים"

מאת שירה פאר

ח"כ שאול יהלום (מפד"ל) דורש משר החינוך והתרבות להפסיק כל קשר עם עמותת "ההתאחדות הארצית של ועדי ההורים הערבים".

לדבריו, מטרת העמותה, על פי הצהרתה לרשם העמותות, היא לייצג את ציבור ההורים הערבים כלפי המדינה, הרשויות המקומיות, רשויות החינוך, ארגוני המורים וכל אדם או גוף אחר, כולל ארגון ההורים הארצי. ואולם בין מטרותיה מופיעה מטרה נוספת: "לעודד ולסייע בהגשמת ובהשרשת התודעה הלאומית והזהות הפלסטינית והתרבות הערבית".

ח"כ יהלום טוען, כי טיפוח הזהות הפלסטינית היא בעלת משמעות מדינית־פוליטית הנוגדת את מהותה של מדינת ישראל, ולמעשה מגלה זיקה לעקרונות האמנה הפלסטינית על כל המשתמע מכך. לעומת זאת, לא נמצאה כלל בין מטרות העמותה הצהרה המחייבת אזרחות טובה ומחויבות לאומית ואזרחית כלפי מדינת ישראל.

ח"כ יהלום טוען, כי חובתו של שר החינוך והתרבות להבהיר למייסדי העמותה שמשרד החינוך והתרבות לא יכיר בכל התאגדות ולא יקיים כל מגע עם גוף המטפח את הזהות הפלסטינית על כל המשתמע מכך, ולא יראה בגוף שכזה גוף יצוגי של ועדי ההורים הערבים.

ח"כ יהלום פנה גם לרשם העמותות במשרד הפנים בדרישה לבחון את חוקיות העמותה ורישומה, וזאת נוכח מטרותיה המכוונות – במישרין או בעקיפין – לשלול את קיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי.

בגיליון זה:

על יחסי גומלין בין תלמידים, הורים ומחנכים בעל־יסודי עמוד 2

המהפכה בחינוך לא תבוא בדיבורים, אלא בשינוי אקלים עמוד 3

תגובות: דרוש שינוי ודרושה תפיסה חינוכית ברורה עמוד 4

סיפורים וסרטים כאמצעי להפחתת האלימות בבתה"ס עמוד 4

חברת הסעות תבעה ועד הורים כי לא זכתה במכרז

מאת שירה פאר

משאילתה שהגיש חבר הכנסת דוד מגע לשר החינוך אמנון רובינשטיין מתבררת קיומה של פירצה רחבה בנוגע לתקינות השימוש בכספי הורים.

חברת "ארגון טורס" מנהריה שלא זכתה ב"מכרז" (או בתהליך דמוי מכרז) להסעות־תלמידים בסכומים גדולים ביותר, הגישה תביעה משפטית נגד ועד ההורים ונגד הנהלת בית הספר המקיף "עמל". בדיון שהתקיים בבית־משפט השלום ביקשה הנהלת בית־הספר להמחק מכתב התביעה בטענה שלא היה לה חלק בניהול המכרז או בכל הקשור בהתקשרות עם מבצע ההסעות.

בשאילתה שהגיש חה"כ מגע מוזכר, כי ועד ההורים הוא ארגון וולונטרי, ואם איננו רשום כעמותה אין הוא ישות משפטית ואינו יכול להיתבע. נוצר מצב אבסורדי שהשימוש בכספי ציבור בהיקף נרחב חשוף לאפשרויות של פרוטקציה ושחיתות, ואין מי שייתבע על כך.

יש לציין, כי נציג התובעים התנגד למחיקתה של הנהלת בית הספר מכתב התביעה, והסתמך על חוזר מנכ"ל, לפיו מנהל בית הספר נחשב כחבר בוועד ההורים, ואחראי על טיולי בית הספר לכל מרכיביהם. קיימת גם האפשרות לתביעה אישית נגד חברים בוועד ההורים.

הולכים על שוויון בין המינים

מאת מירי עשות

משרד החינוך החליט להתמודד עם הנושא ומינה את סגן לעמוד בראש הפרוייקט. סגן: מערכת החינוך לא יצרה את אי השוויון, אבל היא משכפלת ומנציחה את המצב

משרד החינוך אימץ לאחרונה את ההמלצות שהוגשו לו על ידי צוות החינוך בשדולת הנשים בישראל, בתמיכת הוועדה למעמד האשה בכנסת. ביוזמתה של ח"כ דליה איציק, החליט המשרד לראות בנושא "שוויון בין המינים בחינוך" אתגר שמערכת החינוך מחויבת להתמודד עמו.

הביטוי המיידי להחלטה היה במינויה של גאולה סגן, סגנית־מנהל האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך, גם כממונה על הנושא במערכת החינוך. בסמוך למינוי אושרה גם הקצאה תקציבית.

מהי בדיוק הבעיה, ומהו האתגר?

סגן: אי שוויון בין בנים ובנות בחינוך פירושו מצב שבו מערכת החינוך, כחלק מן החברה, מנווטת את המוטיווציה והבחירה של הבנות בתחומי הלימוד וההתמחות, ובדרך זאת מצמצמת במידה משמעותית את הסיכוי שהבת הבוגרת תחרוג מן המסלול המותווה לה ותבחר בשונה מן המצופה ממנה.

אי שוויון בין בנים ובנות בחינוך משמעו מצב שבו מערכת החינוך, המופקדת על הכשרת אזרחי העתיד, אינה מצליחה להגיע למימוש משמעותי ואופטימלי של המשאב האנושי שלה. כפי שאומרת פרופ' דפנה יזרעאלי, "חינוך דיפרנציאלי על בסיס מין עולה לחברה ביוקר. הוא מונע מבנות להגיע למיצוי יכולתן ובכך גורם לאבדן הון אנושי, שהוא נכס אדיר לחברה". אי שוויון בין בנים ובנות בחינוך מקורו בחשיבה הגורסת שוני בין המינים, וזו משודרת לקהל היעד באופן סמוי וגלוי, באופן ישיר ועקיף. אי שוויון בין בנים ובנות אינו מצב שמערכת החינוך יוצרת, אלא מצב ותוצאה שהמערכת משכפלת ומנציחה אותם.

אי שוויון בין בנים ובנות צומח כתוצאה מהצטברות של "ארועים" החל מגיל הגן. "ארועים" אלו כוללים הנחות יסוד של גננות, מורים/ות ויועצים/ות לגבי יכולת, צרכים ורצונות של בנים ובנות; לגיטימציה ותמיכה סמויה לחששות של בנות להתמודד עם מקצועות כמו פיסיקה, טכנולוגיה, מתמטיקה וכדומה, והיפוכו של דבר לגבי בנים. "ארועים" אלו כוללים גם את אופן התייחסותם של מורים/ות ויועצים/ות לגבי הישגים של בנים ובנות, כפי שהם מנוסחים בהערכות תלמידים במפגשים עם הורים ובתעודות. המסרים הסמויים והגלויים שמשודרים לתלמיד/ה נמצאים גם בספרי הלימוד.

כיצד אפשר להתמודד עם המצב?

סגן: הפעולה המרכזית בשנתיים הקרובות תהיה הכשרה של האנשים הפועלים במערכת החינוך – גננות, מורים/ות, מנחים/ות, יועצים/ות, מדריכים/ות, מנהלים/ות ומפקחים/ות. הכשרה זו איננה פעולה קצרת טווח והיעד שלה איננו הכנסת עוד גוף לימודי למערכת השעות. זוהי פעולה ארוכת טווח ומתמשכת, פעולה שתוביל תהליך הדרגתי שראשיתו יצירת מודעות, רגישות והבנה של תופעת אי השוויון בין בנים ובנות בחינוך, והמשכו שינוי הדרגתי של עמדות וסטריאוטיפים, של המסרים הגלויים והסמויים המועברים על ידי מורים, יועצים ושאר סוכני השינוי המעורבים בחיי בית הספר. למשימה יירתמו יחידות רבות במערכת החינוך תוך תיאום ביניהן.

אני מסתייעת בצוות חשיבה, של חברות מומחיות לנושא משדולת הנשים ומומחיות שטיפחו את הנושא בתחום המחקר וההוראה באוניברסיטאות ובמכללות. במסגרת הזאת גובשה הצעה להשתלמות מוסדית הבנויה מ[illegible] מסלולים מודולאריים, ופרוספקט מפורט על תכני ההשתלמות נשלח לכל בית הספר.

ופעולות של ממש?

סגן: בסמינר הקיבוצים מתקיים קורס המיועד להכשיר מנחים ומנחות, שיתנו בעתיד את ההשתלמות המוסדית וכן השתלמויות דומות. הקורס נפתח לפני כשבועיים, ובנוסף לכך יתקיים קורס מדריכים בית ספריים בבית הספר לחינוך באוניברסיטת חיפה; מתוכננים קורסים בבית הספר לעובדי הוראה בכירים, בעבור צוות מוביל בית ספרי שבעקבות הכשרתו יזום הטמעת הנושא בבית ספרו; ייפתח קורס למורים במסגרת ביה"ס לחינוך באוניברסיטה העברית בירושלים; יתקיים קורס למנחי הורים שהוכשרו בעבר בסמינר הקיבוצים והפועלים כיום בתחומים שונים בפיזור גיאוגרפי משמעותי.

קבוצה זו תקבל הכשרה בנושא שוויון בין המינים ותצטרף למאגר כוח העזר לקידום הנושא במוסדות החינוך; מקראת שבה מבחר מאמרים, סקירות וכתבות בנושא, תופץ בבתי הספר ובמכללות; יינקטו פעולות לאכיפת הוראות מנכ"ל בדבר התייחסות שווה לגבר ולאשה בספרי ילדים ובספרי לימוד.

לפנינו אתגר רציני, פעולה הדורשת רגישות לקבוצות שונות באוכלוסייה המחייבת לתת את הדעת לצרכים ייחודיים של כל אחד מן המגזרים. פעולה ארוכת־טווח, שאיננה עוד נושא בתוכנית הלימודים, אלא מבט חדש על אורח החיים בבית הספר ועל מסריו.

[...]ית ספר דמוקרטי יכון רק עם שינוי סדר העדיפויות

על יחסי גומלין בין תלמידים, הורים ומורים בחינוך העל־יסודי

מאת דניאל פתר

[illegible]

בדידותו של המורה

[illegible]

חברת התלמידים

[illegible]

יותר שעות פחות כיתות

[illegible]

ההורים שותפים

[illegible]

תאורת-שטח

[illegible]

ב. יזומה ארגון והפעלה של פעילויות בתחום החינוך החברתי.

2. פגישה עם מחנכי השכבה – מספר פעמים בשנה.

3. פגישה עם ועד ההורים השכבתי – מדי שנה ובמידת הצורך.

ג. מועצת תלמידים ביתספרית

אופן הבחירה – ראשי המועצה, יו"ר וסגנים, נבחרים בבחירות כלליות על ידי כלל תלמידי ביה"ס, בעקבות מערכת בחירות רצינית והוגנת. שאר חברי המועצה הם נציגי כתות או שכבות (בבתי ספר גדולים).

1. פגישה שבועית עם חבר הנהלה, האחראי לחינוך החברתי.

א. דיווח על הנעשה בבית הספר ועל החלטות ההנהלה והמועצה הפדגוגית.

ב. העלאת סעיפים על ידי חברי המועצה בנושאים שהם עניינם של תלמידים, גם כמחליטי החלטות, גם כשותפים להחלטות וגם כמחווי דעה.

ג. דיון בדרכי עזרה לתלמידים מתקשים, הזקוקים לעזרה לימודית, חברתית ונפשית.

ד. טיפול בבעיות חריגות, פנים בית ספריות (מורים – תלמידים – הורים).

ה. דיונים על תרומת ביה"ס וסיוע לתהליך הרישום ולהצגת ביה"ס בקהילה.

2. פגישות עם ועדי־כיתות, מועצות שכבה ובמידת הצורך עם אספות כיתתיות.

3. נציגי מועצת התלמידים משתתפים ב"ועדת התקנון" ובפיקוח על מימושו בחיי יומיום.

4. מעורבות בקביעת 25 אחוז מתוכניות הלימודים (יחד עם הורים ומחנכים), הקובעת את ייחודו של ביה"ס.

5. נציגי מועצה משתתפים בישיבות "מועצה פדגוגית פתוחה" ובישיבות "הנהלה מורחבת" יחד עם נציגי הורים.

6. מועצת התלמידים מסכמת את שנת הלימודים מנקודת ראותה של חברת התלמידים ומשתתפת בישיבות הסיכום של "הנהלה המורחבת" ושל "המועצה הפדגוגית" יחד עם נציגי ההורים.

הערה: כל הוועדים ומועצות התלמידים רשאים לקיים מדי פעם ישיבות סגורות לדיונים פנימיים. חשוב שהנושאים העיקריים הדיון ימסרו למחנך או לאחראי על החינוך החברתי – על בסיס של יחסי אמון הדדי.

בפתח הדברים הצבענו על הקשיים הפנים בית־ספריים והחוץ חברתיים בהפעלתו של בית הספר כמוסד בו מתחנכים צעירים להיותם אזרחים אוטונומיים ואיכפתיים בחברה דמוקרטית

הגלגל הקודם

"ועדת בקפרץ", תרצ"ז

ליקט והביא לדפוס: יוסף יונאי

[illegible]

(הפיכת בית הספר למכונה, ביטול ערך הלימוד לשמו, קיפוח תוכנית הלימודים במקצועות שאין בהם בחינה)...

מתוך הנחה שהבחינות החיצוניות הן תופעה שלילית, הוצע לבטלן בבתי הספר השומרים על רמה הוגנת של הלימודים ושהישגיהם מניחים את הדעת (ד"ר דושקין, ד"ר אוארבך): בחינות חיצוניות לא תיערכנה איפוא אלא באותם בתי הספר אשר טרם הועלו לדרגה הדרושה. הוצע, שלשם מניעת המקריות שבקביעת הישגי הבוגר יוגבר העיקרון של בחינות בעל־פה, או בצורה יחידה של הבחינה במקצועות אחדים, או בתוספת לבחינה שבכתב – במקרים ידועים (ד"ר אוארבך, אליעזר ריגר). הובעה דעה, כי שאלות הבחינה צריכות להיות מותאמות לתלמיד הבינוני, וכי במקצועות הריאליים יש להימנע מהצגת שאלות המכוונות לכשרון ההמצאה וחריפותם השכלית של הנבחנים: אין לבחון אלא ידיעות (יצחק לוריצקי). לעומת זה הוצע, כי הבחינות תבדוקנה לא רק את ידיעותיהם של התלמידים, אלא – ובעיקר – את כושרם השכלי והתפתחותם הכללית (א. ריגר, ד"ר דושקין).

ביחס למידת החיצוניות שבבחינות התבלטו בעדויות שני כיוונים, האחד היה בדעה כי בחינה מוסמכת וראויה לשמה היא רק בחינה חיצונית, ומשום כך אין גם להביא בחשבון את הציונים הפנימיים, אלא לשם אוריינטציה למחלקת החינוך בקביעת הציונים הסופיים (יוסף בנטואיץ, ד"ר בירם); בעלי הכיוון השני הסתמכו על הביקורת הנשמעת גם בחו"ל ביחס לבחינות החיצוניות וטענו, כי התוצאות של בחינות חיצוניות הן לרוב מקריות וכי ההתחשבות עם דעת המורה, המכיר את התלמיד מתוך עבודתו היום־יומית, היא שעשויה לתקן את המעוות במידה מכרעת (ד"ר יוסף מוהליבר). מבעלי כיוון זה הציעו איפוא שגם בעיבוד השאלות ישותפו מורי המוסדות (ד"ר מוסנזון), שבמקרים ידועים לא יובא בחשבון הכישלון בשאלה משאלות הבחינה, שבמקרים ידועים לא תסמוך המחלקה על בוחן חיצוני אחד, אלא תמסור את כל העבודות להערכת בוחן נוסף (ד"ר מוהליבר). מתוך הנחה זו של החשבת הציונים הפנימיים הוצע גם לשנות את סעיפי התקנות, המקנים זכות יתר למחלקה לקבוע במקרים ידועים את הציון הסופי בניגוד למה שמגיע לתלמיד לפי ציוניו הפנימיים (ד"ר מוהליבר). היו שהעירו, כי יש לדרוש מתלמיד הניגש לבחינות תעודה מינימום של הישגים בתרבות הגוף (בנטואיץ, ריגר).

מורה שתלשה אוזנו של תלמיד מוסיפה ללמד

מאת שחר אחי־יאיר

מורה מבית הספר הצרפתי ביפו, מרכת עבר אלגני, שקיבלה עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועוד חודשיים מאסר על תנאי בגלל תלישת אוזנו של תלמיד, מוסיפה ללמד בבית הספר.

תלונה על המשך העסקתה של המורה בבית הספר נשלחה לשר החינוך על ידי ד"ר יצחק קדמן, מנכ"ל המועצה לשלום הילד. בתלונתו כתב קדמן: "אנו סבורים כי מורה שהורשעה בעבירה כה חמורה של אלימות כלפי תלמידים, אין מקומו במערכת החינוך או לפחות אין מקום להמשיך להעסיק אותו כמחנך כיתה או מורה המצוי בקשר ישיר עם תלמידים".

המקרה אירע לפני יותר משנתיים.

נייר העמדה על המחשוב

המשך מעמוד 1

עינת, הוא מומחה בעל ניסיון רב בהחדרת מחשבים למערכת החינוך.

לדבריו, יש מספר גורמים המכשילים את תהליך מיחשוב בתי הספר וביניהם:

● העובדה שניתן לקבל תעודת בגרות בכל המקצועות, ללא מחשב. "כפס הייצור הבית־ספרי במתכונת של היום המחשבים מיותרים ולא נראה שהדבר ישתנה בעתיד".

● רוב התלמידים לומדים להשתמש במחשב מחוץ לבית הספר. הם מצויים מספר צעדים קדימה לפני המערכת ובשבילם מיחשוב בית הספר הוא לא רלוואנטי.

● המחשב לא נהפך לכלי עבודה אצל רוב המורים, ובית הספר אינו בנוי ואינו ערוך לקלוט מחשבים.

● בתהליך מיחשוב בתי הספר מוחדרים שימושים שאינם נחוצים למערכת החינוך, כגון מאגרי מידע, מולטימדיה וכדומה. שימושים אלה מייקרים מאוד את המיחשוב. המחשב הוא תלמיד יקר ביותר.

כל מחשב תופס מקום של שני תלמידים ומגביר את הצפיפות בכיתות.

● חברות המחשבים, התוכנה והעולם האקדמי יצרו מערכת מיחשוב שלילית, "המוצצת את לשד המערכת כדי לגדול ולצמוח ללא התחשבות בעולם ההוראה". הן מוכרות ציוד המתיישן במהירות.

הביקורת הכי מוחצת של מוליק בר מופנית כלפי תוכנית "מחר 98" של משרד החינוך. לדבריו, במערך של "מחר 98" נוצר קשר "בלתי קדוש" בין חברות החומרה, התוכנה ומערך ההדרכה. בית הספר מקבל "הכול או לא כלום" ואין באפשרותו להמיר בכסף חלקים לצורך פיתוח חלקים אחרים, המתאימים לבית הספר. השילוש – חברות המחשבים+תוכנה+הדרכה – גורם להאטה בהכנסת המיחשוב לבתי הספר. בתי הספר מצדם שמחים מפני שכך המיחשוב אינו מפריע לשגרת בתה"ס.

נייר העמדה יפורסם במלואו בגליון הבא של "חינוך אחר".

דיבורים על מהפכה לא מביאים אותה

מאת יהודה כהנא

ראש הממשלה ושר האוצר משתבחים, ובצדק, בהכפלת תקציבו של משרד החינוך בשנתיים האחרונות, הודות לכך הועלו משכורות המורים ועלתה קרנו של מקצוע ההוראה; החל משנת הלימודים תשנ"ה, יימצא התלמיד בחינוך הרשמי 5.5 שעות ביום בביה"ס, במקום 4.4 בתשנ"ב – שנת כהונתה האחרונה של ממשלת הליכוד; בבתי הספר הונהגה השתלמות מוסדית, פנימית, לשיפור דרכי ההוראה. כל זה טוב ויפה אולם בין שיפורים אלה ואחרים לבין הטענה של יצחק רבין וביגה שוחט, כי הודות לתקציב שהוגדל התחוללה מהפכה בחינוך – המרחק רב.

כי למעשה, אם ימשיך המורה בהוראה השגרתית שמטרתה הכנה לבחינות ולתעודה; ההישגיות והמצוינות יהיו בבית הספר המטבע היקר העובר לסוחר; אם המורים והתלמידים ימשיכו להיות שני מחנות מנוכרים זה לזה; אם משאת נפשם של התלמידים וההורים תהיה תעודת הבגרות – וזה מה שהווה ויהיה – אין מה לדבר על מהפכה בחינוך.

גם הרפורמות המרובות של משרד החינוך, המיטיבות כשלעצמן, כגון: הרחבת האינטגרציה, רענון תוכניות הלימודים, צמצום בחינות הבגרות, תמיכה בתלמידים ובבתי ספר חלשים כדי להגדיל את אחוז מקבלי בחינות הבגרות, ועוד – כל אלה אינן אלא טלאים על בגד ישן וצר.

ולכן, כל השינויים, החידושים וההמצאות שציינו לעיל, כמו גם אלה שלא הזכרנו – אין בכוחם לשנות את אקלים בית הספר ולהוציא את החינוך מכשלונו. והכשלון קיים והאחראי לו קודם כל משרד החינוך, הקובע את דמותו של בית הספר. וזה, כאמור, קופא על שמריו, שקוע בהוראה ואין לו זמן ואף יכולת לחנך; למורים אין השפעה על תלמידיהם המוצאים פורקן למאווייהם ותיסכוליהם מחוץ לקירות הכיתה. עם הסטטיסטיקה קשה להתווכח והיא אומרת גידול מתמיד במספר התלמידים, ומי שהיו תלמידים, הצורכים סמים, שותים אלכוהול ונוהגים אלימות בבית הספר ומחוצה לו. למרבה הצער יש למשרד החינוך בעלי ברית – המורים. אלה שהיו צריכים להיות ראשונים במאבק על נפשו של התלמיד, אינם רוצים בשום שינויים בשיגרת בית הספר, חרי השינויים היו מאלצים אותם לא להורות אלא ללמד, ללמד את התלמידים ללמוד, לעיין במקורות, לחפש תשובות, לממש את יכולתם המיוחדת, את כוח היצירתיות שבהם. בעל הברית השני של המימסד הם ההורים. כמו המורים, גם הם משמיעים קול זעקה רק כשמדובר בכסף. והגורם השלישי הם התלמידים. אילו היה בית הספר הומני ודמוקרטי, אילו ראה בתלמידים שותפים נאמנים למתרחש בו, אילו שיתף אותם באחריות לסדריו והליכותיו, היה משתרר בו אקלים חינוכי, פתוח וצודק ואין ספק שאז היתה גוברת בו לא רק השפעתם של המורים על תלמידיהם, אלא גם ההשפעה החזקה של הבית ובית הספר על התלמיד.

אם ראש הממשלה ושרי האוצר והחינוך רוצים להשלות את עצמם כי הם חוללו מהפכה בחינוך, תרשו להם. אלא שדיבורים על מהפכה אינם מביאים אותה, ובלעדיה כל שפע הכסף שמשפיעים על בית הספר אינו משנה את מהותו. אחרי 12 שנות לימוד בהוראת החוק, יוצאים התלמידים מבלי שרכשו ערכים שיכשירו אותם לחיי יצירה ותרבות.

מי שרוצה – שיתנחם בכך שאין כל מש:בר בחינוך, שהוא לא רק שלא נכשל אלא אף יכול להתפאר במספר הרב של בוגרי בית־הספר שהפכו חוקרים רציניים, אנשי מקצוע מעולים וקצינים מצטיינים. זה נכון. אלא שכל אלה שהצליחו לממש את עצמם, שהם שכבה דקה באוכלוסייה, הגיעו להיכן שהגיעו הודות לגנים שלהם ולביתם המכין והתומך. בית הספר אינו "אשם" בהצלחתם. הוא "אשם" כאמור בבריחתו של הנוער מערכים, בתיסכולו, בעזיבת הארץ, בלאומנות ובכוהנות. הפרופורציה בין חצי הכוס המלאה והריקה השתבשה ומתיר המחדלים כבר.

בבית ספרנו

ראוי לשבח

עיריית כפר־סבא, שהחליטה להתקין מזגנים בכל הכיתות והגנים מתקציבה, ללא הטלת תשלומים על ההורים.

תלמידי כיתות ח' בחטיבות־הביניים של כפר־סבא, המשמשים חונכים לבני־גילם במניעת התמכרות לעישון ולאלכוהול.

ילדי חצרות־יסף, אתר הקאראוואנים הסמוך לנהריה, שנמצא כי הם קוראים ספרים יותר מילידי הארץ בני גילם, והספרנית המקומית רחל גוטלים.

ביה"ס יהודה ברעננה, שבמסגרת פרוייקט תשורת־מחשבים יאפשר לתלמידים חולים לקבל את שיעורי הבית דרך פקס־מודם.

ראש מועצת דלית־אל־כרמל, שהסיר את התנגדותו למינויה של רושדיה ביראני כמנהלת בית־הספר במקום.

טעון שיפור

עיריית חיפה, שהחליטה להטיל תשלומים על הורי־הילדים בגנים ובחטיבות הביניים בעבור "אגרת מיחשוב".

משרד החינוך, שנסוג בחדווה מכל התחייבויותיו לשלב את ילדי סביון בחטיבות־ביניים משותפות עם ילדי יהוד.

ביה"ס "בית־יעקב" בפתח־תקווה, שהפסיק לימודיה של תלמידת י"ב בת 18 משום שהתחתנה.

מנהל החינוך בעיריית תל־אביב, המתכנן בגלוי לחזור ולהפר את החלטת הממשלה (החדשה) בעניין אזורי הרישום, ולהרחיבם ליסודיים, מחוץ לרובע 9, שלא עברו תהליכי השווייה.

המוקמון "יתעיר" בתל־אביב, המבצע מתכיפות, וללא כל הבנה מקצועית, מעשי לינץ' פופוליסטיים בבתי־ספר ובמנהלים.

בורסה

משתנים נכון ליום 31.10.94

שם מניה	שער נק.	שינוי נק.	ש. אחוז	ע.נ.	ה.ת.
קרדן השק 5	524	-28	-5.50	-240.00	12576.00
אגן	4449	-56	-1.12	-160.00	7072.80
מגן נפט 5	4565	33	0.05	0.00	0.00
מבטח שמיר	1281	-3	-0.02	-2160.00	-27421.20
מלס	509	-5	-1.10	-300.00	-1476.00
פלרים 5	961	-32	-3.32	-720.00	-6978.60
עזרא	4054	99	2.25	1950.00	77870.00
משיב	318	6	2.20	19250.00	61977.50
נחלת	6663	-206	-3.30	-0.00	-0.00
פריקלאס	2470	-19	-0.07	-180.00	-4424.40
כלכלית ים	1396	-28	-2.20	-2760.00	-38529.60
בולוס שיש	250	-13	-5.50	-550.00	1356.50
פוסידון	1305	-9	-6.65	-800.00	-1072.00
קווי אשראי	186	-4	-2.20	-16800.00	-31212.00
כלל ביטוח	1333	-17	-1.12	-810.00	-10773.00
מבני תעשיה	446	-1	-0.02	-22400.00	-99684.00
בזק	577	0	0.00	34500.00	198306.00
ישרוטקו יהש	96	-11	-10.00	-16800000	-16128.00
אקרשטין תעש	564	-6	-1.10	-4800.00	-27111.00
מפן	898	-16	-2.20	-1200.00	-10776.00
חנל יהש.	14	0.2	1.12	12000000	16944.00
אבנק יהש	337	-19	-5.52	-9000.00	-30072.00
רב בריח	1607	20	1.12	360.00	5785.20
יער	710	-13	1.17	-400.00	-2840.00
פורמולה	1241	-56	-4.45	-100.00	-1286.00
אורטה	751	0	0.00	6600.00	49564.00
אבנר יהש	82	0	0.05	4800.00	3984.00
גדרות	522	-5	-1.10	-0.00	-0.00
כיל 5	278	-1	-0.02	-66500.00	-184858.00
כיתן	1137	-14	-1.12	-4680.00	-53208.60
אסטי	2016	0	0.00	117.00	23564.70
מכתשים	1642	0	0.00	340.00	55784.00
אגיס	2486	-25	-1.10	-2080.00	-51857.60
טמבור	732	-17	-2.22	-400.00	-2860.00
אורטרוואשק	2564	-33	-1.12	-300.00	-7668.00
נסיול	1452	-22	-1.15	1520.00	22024.80
שקם	1935	-5	-2.25	-1500.00	-2906.25
חברהלישר 1	25766	-65	-0.02	-204.00	-52702.92
חברהלישר 5	25029	0	0.00	162.50	40599.32
רוגוזין	4264	-32	-0.07	-600.00	-25542.40
מקור החוף	645	-7	-1.10	0.00	-0.00
יואל	160	-25	-1.12	19200.00	-34767.00
אריח	554	0	0.00	360.00	1992.60
איטונג	947	-17	-1.17	-2200.00	-20666.00
ליפסיר 1	253	-2	-0.07	-4200.00	10666.00
בילאומי 1	35214	88	0.02	75.00	26342.00
בילאומי 5	32812	-165	-0.05	60.50	-19464.92
לאומי	352	3	0.07	36500.00	127055.00
פת תעש מבנ	30739	-1533	-4.47	-5.00	-1553.10
כלל תעשיות	2044	0	0.00	6800.00	139887.20
אפריקה 01	422768	-8628	-2.20	16.00	-67328.76
אפריקה 1	395859	-15425	-3.37	-34.00	-134197.21
הכשרת ישוב	1332	-34	-2.25	-2400.00	-31968.40
קריר 5	2306	-12	-0.05	-1260.00	-29067.00
טבע	82306	-414	-0.05	-290.00	-237957.10
ים המלח	830	-11	-1.12	-13000.00	-108056.00
נייר חדרה	14352	-219	-1.15	-48.00	-6499.96
דלק	8397	-171	-2.20	-1000.00	-83616.40
קסקוטו השק	22780	-172	-0.07	-30.00	-69066.63
נפטא	597	12	2.20	19400.00	114520.00
סיבון ייל	605	-39	-6.60	-1650.00	-10015.50
כיר	24963	124	0.05	70.00	17462.85
פועלים	443	0	0.00	20500.00	90435.00
טפחות רג	195158	0	0.00	3.20	6246.02
מהדרין	15909	-663	-4.40	-240.00	-38169.40
פריון	13579	-277	-2.20	-96.00	-13094.04
כבלים	1636	-16	-1.10	-0.00	0.00
אלקו	9620	-171	-1.17	-496.00	-4755.20
פועלים השק	8812	-99	-1.10	-2865.00	-25463.70
נכסים בנין	23932	-486	-2.20	91.00	-2173.15
אשטרום	9367	-265	-2.27	390.00	-36694.50
יצוא	1777	-22	-1.12	-0.00	0.00
כלל סחר	1043	-11	1.10	-2550.00	-27025.50
אזורים	4691	157	-3.37	-260.00	-13005.30
כלדישראל 1	9250	-70	-0.07	990.00	91525.36
אידיבי אחז	1777	-3	-0.02	-17100.00	20099.50
עלית 5	1591	-12	0.07	-340.00	-5454.00
אדרין	4230	-117	1.12	-55.00	-4424.95
תאס	1373	-9	-0.07	-1200.00	-13992.00
פרמת ב	426	-10	-2.22	900.00	-3649.20
ספפירט	164	-2	-2.22	-67500.00	-111502.50
פטרוכימיים	1252	-6	-0.05	-1080.00	-13330.20
פיבי	47132	-476	-1.10	-96.00	-46097.73
אלביט	23318	174	0.07	25.00	59675.40
אירדן	393	-5	-1.12	-0.00	-0.00
ספנות בנק	2914	-82	-2.27	-440.00	-13994.40
שופרסל	5503	-72	-1.12	-1150.00	-6326.25
אידיבי פתוח	69742	-482	-0.07	-107.00	-69963.03
פקר	12626	-65	-0.05	-264.00	-33276.60
האת 5	401	-9	-2.22	-3300.00	-13236.00
כימפו	1690	-52	-3.30	-1800.00	-30525.60
כללאלקטורה	31372	-156	-0.05	-202.50	-63411.66
כהן פיתוח	801	-63	-7.72	-750.00	-6069.00
דנבאר 5	2302	-102	-4.42	-490.00	-11301.60
גרנית אגב	117	-2	-1.15	-2640.00	-30960.00
עקבת ברקב 4	129	0	0.00	0.00	0.00
יואל 2	92.5	0	0.00	150.00	1395.00
טבעו 5	452	-6	-1.12	-600.00	-2706.00

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עושה כמיטב יכולתה לרכז ולעבד תוך זמן קצר את נתוני הבורסה המובאים לידיעת הקורא.
כל שינוים בנתונים המתפרסמים כפוף בדיקה ואימות. כל החלטה על ידי המשתמש במידע נעשית על אחריותו. אין המערכת אחראית במקרה של טעות בנתונים.
אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת למשקיע ויש לאכתם עם יועצי ההשקעות.

נמסר ע"י מבט לכלכלה ולחברה

כל דבר

טלוויזיה

חינוכית

08.00 יומני המאה ה־20 – סידרת תעודה הסוקרת מן היבט האמריקאי את האירועים ההיסטוריים בעולם מסוף מלחמת העולם הראשונה ועד סוף שנות ה־60.
08.30 ספרות – קריאת כיוון – חיבורות (ב).
09.00 לראות השכן – הצגה רציונאלית – השוואת שברים עשרוניים (ב).
09.10 משנים ומימונריות – איך למצוא שטח.
09.25 הגיל הרך – סיפרו לי – פילנתי וחבריו – הבית של פילוני (ב).
09.35 בארץ האגדות – הפרגר המצוברה (ב).
09.40 הגיל הרך – סיפורים בערבית – כאן יא מכאן – סיפורו של המזר.
09.45 בנבות בפירסומת – איפה הבעל של אפי.
09.55 סוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך.
10.00 קשר משפחתי – ציפיות הורים מתינוקם.
10.30 חבה – עניין של זמן – אהבה זה שיר לשניים.
11.00 מדע וטכנולוגיה – דימוי בעקבות התגליות הגדולות – אלכסנדר ג. בל – הטלפון.
11.25 מדעים – נבים למעלה – בדור הארץ ומקומו ביקום.
11.35 אנגלית.
11.55 סוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח).
12.00 גיאוגרפיה של א"י – פני הארץ – הציפורים בא אתריננ (תרגום לערבית).
12.25 מדעים – אשגב אל הטבע – וירוסים.
12.40 אשגב אל הטבע – פטריות (תרגום לערבית).
12.50 ספרות – הסיפור האמריקאי הקצר – דליקה באוסט.
13.30 שעת כושר.
13.55 סוב לדעת – מסך פתוח לחינוך – מבזק חדשות בנושא חינוך (ש.ח).
14.00 פינגו – סדרה מדובבת בהנפשה.
14.05 דד הרוזר – סדרה חדשה מדובבת בהנפשה.
14.20 פילנתי וחבריו – סדרה מדובבת בהנפשה.
14.30 סיימון המכשפה – סדרה קומית בריטית.
14.45 סיפורי רוה' אלון – סדרה של 10 סיפורים קצרים.
15.00 חדש בעיניים – תבנית מקורית של הטלוויזיה החינוכית.
17.00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות בעברית – מבזק.
06.31 מהדורת חדשות בערבית.
06.45 "האופטנברים מהמאדים" – סדרה בהנפשה ודיבוב עברי.
07.00 "בוקר טוב ישראל" – תבנית הבוקר של הטלוויזיה.
15.30 "תום וג'רי" – דור המשך (דיבוב עברי).
16.00 חדשות.
16.05 "האף לראשון" – "ילדים חיות אחרות" בשידור חי.
16.55 "הגיע זמן לשון" – פינת הלשון של הד"ר אבשלום קור על "א"י בעיני טיסים".
17.00 ערב חדש (הטלוויזיה החינוכית).
17.35 "הלקטנים" – סדרת הדמה של הבי־בי־סי (תרגום עברי־ערבית).
18.00 "ילדודס" – סדרה בהנפשה (תרגום עברי־ערבית).
18.15 החדשות באנגלית.
18.30 "אפיזוד" – תבנית דיון בענייני השעה (תרגום לעברית).
19.00 חדשות.
19.30 "הכל נשבר במשפחה" – סדרה קומית ישראלית.
20.00 "מבט" – מהדורת חדשות עם מוספים + "שבשבת".
20.55 ההגרלה השבועית של הלוטו בשידור חי.
21.00 "רוזאן" – סדרה קומית אמריקאית (תרגום עברי־ערבית).
21.30 "מבט שני".
22.30 "10 1/2 עם יאיר לפיד" – תבנית אירוח הבידור שבועית חדשה, בשידור חי.
23.30 "מהיום למחר" – יומן חדשות.
24.00 ממוקד של יום.

ערוץ 2

14.00 "פלספוס".
14.05 "וידיאו חוק – מוסיקה 2".
15.00 "פליק פלאק" – תבנית מקורית לילדים ולכל המשפחה.
16.00 "הימים האמריצים" – אופרת סבון בהמשכים.
17.00 "5 עם רפי רשף" – תבנית בענייני היום.
17.30 ספורטיוד – סדרה בנושאי ספורט בהפקה מקורית.
18.00 "סאפר ריינג'ר" – סדרת הילדים המצליחה ביותר בארה"ב ובאנגליה.
18.30 "זוף פרדייס".
19.00 "אלף" – סדרה קומית.
19.30 "מי הבוס?" – סדרה קומית.
20.00 החדשות.
20.30 "גלגל המזל" – שעשועון.
21.00 "גבי גורית".
22.30 NYPD.
23.25 "המפקח" – סדרת מתח בריטית בכיכוב של רובי קולטריין.
24.00 החדשות.
24.05 "המפקח" – המשך.
24.25 "מגזין הספורט העולמי של בי־לסי".
24.50 "שיר בלילה".

המזרח תיכונית

12.00 תכניות מסחריות: 13.00 מועדון 700: 13.30 סרט: 15.30 מייטי מאוס – העכבר האדיר; 15.55 גלגני קוסט (סדרה חדשה); 16.20 העכבר המסוכן (מצוירת); 16.45 הבית המעופף (מצוירת); 17.10 תעודה; 18.10 כח הצלה 911 – סדרה דרמטית; 19.20 חדשות ערבית; 19.30 "24 שעות – סי.אן.אן. מרוויח"; 20.00 פספוסים – וידיאו אמריקאי ביתי משעשע; 20.30 מסע בחלל – הדור הבא (סדרה); 21.20 תכנית חדשה; 22.10 מועדון 700; 23.00 תכניות מסחריות.

ע. צופיה / היום בטלוויזיה

לראות	לנסות	לוותר

מאגיה שחורה

ב־1987 חוללה ליסה בונה, הילדה הטובה מ"משפחת קוסבי" שערורייה, כשהופיעה בסצינת מין נועזת עם מיקי רורק ("שנת הדרקון", "תשעה וחצי שבועות של שיכרון חושים"). סצינת המין לא היתה הדבר השערורייתי היחיד שליווה את ההפקה ואת ההקרנה של "ליבו של אנג'ל", סרטו הדוחה והמרתק של אלאן פארקר, יוצרם של סרטים כמו "אקספרס של חצות" ו"הקומיטמנטס". "ליבו של אנג'ל" הוא סרט מותח מאוד ואלים מאוד. רוברט דה־נירו הוא איש עסקים השוכר את שירותיו של בלש פרטי אותו מגלם מיקי רורק, כדי שיעלה על עקבותיו של זמר ג'ז מפורסם שנעלם לפני מלחמת העולם השניה. איש העסקים מעוניין למצוא את הזמר משום שהוא לא עמד בתנאי החוזה השטני שהיה חתום עליו. רורק מתגלגל לניו־אורלינס ומגלה שכל האנשים איתם הוא נפגש במסע חיפושיו אחרי זמר הג'ז – מתים בנסיבות מיסתוריות ואלימות.

הסרט זכה להצלחה קופתית והביקורות היו קוטביות: נלהבות מצד אחד וקטלניות מצד שני. אנשים שמאגיה שחורה, כישופים וודו מסקרנים אותם, יאהבו את הסרט, אחרים – הרבה פחות. להרחיק את הילדים מהטלוויזיה!

"ליבו של אנג'ל", ערוץ הסרטים, 22:35

רוברט דה־נירו

מיקי רורק

כבלים

ערוץ 3

08:00 שידור מקומי.
09:00 לחיות את החיים. אופרת סבון (ש.ח)
09:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון (ש.ח)
10:30 אורחים בסלון. תכנית אירוח.
11:00 לוסי אהובתי. קומדיה.
11:30 סלסטה. טלנובלה (ש.ח)
12:15 מרפי בראון. קומדיה.
12:40 פלקון קרסט. דרמה (ש.ח)
13:30 המאמן. קומדיה.
14:00 הקופסה. קליפים ישראלים (ש.ח)
14:15 שלושים ומשהו. דרמה.
15:00 סופי. טלנובלה.
15:45 נוטס לנדינג. דרמה.
16:35 שכנים, שכנים. אופרת סבון.
16:55 ספינת האהבה. קומדיה.
17:50 הקופסה. קליפים ישראלים.
18:05 לחיות את החיים. אופרת סבון.
18:50 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון.
19:30 שידור מקומי.
20:00 סלסטה. טלנובלה.
20:50 פלקון קרסט. דרמה.
21:40 חפשי על הבר. קומדיה.
22:05 סיינפלד. קומדיה.
22:35 פרייזר. קומדיה.
23:00 רוזי אוניל. דרמה.
23:45 בית היקר. קומדיה.
24:15 קנבי ולייסי. פעולה.
01:00 מלחמת העולמות. מדע בדיוני.

ערוץ הסרטים

10:30 בלוז ליום הנשואין (1990, ארה"ב) (ש.ח)
12:05 ספיישל "המומחה".
12:30 ניקולס ניקלבי (1947, אנגליה). דרמה. עיבוד לספרו של צ'רלס דיקנס. הרפתקאותיו של נער בתקופה הויקטוריאנית, שנאבק בדודו הערמומי לאחר נישולו מהירושה. במאי: אלברטו קבלקנטי. עם דרק בונד, סדריק הארדוויק, אלפרד דרייטון וברנרד מיילס.
14:15 סרט הטיפשמן (1990, ארה"ב) (ש.ח)
16:00 רצח על פי הספר (1986, ארה"ב). קומדיה על סופר שמתפרנס מספרי בלש. בזמן בטלותו הוא טיפוס נוח לבריות, אך אופיו משתנה לפתע כשהוא עוטה את דמות גיבור ספריו – בלש פרטי קשוח, שפותר תעלומה של זיוף חפצי אמנות, ומציל יפהפיה במצוקה. עם: רוברט הייז, קתרין מארי סטיוארט וקלסו הולם. ביים מל דמסקי.
17:35 צ'אפלים הייאנה (1992, ארה"ב). רנדר ריס וקתרין אוקסנברג מככבים בדרמה המלכותית. סיפורם של האיש שאולי יהיה מלך והאשה שאולי תסכים לחזור לפעילות ציבורית. במאי: ג'ון פאור.
19:10 לשכוח את פלרמו (1990, ארה"ב). דרמת פעולה. ג'יימס בלושי מגלם מועמד לראשות עיריית ניו יורק, שמסרב להתיר את השימוש בסמים. כאשר הוא שב עם אשתו לביקור במולדתו סיציליה, הוא מגלה שהמאפיה אינה מאוהבת ברעיונותיו. במאי: פרנצ'סקו רוסי. עם: מימי רוג'רס, פיליפ נוארה ויטוריו גסמן.
21:00 חזיונות לילה (1990, ארה"ב). מותחן. חוקר שרשרת מעשי רצח של נשים המכות מגייס לעזרתו פסיכולוגית, שמאז שנמלטה בילדה מן הרוצח שרצח את משפחתה, מקיים אותה חזיונות לילה בהם היא שבה ורואה את העבר ואת העתיד. במאי: תם קרייזה. עם: ג'יימס מר, לוריין לוקלין.
22:35 ליבו של אנג'ל (1987, ארה"ב). מותחן מיסטי אלים ושנוי במחלוקת של אלן פארקר. העלילה מתרחשת ב־1955. בלש פרטי (מיקי רורק) נשכר ע"י איש עסקים מיסתורי (רוברט דה־נירו) למצוא את עקבותיו של זמר עבר שנעלם. העקבות מובילים אל ניו־אורלינס האקזוטית והמיסתורית, אל טקסי הוודו המבעבעים ואל האמת הקשה.
24:25 בחזרתה של אהבה (1991, ארה"ב) (ש.ח)
02:15 נשר הברזל (1986, ארה"ב) (ש.ח)

ערוץ הילדים

06:30 להתלבש עם שש. מצוירים של הבוקר.
08:00 להתלבש עם שש (ש.ח)
09:00 המוסך של באילו. זיג זג, תום והחתול השובב (ש.ח)
09:30 גינת ההפתעות.
09:35 הבוקרים המופלאים (ש.ח)
09:35 אודסון האליביה (ש.ח)
10:30 הכוכה המעופפת (ש.ח)
10:35 הימן ושליטי היקום (ש.ח)
11:10 קסרי משפחה (ש.ח)
11:40 בוורלי הילס 90210 (ש.ח)
12:35 סבא פראי.
13:00 המוסך של באילו. יאמיואר, חוות קוקריקו.
13:30 גינת ההפתעות.
13:30 אבן החלומות.
14:00 3 המוסקטרים.
14:30 שעת אפס.
14:35 היה היה אדם.
15:00 הכוכה המעופפת.
15:05 הימן ושליטי היקום.
15:30 אולפן חי.
15:40 הצלצל הגואל.
16:00 אולפן חי.
16:10 בוורלי הילס 90210.
16:55 אולפן חי.
17:05 בשידור חיות.
17:15 אולפן חי.
17:30 לוני טונס.
17:45 הגנו. משחק טלוויזיה אינטראקטיבי.
18:00 גינת ההפתעות.
18:05 הבוקרים המופלאים (ש.ח)
18:25 אודסון האליביה (ש.ח)
19:00 המוסך של באילו. זיג זג, תום והחתול השובב (ש.ח)

הצגה שניה

22:00 באמצרים (1987, צרפת). ב־1360, תקופת מלחמת מאה השנה, מוכה באמצרים הצעירה (ג'ולי דלפי) לשוב אביה ואחיה משבי הבריטי. מתברר כי האב שחזר הוא אדם נאנס, והאח לעולמו הקודם לא קיים עוד. ביים: ברטראן טאוורניה.
24:10 אי השדים (1940, ארה"ב). סרט מתח בכיכובו של בוריס קרלוף. רופא צרפתי נידון לעשר שנות מאסר באי השדים הנורא לאחר שהוא עזר לאסיר נמלט. אמנם המושל גורם לאשת המושל לעזור לו כנגד האכזריות של בעלה. במאי: ויליאם קלמנס. עם נדה האריגן, ג'יימס סטפנסון וויל סבנה.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
19:55 בשאים פלוס. קומדיה.

20:20 הכדור חוזר לקופר. קומדיה.
20:45 הכל נשאר במשפחה. קומדיה.
21:10 האבטר. פעולה.

תרבות, מדע וטבע

06:00 אוניברסיטה פתוחה. ההסטוריה והמדעי המדינה (מידוש ב־18:00)
11:00 דיסקברי. הדרך לאוכבר (ש.ח)
12:00 דיסקברי. המערב הפרוע (ש.ח)
13:00 דיסקברי. אקווינוקס (ש.ח)
14:00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16:00 דיסקברי. הדרך לאוכבר (ש.ח)
17:00 דיסקברי. המערב הפרוע (ש.ח)
18:00 אוניברסיטה פתוחה. מלחמות בעולם.
19:00 אוניברסיטה פתוחה. ארמון הקשה. הזכרה בצרפת במאה ה־18.
19:30 אוניברסיטה פתוחה. העולם בשנות השלושים.
20:00 דיסקברי. במרחבי הפסיפיק.
20:30 דיסקברי. בחיפוש אחרי...
21:00 דיסקברי. מלחמה בטבע.
22:00 דיסקברי. אפריקה אחרת.
23:00 דיסקברי. אקווינוקס (ש.ח)
24:00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

קול המוסיקה

06.06 לקום עם מוסיקה.
07.55 פרטים על שידורי היום ב"קול המוסיקה".
08.05 לקום עם מוסיקה.
09.00 תכניות הבוקר של "קול המוסיקה". ראמו: "הפלדינים" – סוויטה תזמורתית; באך: "בא ישו, בא", מוטט למקהלה כפולה ובסו קונטינואו, רי"ב 229.
10.15 בוקריני: חמישייה מס. 2 בסי־מג'ור לפסנתר ולכלי־קשת, מס. 414 G; היידן: סימפוניה מס. 65; שוברט: רביעיית כלי־קשת מס. 15 בסול מג'ור, ד. 887.
12.00 פ. מרטן: מיסה לשתי מקהלות א־קפלה; רחמנינוב: ווקליזה, לתזמורת, אופ. 34 מס. 14; בטהובן: סונטה מס. 29 בסי־במול מג'ור, אופ. 106, "האמרקלויר"; דביסי: שלושה שירים למלים שרלה; מוסינה: סימפוניה מס. 1.
13.57 בימת שיר. שירים מן האוסף.
14.05 שבוע בתזמורת.
14.06 הדרך – צלילים וקולות בעקבות הזמן.
16.00 "כבקשתך". מוצרט: סונטה בדו מג'ור לפסנתר ב־4 ידיים, ק. 521; סמטנה: רביעייה לכלי־קשת, "מחיי"; אנדרו לוידובר: רקויאם.
18.00 מאולפן הקלטות. נועם בוכמן – חליל; דורון סלומון – גיטרה. באך: פרטיטה בלה מינור לחליל סולו; באך: סונטה בדו מג'ור לחליל ולגיטרה רי"ב 1033; פיאצולה: "ההסטוריה של טנגו" לחליל ולגיטרה; אריסון רניסוב: סונטה לחליל ולגיטרה.
19.05 "צלילים בין ערביים" – באך: סונטה מס. 3 בסול מינור לצ'לו ולפסנתר; פרדיננד קארולי: נוקטורן בלה מג'ור לחליל וגיטרה, אופ. 190; שוברט: ואלסים סנטימנטאליים, ד. 779; גלינקה: שלישייה פאתטית ברה מינור.
20.00 "בימת שיר" – דוד פוגל – "מתיו ושירים אחרים".
20.03 "פלסטרינה בראי תקופתו" – "אתה הוא פטרוס".
21.00 "עניין של הסכמה" – מבחר מתכניות "עניין" בעונה שחלפה.
23.00 "צלילים לסיומו של יום" – "דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות". ליאופולד אואר ותלמידיו: תכנית שניה – משה אילמן – מיצירות צ'ייקובסקי, ויניאבסקי, סמרטיני, גריג, מכנה, קרייזלר ועוד.

רשת א'

06.06 שירים עבריים.
07.30 שירים עבריים.
08.05 שורשים – מלח הארץ.
08.55 קוראי ספר.
09.05 פתוח.
09.55 מתכון יומי.
10.05 סלודיו – שירות מידע למאזינים.
11.05 שירים עבריים.
12.05 ארץ מולדת.
14.05 מספר הסיפורים.
15.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער.
16.05 בכתורת – מגזין שבועי על אנשים, מקומות ומושגים בתורות.
17.05 קול האמנויות – "ספרותרבות".
18.05 הכל מורשת.
19.05 יומן מורשת.
20.00 מבט לחדשות – העברה מהטלוויזיה הישראלית.
20.50 פרקי היום מתנ"ך.
21.00 ברכי נפשי – פרקי חזנות.
23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

06.00 הבוקר הזה – חדשות + מוסיקה.
09.05 בה היה לנו פה.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום – משדר צהריים + מוסיקה.
14.05 רגעי קבס.
15.05 יומן חוץ.
15.45 ציהתנות הוץ.
16.05 צבע הכסף.
16.57 רגע של עברית.
17.05 חמש אחרי החדשות.
18.05 היום הזה – חדשות + מוסיקה.
19.05 שעת חברה.
20.05 שירים עבריים.
20.57 רגע של עברית.
21.05 כותרות מבט היום הזה.
21.15 אחו החסימה.
23.05 הגשה אישית.
00.05 יומן חצות.
01.05 מועדון הלילה השלישי.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.06 הכל פתוח.
07.05 אוקסן ג'.
09.05 בוקר בוקר.
10.05 תכנית עשר.
11.05 סיאם חוזה.
12.05 אהבה עצמית.
13.05 להיט.
14.00 עגולה – חדשות הפופ של רשת גימל.
14.05 חדש חדיש ומחודש.
15.05 חולה רדיו.
16.00 קופסת הלהיטים.
17.05 מצעד הפזמונים הלועזי.
20.05 M.T.V גימל.
21.05 כותל המזרח, תחנה מרכזית – שעה עם אמן.
22.05 שיר לאחות.
23.05 חולם בהקיץ.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל.
05.56 באופן מילולי.
06.00 תאריך + מבזק ידיעות.
06.05 אוניברסיטה משודרת – "אתיקה צבאית" "נאמנות למדינה". מרצה: פרופ' אסא כשר.
06.30 בוקר טוב ישראל.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 קשה בבוקר.
10.05 נכון לעכשיו.
12.50 בילוי היום – מדריך יומי בנושאי תרבות ובידור.
13.00 בצהרי היום – יומן לסיכום חדשות ואירועי הבוקר.
13.15 מוטל בספק – תכנית ראיות.
15.05 יש עם מי לדבר – איתן ליפשיץ בשיחות טלפוניות עם מאזינים בענייני היום.
15.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
16.00 שעה לפני.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.30 סוף היום.
19.55 הדעות לחיילים.
20.00 מבט לעדשות.
20.30 לגופו של עניין.
21.05 שבוע זהב.
22.05 ויסמינים – מוסיקה בריאה.
23.05 עשרים וארבע – היום כהיה.
00.00 יומן חצות – יומן לסיכום חדשות היום.
00.10 ציפורי לילה – תכנית מוסיקלית.
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

גלגל"צ

07.05 "מדינה בדרך".
09.05 "התרוממות" – שירים ל"רימום" מצב הרוח.
10.05 "שמש".
12.05 "מזג אויר".
13.05 "שפטוף".
14.05 "משהו לדרך".
15.05 "זאב קסטנר ממשיך לנמרץ".
16.05 "חכם בבבישי".
18.05 "גלגלאה".
20.05 "שתיקת הכבישים".
22.05 "לילה טוב".

קולנוע

תל־אביב

גורדון: האשה שייצרה שמן שומשום א"ה' 18.00, 20.00
אורלנדו א"ה' 22.00
בן העיר 1: הקפיצה הגדולה א"ה' 17.00, 19.30, 21.45
בית: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 16.50, 19.25, 21.55
דיזנגוף 1: רומן על אמת א"ה' 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 2: איש נפלא שלי א"ה' 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.40, 21.50
דיזנגוף 3: שלושת הצבעים – כחול א"ה' 13.05, 19.40
שלושת הצבעים – אדום א"ה' 15.10, 21.50
שלושת הצבעים – לבן א"ה' 11.00, 17.15
דקל: זאב א"ה' 19.15, 21.35
הוד 1: פורסט גאמפ א"ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 3: שקרים אמיתיים א"ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הוד 4: הלקוח א"ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00
הקולנוע: קיקה א', ד', 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.25, 21.55
חן 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 11.30, 14.30, 17.00, 19.25, 21.50
חן 3: שלושה במיטה אחת א"ה' 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: מלך האריות א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ספיד א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
טיילת 1: הלקוח א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
טיילת 2: מציאות נושכת א"ה' 17.00, 19.15, 22.00
טיילת 3: איה – אוטוביוגרפיה דמיונית א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: רוצחים מלידה א"ה' 12.00, 14.05, 16.50, 19.30, 22.00
לב 2: מריו, מריה ומריו א"ה' 12.15, 14.20, 17.00, 19.45, 22.00
לב 3: היאט ארפ א"ה' 14.10, 17.45, 21.15
עירום א"ה' 21.05
לב 4: בשם של אבנים א"ה' 12.05, 14.10, 16.00, 20.00, 22.00
עירום א"ה' 17.45
מוזיאון ת"א 1: הרומן של גבי מורסי א"ה' 17.00, 19.45, 22.00
מקסים התרוס: האם של הריקס א"ה' 19.30, 21.40
סינמטק 1: תותים ושוקולד א"ה' 17.00, 19.30, 21.45
צפון: שמש בוגדנית א', ב', ד', ה' 16.00, 19.00, 21.45, ג' 16.00, 19.00
רב אור 1: הרוגמקה א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 2: הסירנות א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: המרוחק א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 4: תמונות קטנות א"ה' 17.30, 21.00
רב אור 5: אמא סדרתית א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
שחף 1: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.15
שחף 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.15
תל־אביב 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 2: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
תל־אביב 3: היאט ארפ א"ה' 17.30, 21.15

חיפה

אורלי: הסירנות א"ה' 19.00, 21.15
סינמה קפה מוריה: איה – אוטוביוגרפיה דמיונית א"ה' 19.30, 21.30
סינמה קפה עמטי
סינמה 1: רומן על אמת א"ה' 19.15, 21.15
סינמה 2: ספיד א"ה' 19.15, 21.15
עצמון 1: המומחה א"ה' 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: פורסט גאמפ א"ה' 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3: היאט ארפ א"ה' 21.00
שקרים אמיתיים א"ה' 16.30
עצמון 4: ספירה לאחור א"ה' 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: הלקוח א"ה' 16.15, 18.45, 21.20
פנורמה 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.15, 18.45, 21.30
פנורמה 2: רוצחים מלידה א"ה' 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 3: שמש בוגדנית א"ה' 16.15, 18.45, 21.15
רב אור 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.30, 19.00, 21.20
רב אור 3: זאב א"ה' 16.30, 19.00, 21.20
רב גת 1: צרות בכותרות א"ה' 16.35, 19.00, 21.20
רב גת 2: שלושה במיטה אחת א"ה' 16.35, 19.00, 21.20
רב מור 1: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 2: שלושה במיטה אחת א"ה' 17.00, 19.00, 21.30
רב מור 3: זאב א"ה' 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 4: צרות בכותרות א"ה' 16.30, 19.00, 21.30
רב מור 5: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 16.40, 19.05, 21.30
רב מור 6: ספיד א"ה' 19.00, 21.30
מלך האריות א"ה' 17.00
רב מור 7: הסירנות א"ה' 17.00, 19.10, 21.30

קריות

קריון 1: הלקוח א"ה' 19.00, 21.30
חופשה בהיתולים א"ה' 16.45
קריון 2: היאט ארפ א"ה' 18.00, 21.00
צ'ק פתוח א"ה' 16.45
קריון 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 19.00, 21.30
מלך האריות א"ה' 16.45, 19.00
קריון 4: ספיד א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
קריון 5: ספירה לאחור א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6: המומחה א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: איש נפלא שלי א"ה' 19.00, 21.30
גנובה על הקף א"ה' 16.45
קריון 8: רוצחים מלידה א"ה' 19.00, 21.30
סוגר חשבון עם אבא א"ה' 16.45
קריון 9: פורסט גאמפ א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
צ'ק פתוח א"ה' 16.45

ירושלים

גיל 1: פורסט גאמפ א"ה' 16.00, 19.00, 21.45
גיל 2: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: הלקוח א"ה' 16.30, 19.00, 21.30
גיל 4: רוצחים מלידה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.00, 19.00, 22.00
גיל 6: שקרים אמיתיים א"ה' 17.00
היאט ארפ א"ה' 20.30
גיל 7: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 8: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: הסירנות א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.50, 19.25, 21.55
חן 4: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.25, 21.55
חן 5: ספיד א"ה' 19.30, 21.50
חופשה בהיתולים א"ה' 17.00
חן 6: המרוחק א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 7: זאב א"ה' 19.25, 21.55
מלך האריות א"ה' 17.00
רון 1: שלושה במיטה אחת א"ה' 17.00, 19.15, 21.30
רון 2: ספיד א"ה' 17.00, 19.15, 21.30
תיאטרון ירושלים: שמש בוגדנית א"ה' 18.45, 21.30

רמת גן — גבעתיים

אראמים 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
אראמים 2: צרות בכותרות א"ה' 16.50, 19.20, 21.50
אראמים 3: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
רב גן 1: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 16.55, 19.20, 21.55
רב גן 2: הסירנות א"ה' 17.00, 19.30, 21.55
רב גן 3: אהבה של גבר לאשה א"ה' 19.25, 21.55
חופשה בהיתולים א"ה' 17.00
רב גן 4: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.10, 21.55

אור־יהודה

גיל 1: ספיד א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: המסיכה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: הלקוח א"ה' 17.00, 19.30, 22.00

אשדוד

גיל 1: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: רוצחים מלידה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00

קרית מלאכי

היכל התרבות: הלקוח א"ה' 19.15, 21.30
הקריה: שקרים אמיתיים א"ה' 16.30, 19.00, 21.30

באר־שבע

רב נגב 1: צרות בכותרות א"ה' 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.50, 19.25, 21.55
רב נגב 3: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 19.30, 21.55
רב נגב 4: שלושה במיטה אחת א"ה' 19.30, 21.55
גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4: ספירה לאחור א"ה' 16.30, 19.15, 22.00

בת־ים

חן 1: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.25, 21.50
חן 2: צרות בכותרות א"ה' 16.50, 19.25, 21.55
חן 3: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 21.55
חן 4: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.10, 21.55
חן 5: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 19.30, 21.55
חן 6: היאט ארפ א"ה' 18.00, 21.30
חן 7: אהבה של גבר לאשה א"ה' 17.00, 19.25, 21.50

הרצליה

אודיטוריום דניאל: איש נפלא שלי א"ה' 19.30, 21.30
מגדיון 1: הלקוח א"ה' 19.30, 22.00
מגדיון 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 19.30, 22.00
כוכב 1: המומחה א"ה' 19.30, 22.00
כוכב 2: היאט ארפ א"ה' 22.10
כוכב 3: פורסט גאמפ א"ה' 19.20, 22.00

חולון

גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: רוצחים מלידה א"ה' 22.00
שקרים אמיתיים א"ה' 16.30, 19.15
גיל 5: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00

כפר־סבא

גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 5: רוצחים מלידה א"ה' 22.00
חופשה בהיתולים א"ה' 13.30, 17.00
גיל 6: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 7: הלקוח א"ה' 16.45, 19.15, 22.00

נס־ציונה

גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 4: ספירה לאחור א"ה' 16.30, 19.15, 22.00

נצרת עלית

גיל 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 17.00
היאט ארפ א"ה' 20.00
גיל 2: רומן על אמת א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
גיל 3: המומחה א"ה' 16.45, 19.15, 22.00
גיל 4: מציאות נושכת א"ה' 16.45, 19.00, 21.30
גיל 5: ספירה לאחור א"ה' 16.45, 19.30, 21.30
גיל 6: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 7: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.45, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: רוצחים מלידה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 5: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
חן השרון 1: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.25, 21.55
חן השרון 2: שלושה במיטה אחת א"ה' 19.25, 21.55
מלך האריות א"ה' 17.00
חן השרון 3: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 17.00, 19.25, 21.55
חן השרון 4: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.50, 19.25, 21.50

פתח־תקוה

היכל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
היכל 2: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
היכל 3: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
רב 1: הלקוח א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
רב 2: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
רב 3: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 16.30, 19.15, 22.00

ראשון־לציון

חן 1: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.25, 21.55
חן 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 16.50, 19.25, 21.50
חן 3: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 19.30, 21.50
חופשה בהיתולים א"ה' 17.00
חן 4: הסירנות א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
קניון הזהב 1: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: הלקוח א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
קניון הזהב 3: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.30, 22.15
כוכב 1: שלושה במיטה אחת א"ה' 19.30, 22.00
כוכב 2: זאב א"ה' 19.30, 22.00
כוכב 3: חופשה בהיתולים א"ה' 19.30, 22.00
כוכב 4: ספיד א"ה' 19.30, 22.00
ראשון: היאט ארפ א"ה' 18.00, 21.30
נגמק: רומן על אמת א"ה' 19.30, 21.45

רחובות

חן 1: המומחה א"ה' 19.30, 21.55
חן 2: רומן על אמת א"ה' 19.20, 21.45
חן 3: צרות בכותרות א"ה' 19.15, 21.50
חן 4: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 19.25, 21.50

רמת־השרון

כוכב: ספיד א"ה' 19.10, 21.40

רעננה

כפושית: האשה שייצרה שמן שומשום א', ב' 21.00
סארק 1: ספירה לאחור א"ה' 19.30, 22.00
מלך האריות א"ה' 17.00
סארק 2: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 21.40
סארק 3: אהבה של גבר לאשה א"ה' 19.30, 22.10
ספיד א"ה' 17.00
סארק 4: פורסט גאמפ א"ה' 19.15, 22.00
חופשה בהיתולים א"ה' 17.00
סארק 5: צרות בכותרות א"ה' 19.30, 21.50
ג'ינג'ה קיד מכים שנית א"ה' 17.00

אשקלון

גיל 1: המומחה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: פורסט גאמפ א"ה' 16.30, 19.15, 22.00
גיל 3: הלקוח א"ה' 16.45, 19.15, 22.00
גיל 4: איה – אוטוביוגרפיה דמיונית א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: ספירה לאחור א"ה' 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: שלושה במיטה אחת א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 17.00, 19.25, 21.50
חן 3: צרות בכותרות א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: ספיד א"ה' 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 17.00, 19.30, 21.50

כרמיאל

סינמה 1: צרות בכותרות א"ה' 19.00, 21.30
סינמה 2: ארבע חתונות ולוויה אחת א"ה' 19.00, 21.30
סינמה 3: הלקוח א"ה' 19.00, 21.30

לוד

כוכב 1: סכנה ברורה ומיידית א"ה' 19.30, 22.00
מלך האריות א"ה' 17.00
כוכב 2: אהבה של גבר לאשה א"ה' 19.30, 22.00
חופשה בהיתולים א"ה' 17.00
כוכב 3: המסיכה א"ה' 17.00, 19.30, 22.00